

Letno poročilo 2012

Skupina Letrika
Družba Letrika, d.d.

Družba: Letrika, d.d.

Sedež: Polje 15, 5290 Šempeter pri Gorici

Matična številka: 5045410

Davčna številka: 38329522

Št. registrskega vložka pri Okrajnem sodišču v Novi Gorici: 1/00051/00

Osnovni kapital in število delnic 13.422.742,45 EUR , 1.608.313 delnic

Internetna stran: www.letrika.com

Številke D&B DUNS: 552294050

Letno poročilo 2012

Skupina Letrika
Družba Letrika, d.d.

Izjava

Uvodoma ugotavljamo, da je bila pri družbi Iskra Avtoelektrika d.d., na podlagi sklepa skupščine z dne 7. 6. 2012, v sodnem registru dne 2. 1. 2013 vpisana sprememba firme, ki se sedaj glasi Letrika d.d.. Prav tako so bile tudi pri ostalih družbah v skupini Iskra Avtoelektrika (sedaj skupina Letrika) v sodnem registru vpisane naslednje spremembe firm:

Staro ime	Novo ime (v uporabi)	Datum spremembe
Iskra Avtoelektrika Avto deli d.o.o.	Letrika Bovec d.o.o.	2. 1. 2013
Iskra Avtoelektrika Livarna Komen d.o.o.	Letrika Komen d.o.o.	2. 1. 2013
Iskra Avtoelektrika ASING d.o.o.	Letrika Asing d.o.o.	2. 1. 2013
IskRa Ltd.	Letrika Bel Ltd.	15. 11. 2012
Iskra AE Komponente d. o. o.	Letrika Laktaši d.o.o.	19. 10. 2012
Iskra do Brasil Autoelectrica Ltda.	Letrika do Brasil Autoelectrica Ltda.	1. 8. 2012
ISKRA Suzhou Autoelectric Co.	Letrika Suzhou Co., Ltd.	1. 1. 2013
Iskra Autoelectrique S.A.S.	Letrika France S.A.S.	1. 1. 2013
Iskra Autel S.r.l.	Letrika Italia S.r.l.	28. 12. 2012
Iskra Deutschland GmbH	Letrika Deutschland GmbH	2. 1. 2013
Iskra UK Ltd.	Letrika UK Ltd.	21. 8. 2012
Iskra AE Inc.	Letrika USA Inc.	19. 7. 2012
IskraLAB d.o.o.	Letrika Lab d.o.o.	2. 1. 2013

Pred sprejemom letnega poročila so bile spremenjene firme vseh družb v skupini Letrika. V izogib vsakokratnem navajanju prejšnje in trenutno veljavne firme posamezne družbe oziroma naziva skupine, in ker temelji mnenje revizorja na podatkih in stanju na dan, ko so spremembe firm v skupini že vpisane v sodni register, se mnenje revizorja v tem poročilu glasi na družbe z novo firmo oziroma na skupino z novim nazivom, kot take pa so firme oziroma skupina navedene tudi v samem poročilu.

Kazalo vsebine

Poslovno poročilo skupine Letrika in družbe Letrika, d.d.

1.	Povzetek poslovanja skupine in obvladujoče družbe	11
2.	Pismo predsednika uprave	16
3.	Poročilo o delu nadzornega sveta	18
4.	Izjava o upravljanju	22
5.	Delnica Letrike	29
6.	Pregled važnejših dogodkov v skupini	35
7.	Predstavitev skupine Letrika	38
8.	Vizija, politike in strategije za nadaljnji razvoj	42
9.	Marketing in prodaja	45
10.	Razvojna dejavnost	49
11.	Proizvodnja, tehnologije in investicije	52
12.	Nabava in dobavitelji	54
13.	Ravnanje z ljudmi	57
14.	Kakovost in poslovna odličnost	62
15.	Upravljanje s tveganji	64
16.	Odgovornost do družbe	71

Računovodski izkazi s pojasnili skupine Letrika in družbe Letrika, d.d.

Konsolidirani računovodski izkazi skupine Letrika	75
Revizorjevo poročilo skupine Letrika	134
Računovodski izkazi družbe Letrika, d.d.	137
Revizorjevo poročilo družbe Letrika, d.d.	186

Družbe v skupini Letrika

Kontaktne naslovi odvisnih družb	188
----------------------------------	-----

Kazalo tabel

Tabela 1:	Primerjava nekaterih kazalnikov Skupine Letrika	12
Tabela 2:	Primerjava nekaterih kazalnikov obvladujoče družbe	14
Tabela 3:	Rezultati odvisnih družb	15
Tabela 4:	Lastniška struktura na dan 31.12.2012	29
Tabela 5:	Lastniški deleži članov uprave in nadzornega sveta	30
Tabela 6:	Višina izplačanih dividend	33
Tabela 7:	Knjigovodska vrednost delnice	33
Tabela 8:	Čisti dobiček na delnico	33
Tabela 9:	Predvidene pomembnejše objave v letu 2013	34
Tabela 10:	Strateški cilji skupine Letrika	44
Tabela 11:	Prihodki od prodaje po družbah v skupini v EUR (nekonsolidirano)	48
Tabela 12:	Dosežene ure izobraževanja na zaposlenega in delež šolajočih ob delu v obvladujoči družbi po letih	59
Tabela 13:	Bolniška odsotnost	60
Tabela 14:	Pogostost poškodb	60
Tabela 15:	Povprečno stanje zaposlenih po stopnjah izobrazbe v letu 2012	61
Tabela 16:	Poraba vode na enoto prodaje v obvladujoči družbi	73
Tabela 17:	Poraba energije na enoto prodaje v obvladujoči družbi	73

Kazalo grafov

Graf 1:	Gibanje zaključnega tečaja delnice v I. 2012	32
Graf 2:	Prodaja skupine in obvladujoče družbe od I. 2008 do 2012 v milijonih EUR	47
Graf 3:	Struktura uskupinjene prodaje skupine Letrika po državah v letu 2012	47
Graf 4:	Delež nabave po državah v letu 2012 v obvladujoči družbi	55
Graf 5:	Podatki o gibanju borznih cen Bakra v USD/T	56

Kazalo slik

Slika 1:	Organizacijska struktura skupine Letrika	38
Slika 2:	Upravljanje skupine Letrika	39
Slika 3:	Priznanji dobljeni s strani kupcev Toyota BT in Concentric	63

Poslovno poročilo skupine Letrika in Letrike d. d., za leto 2012

Izjava posloводства

10

Posloводство je odgovorno za pripravo letnega poročila družbe ter računovodskih izkazov na način, ki daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja družbe, v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in Zakonom o gospodarskih družbah.

Posloводство potrjuje poslovno poročilo in računovodske izkaze s pojasnili za leto, končano 31.12.2012 in izjavlja:

- da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki, da bo družba nadaljevala poslovanje tudi v prihodnje,
- da dosledno uporablja izbrane računovodske politike in da razkriva morebitne spremembe v računovodskih politikah,
- da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarja,
- da so računovodski izkazi pripravljeni v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Posloводство je odgovorno za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavlja ohranjanje vrednosti premoženja družbe ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti.

Šempeter pri Gorici, 29. marec 2013

Edvin Sever, predsednik

mag. Bojan Konič, član uprave

1 Povzetek poslovanja skupine in obvladujoče družbe

Rezultati skupine

Poslovanje skupine Letrika v letu lahko razdelimo na dva dela. V prvi polovici leta 2012 je skupina poslovala skladno z načrtom za leto 2012, ki je predvideval rast prodaje v primerjavi z letom 2011. Skupina je tako v tem obdobju ustvarila za nekaj več kot 132 mio EUR prihodkov ter celo presegla v letnem načrtu predvideno prodajo za prvo polletje. V drugi polovici leta pa se je začelo povpraševanje, kot posledica ponovne zaostritve gospodarske krize v EU in po svetu, postopoma zmanjševati. Prodaja skupine je tako v drugi polovici leta znašala 111 mio EUR, kar je precej manj od prvotno predvidenega.

Skupna prodaja Letrike v letu 2012 je znašala 243,2 mio EUR kar je sicer za 1,7 mio EUR oz. za 0,7% manj kot v letu 2011 ter manj od predvidenega v letnem načrtu, upoštevajoč trdovratnost svetovne gospodarske krize pa doseženo prodajo ocenjujemo kot dober rezultat.

Skupina Letrika je v letu 2012 ustvarila dodano vrednost v višini 65,0 mio EUR, dobiček iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA) v višini 15,9 mio EUR, dobiček iz poslovanja (EBIT) v višini 8,4 mio EUR ter čisti dobiček v višini 1,6 mio EUR. Prav tako kot prihodki, so tudi vrednosti vseh omenjenih kategorij pod doseženim v letu 2011 ter predvidenim v letnem načrtu. Na zmanjšanje le-teh je negativno vplivalo povečanje deleža stroškov materiala med vsemi prihodki ter vplivi povezani s prodajo odvisne družbe iz Irana. Na drugi strani pa je na čisti dobiček pozitivno vplivalo zmanjševanje referenčne obrestne mere na denarnih trgih, zaradi česar so bili finančni odhodki skupine nižji tako od realiziranih v letu 2011 kot tudi načrtovanih za leto 2012.

Kljub še vedno zelo zaostrenim gospodarskim pogojem je skupina Letrika v letu 2012 uspešno nadaljevala z uresničevanjem ciljev zastavljenih v strateškem načrtu do leta 2015. Celotna skupina je tako v letu 2012 nadaljevala z začrtanim planom investicij v osnovna sredstva (9,8 mio EUR) ter s predvidenimi vlaganji v razvoj (8,9 mio EUR), ki so nujno potrebna za nadaljnji razvoj ter uspešno vpeljevanje in trženje novih izdelkov. V družbi se namreč zavedamo, da le nenehen razvoj ohranja oz. izboljšuje konkurenčnost družbe v mednarodnem okolju.

Pozitivne rezultate, daje tudi strateška usmeritev skupine k sodelovanju le z dolgoročno stabilnimi ter finančno trdnimi kupci. Za ceno nekoliko nižjih prihodkov od prodaje, skupina nima praktično nobenih popravkov vrednost terjatev, skrajšal pa se ju tudi povprečen čas plačila terjatev ter zmanjšala vrednost zapadlih terjatev.

	Skupina konsolidirano			
	Enota	Leto 2012	Leto 2011	Indeks
Prihodki od prodaje	mio EUR	243,164	244,888	99,30
Delež izvoza v prodaji	%	97,28%	97,21%	100,08
Kosmati donos iz poslovanja	mio EUR	242,541	249,499	97,21
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	mio EUR	13,509	20,080	79,01
- kot % v kosmatem donosu iz poslovanja	%	5,57%	8,05%	81,28
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	mio EUR	6,064	12,115	69,50
- kot % v kosmatem donosu iz poslovanja	%	2,50%	4,86%	71,50
Dodana vrednost	mio EUR	62,688	69,620	93,43
Izid iz financiranja	mio EUR	-3,915	-5,305	118,21
Čisti poslovni izid	mio EUR	1,578	5,673	27,81
- kot % v kosmatem donosu iz poslovanja	%	0,65%	2,27%	28,61
Naložbe v opredmetena osnovna sredstva	mio EUR	9,786	7,731	126,58
- glede na amortizacijo	%	131,46%	97,07%	135,42
Vlaganja v razvojno dejavnost	mio EUR	8,933	8,408	106,24
- kot % v prihodkih od prodaje izdelkov	%	3,84%	3,60%	106,67
Sredstva družbe	mio EUR	160,858	175,331	91,74
Čista donosnost sredstev (ROA)	%	0,94%	3,33%	28,18
Kapital	mio EUR	43,289	42,525	101,80
Delež kapitala v financiranju	%	26,91%	24,25%	110,96
Čista donosnost kapitala (ROE)	%	3,95%	15,16%	26,05
Povprečno število zaposlencev	število	2.485	2.630	94,47
Število zaposlencev na dan 31.12.	število	2.350	2.651	88,65

*Podatki predstavljajo ohranjeno in ustavljeno poslovanje skupaj.

Tabela 1: Primerjava nekaterih kazalnikov Skupine Letrika, Vir: interni vir Letrika, marec 2013

Skupina tudi uspešno nadaljuje s projektom zmanjševanja časa vezave vseh vrst zalog (materiala, nedokončane proizvodnje ter proizvodov). Vrednost celotnih zalog se je tako v letu 2012 zmanjšala z začetnih 59,0 mio EUR na 46,9 mio EUR, pri tem pa moramo upoštevati, da celotno zmanjšanje ni le posledica aktivnosti za zmanjševanje časa vezave zalog temveč tudi manjšega obsega poslovanja ter s tem proizvodnje v zadnjih mesecih preteklega leta.

Kot posledica vseh ukrepov povezanih z boljšim upravljanjem sredstev skupine, je skupina Letrika v letu 2012 uspešno nadaljevala s postopnim zmanjševanjem finančne zadolženosti skupine ter večanjem stopnje lastniškega financiranja. Zadolženost skupine je konec leta 2012 znašala 62,8 mio EUR, kar je za 5,3 mio EUR manj kot konec leta 2011. Skupina je v letu 2012 prav tako nadaljevala z prestrukturiranjem ročnosti finančnih obveznosti iz kratkoročnih v dolgoročne ter s tem zmanjševanjem likvidnostnega tveganja povezanega z morebitno nezmožnostjo refinanciranja kratkoročnih finančnih virov za potrebe obratnega kapitala, v primeru dodatnih zaostritev položaja na slovenskem in mednarodnem bančnem trgu.

Rezultati obvladujoče družbe – Letrika d.d.

Tudi za matično družbo Letrika d.d. lahko leto 2012 razdelimo na dva dela in sicer na prvo polovico leta, ko je družba beležila stabilno rast prodaje v skladu z letnim načrtom in na drugo polovico leta, ko se je povpraševanje po naših izdelkih, zaradi vnovične zaostritve svetovne gospodarske krize, zmanjšalo. Prihodki od prodaje družbe Letrika d.d. so tako v letu 2012 znašali 184,7 mio EUR, kar pomeni zmanjšanje prodaje za slabih 5,0 % glede na leto 2011 in doseglo 91,2% načrtovane prodaje iz letnega načrta.

Družba Letrika d.d. je v letu 2012 ustvarila dodano vrednost v višini 43,8 mio EUR, dobiček iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA) znaša 10,4 mio EUR, čisti dobiček iz poslovanja (EBIT) pa znaša 4,6 mio EUR. Čisti dobiček iz poslovanja družbe v letu 2012 je za 26,7% nižji kot v letu 2011, njegov delež v kosmatem donosu pa se je zmanjšal za 0,7 odstotne točke na 2,5%. Za razliko od rezultatov skupine, je na nivoju družbe poglavitni razlog za znižanje deleža dobička iz poslovanja med kosmatim donosom, v zvišanju deleža stroškov storitev v prihodkih za skoraj eno odstotno točko. Zaradi zmanjšanja realizacije se je povečal tudi delež stroškov dela za 0,8 odstotne točke, na drugi strani pa je na višino čistega dobička iz poslovanja pozitivno vplivalo znižanje drugih poslovnih odhodkov.

Družba Letrika d.d. je v letu 2012 dosegla čisti poslovni izid obračunskega obdobja po obračunu davka iz dohodka in odloženih davkov v višini 2,203 mio EUR. Vrednost čistega dobička je za 0,5 mio EUR oz. za 19,7% nižja kot v letu 2012. Znižanje je nižje od znižanja čistega dobička iz poslovanja predvsem na račun znižanja odhodkov iz financiranja ter na račun nižje vrednosti odloženih davkov.

	Letrika, d. d.			
	Enota	Leto 2012	Leto 2011	Indeks
Prihodki od prodaje	mio EUR	184,739	194,411	95,02
Delež izvoza v prodaji		95,17%	95,35%	99,81
Kosmati donos iz poslovanja	mio EUR	184,423	198,973	92,69
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	mio EUR	10,377	12,357	83,97
- kot % v kosmatem donosu iz poslovanja	%	5,63%	6,21%	90,60
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	mio EUR	4,597	6,324	72,69
- kot % v kosmatem donosu iz poslovanja	%	2,49%	3,18%	78,43
Dodana vrednost	mio EUR	43,784	46,715	93,73
Izid iz financiranja	mio EUR	-2,444	-3,032	80,60
Čisti poslovni izid	mio EUR	2,203	2,745	80,26
- kot % v kosmatem donosu iz poslovanja	%	1,19%	1,38%	86,59
Naložbe v opredmetena osnovna sredstva	mio EUR	7,446	5,429	137,14
- glede na amortizacijo	%	128,83%	89,98%	143,17
Vlaganja v razvojno dejavnost	mio EUR	7,409	7,615	97,30
- kot % v prihodkih od prodaje izdelkov	%	4,39%	4,26%	103,15
Sredstva družbe	mio EUR	126,516	138,325	91,46
Čista donosnost sredstev (ROA)	%	1,66%	2,05%	81,24
Kapital	mio EUR	37,527	35,668	105,21
Delež kapitala v financiranju	%	29,66%	25,79%	115,03
Čista donosnost kapitala (ROE)	%	6,21%	8,24%	75,34
Zaključni tečaj delnice na dan 31.12.	EUR	17,50	15,10	115,89
Povprečno število zaposlenecv	število	1.499	1.555	96,43
Število zaposlenecv na dan 31.12.	število	1.413	1.552	91,04

Tabela 2: Primerjava nekaterih kazalnikov obvladujoče družbe, Vir: interni vir Letrika d.d., marec 2013

Prav tako kot na nivoju skupine, se je v letu 2012 pozornost usmerjala na povečevanje učinkovitosti proizvodnje, neprestanem razvoju, izboljšanju notranjih procesov, ohranjanju dodane vrednosti na zaposlenega ter doseganju pozitivnega čistega poslovnega izida.

Družba je tako v letu 2012 vložila 7,4 mio EUR v novo opremo ter enak znesek v razvojno dejavnost. Omenjena vlaganja v osnovna sredstva so skoraj v celoti povezana z vlaganji za zagon novih prodajnih programov, katerih rezultati se bodo začeli kazati že v drugi polovici leta 2013.

Družba Letrika d.d. je enako kot skupina v letu 2012 nadaljevala z izboljševanjem upravljanja zalog ter terjatev, kar se odraža v skrajšanju časa vezave zalog ter terjatev.

Kot posledica, kljub zaostrenim gospodarskim razmeram, uspešnega poslovanja ter vseh aktivnosti povezanih z boljšim upravljanjem sredstev, je družba v letu 2012 lahko nadaljevala s procesom postopnega zmanjševanja zadolženosti ter večanja stopnje lastniškega financiranja. V letu 2012 je družba tako povečala delež lastniškega financiranja za 3,88 odstotne točke na 29,7%, skupna finančna zadolženost pa se je zmanjšala za 5,7 mio EUR na 51,6 mio EUR.

Rezultati odvisnih družb

	Prihodki iz prodaje		Čisti poslovni izid		Vrednost lastnega kapitala	
Odvisne proizvodne družbe	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Letrika Bovec, d.o.o.	34.147.837	15.031.301	480.083	416.464	2.776.369	2.296.286
Letrika Komen, d.o.o.	6.132.876	6.321.407	9.148	3.074	1.972.487	1.963.339
Letrika Asing, d.o.o.	4.078.244	2.761.065	17.329	-500.323	401.704	384.374
Letrika Bel, Ltd., Belorusija	5.889.825	4.572.152	220.765	363.602	1.797.959	1.242.694
Letrika Laktaši, d.o.o., BiH	7.365.477	7.570.893	242.548	201.278	2.420.681	2.178.167
Letrika do Brasil Autoelectrica, Ltda, Brazilija	6.576.846	6.295.313	-173.290	378.043	773.043	1.041.560
Letrika Suzhou Co., Ltd., Kitajska	23.171.841	24.405.839	10.527	839.606	3.876.894	3.894.182
Iskra Autoelectric Iran, JVC*	1.997.611	13.461.608	-1.263.509	-1.998.124	0	2.512.978
Odvisne trgovske družbe	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Letrika Italia, S.r.l., Italija	21.565.231	25.352.124	179.151	191.642	1.721.850	1.542.698
Letrika France, S.A.S., Francija	10.130.598	10.853.665	140.872	110.313	2.057.264	1.916.393
Letrika Deutschland, GmbH, Nemčija	19.949.846	22.366.792	230.232	263.717	1.116.571	886.339
Letrika UK, Ltd., Velika Britanija	22.069.015	26.443.288	206.649	381.185	1.864.256	1.622.633
Letrika USA, Inc., ZDA	32.406.862	26.123.579	56.418	72.804	465.568	418.303

Tabela 3: Rezultati odvisnih družb

*Poslovni izid in prihodki od prodaje Iskre Autoelectric Iran, JVC, v letu 2012 so prikazani do prodaje odvisne družbe.

2 Pismo predsednika uprave

16

Spoštovani delničarji,

V Letriki smo se po obetavnem prvem polletju lanskega leta, ko smo dosegli večino zastavljenih ciljev, v drugem polletju soočili s padcem povpraševanja pri večini naših kupcev. Tako smo leto 2012 zaradi težjih gospodarskih razmer v Evropi in drugod po svetu poslovali slabše od načrtov, a smo kljub temu sledili načrtani strategiji razvoja in dosegli večino zastavljenih ciljev ter zabeležiti pozitiven poslovni izid.

Leto 2012 je bilo vsekakor pestro. Med najvažnejše dogodke je sodil začetek uvajanja nove blagovne znamke Letrika, ki smo jo uradno začeli uporabljati sredi leta. V začetku letošnjega leta smo dokončno spremenili tudi ime matične družbe v Šempetru in ustrezno preimenovali vse družbe v skupini. Marca smo prodali svojo odvisno družbo Iskro Autoelectric Iran, za kar smo se odločili zaradi težkih gospodarskih razmer in nepredvidljivega poslovnega okolja v Iranu ter zaradi nezanesljivih projekcij nadaljnjega poslovanja te družbe.

V juniju smo na lokaciji matične družbe odprli novozgrajeno stavbo IN PRIME, v kateri smo uredili nove proizvodne prostore in laboratorije namenjene razvojno raziskovalni dejavnosti in proizvodnji manjših serij s poudarkom na elektroniki. Investicija v višini 3 mio EUR, ki je bila delno financirana s strani evropske skupnosti, bo omogočila delo in zaposlitev večjega števila visoko izobraženih strokovnjakov.

V istem mesecu smo dogradili in slovesno predali v uporabo 2500 m² proizvodnih prostorov v naši odvisni družbi Letrika Bovec. V novi hali bo potekala proizvodnja vžigalnih tuljav za proizvajalce avtomobilov Audi in Ford. Poleg tega smo realizirali še veliko infrastrukturnih in investicijskih projektov, s katerimi smo izboljšali delovne pogoje ali dodano vrednost v matičnem podjetju. V Komnu smo pričeli s procesom prenove livarne, ki zajema tudi izgradnjo nove hale za tlačni liv aluminija v velikosti 1000 m². Sicer pa je bila največja lanska investicija v skupini nova lastna tovarna na Kitajskem, ki predstavlja tudi največjo slovensko naložbo na tem ogromnem in perspektivnem trgu, s katerim imamo še veliko načrtov. Tudi s širitvijo na indijski trg smo že prišli tako daleč, da je z lokalnim partnerjem tik pred vrati ustanovitev nove skupne družbe, ki bo oskrbovala lokalne kupce in omogočala nadaljnjo rast skupine.

V letu 2012 se je povečano sistematično delo na področju preventive odražalo na izboljšanih rezultatih kakovosti, kar je prispevalo tudi k zadovoljstvu odjemalcev. Toyota BT je kakovost naših dobav nagradila s posebnim priznanjem. Uspešno je bilo opravljenih več presoj s strani kupcev Mitsubishi Heavy Industries, Autodizel, GE Jenbacher, Liebherr, Yamaha, Honda kar pomeni dobro izhodišče za nadaljevanje novih projektov.

Prav novi projekti pa ostajajo tudi v letu 2013 osnova za rast prodaje in povečevanje dodane vrednosti. Kot skupina ostajamo še naprej osredotočeni na tri produktne programe: motorno elektro opremo, pogonske sisteme in mehatroniko. V vseh panogah smo orientirani zelo nišno. Po predvidevanjih bodo najstabilnejše panoge programa motorne elektro opreme, predvsem pa panoga kmetijske mehanizacije in drugovgradnje. V panogah programa mehatronike imamo že odprte zanimive priložnosti, saj začnemo v drugi polovici leta z dobavami izdelkov na novih projektih. V panogah logistične opreme pričakujemo stabilno prodajo na ravni lanskega leta, čeprav imamo tudi tukaj odprtih kar nekaj novih projektov. Še naprej se osredotočamo na projekte tako imenovanih zelenih tehnologij, kamor spada zmanjševanje porabe fosilnih goriv, zmanjševanje toplogrednih izpustov in racionalnejša raba energetskih virov. Usmeritev se je pokazala kot pravilna, saj smo v tem segmentu uspeli pridobiti pomembne prodajne in razvojne projekte, med katerimi so na primer solarni inverterji, pogoni za električne vodne črpalke ter številni drugi, ki so šele v začetnih fazah.

V prihodnje tako lahko na podlagi globalnega izboljševanja razmer v svetu in našega proaktivnega delovanja pričakujemo zmerno rast povpraševanja na vseh najpomembnejših trgih, tako v Severni Ameriki kot tudi v Evropi, zato ostajamo pri načrtih in delovanju optimistično zazrti v prihodnost.

Edvin Sever, predsednik uprave

3 Poročilo o delu nadzornega sveta

18

V skladu s pristojnostmi, določenimi z zakonskimi predpisi in statutom družbe, je nadzorni svet družbe Letrika d.d. v letu 2012 redno spremljal in nadzoroval poslovanje družbe Letrika d.d. in skupine Letrika.

Nadzorni svet družbe Letrika d.d. so v letu 2012 sestavljali Simon Zdolšek (do svojega odstopa, ki ga je upravi družbe podal 7. 6. 2012), Vida Škrlič, Žarko Krajnik in Aleš Klavžar kot predstavniki delničarjev ter Tomaž Kulot in Andrej Valetič kot predstavnika delavcev v nadzornem svetu. Predsednik nadzornega sveta je do odstopa bil Simon Zdolšek, nato pa Aleš Klavžar, namestnik predsednika je bil vseskozi Andrej Valetič.

Delovanje nadzornega sveta in nadzor poslovanja družbe

V skladu s pristojnostmi, opredeljenimi v Zakonu o gospodarskih družbah in statutu družbe, je nadzorni svet nadzoru dela uprave in poslovanja družbe namenil veliko pozornost. Nadzorni svet je tekoče spremljal vodenje družbe tako, da je tekoče preverjal poročila uprave na rednih in korespondenčnih sejah nadzornega sveta.

Nadzorni svet ocenjuje svoje delovanje v letu 2012 kot dobro. Svojo velikost in sestavo ocenjuje kot primerno, saj vključuje kompetentne osebe z različnih strokovnih področij. Nasprotja interesov, ki bi lahko vplivala na delo nadzornega sveta v preteklem letu, pri članih nadzornega sveta niso bila prisotna. Vsi člani nadzornega sveta so se redno udeleževali sej nadzornega sveta, angažirano sodelovali pri razpravah pred sprejemanjem odločitev in spremljali uresničevanje sprejetih sklepov.

Uprava družbe je sodelovala na vseh sejah nadzornega sveta in redno o poročala o poslovnih rezultatih, o širših pogojih poslovanja in o pomembnejših dogodkih v družbi in skupini. Predsednika nadzornega sveta in revizijske komisije sta z upravo sodelovala tudi med posameznimi sejami nadzornega sveta.

Revizijska komisija nadzornega sveta družbe se je v letu 2012 sestala na štirih sejah. Nadzornemu svetu je tekoče poročala o svojem delovanju in mu podala več priporočil. Delo je opravljala v skladu s svojim poslovníkom in priporočili nadzornega sveta. Posebno pozornost je posvečala delu interne revizije, sodelovanju z zunanjim revizorjem, spremljavi postopkov računovodskega poročanja in poročilom o poslovanju družbe ter skupine. Nadzorni svet ima vzpostavljeno sodelovanje z revizijsko komisijo in daje pozitivno oceno na njeno delo.

V letu 2012 se je nadzorni svet sestal na petih rednih sejah in opravil tri korespondenčne seje. Na seji, ki je potekala marca se je nadzorni svet seznanil z oceno poslovanja družbe v prejšnjem letu, na sejah v maju, avgustu in novembru se je nadzorni svet seznanjal s tekočimi podatki o poslovanju družbe in skupine. Uprava je nadzorni svet na sejah seznanjala tudi z ocenami poslovanja in z napovedjo prodaje za naprej.

Na seji v marcu je nadzorni svet obravnaval Strateški načrt skupine Letrika 2012-2015 in dal nanj pozitivno mnenje, upravi družbe je dal soglasje za prodajo lastniškega deleža v družbi Iskra Autoelectric Iran. Na tej seji se je seznanil s poročilom uprave o možnostih in postopkih za morebitno povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi vložki. Na korespondenčni seji v marcu pa je nadzorni svet namesto dose-
danjega člana revizijske komisije Stanka Čokelca, kot zunanjo neodvisno članico imenoval Blanko Vezjak.

Revidirano letno poročilo družbe Letrika d.d. in skupine Letrika za leto 2011 je nadzorni svet potrdil na seji v aprilu, na tej seji je soglašal s predlogom uprave o tem, da ostane bilančni dobiček za leto 2011 nerazporejen, skupaj z upravo je oblikoval izjavo o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb, sprejel poročilo o delu nadzornega sveta ter potrdil dnevni red in gradivo za skupščino. Na aprilski seji je nadzorni svet dal upravi družbe soglasje za nakup 24 % deleža družbe Letrika France S.A.S., Francija, ter za izplačilo nagrade upravi za poslovno uspešnost v letu 2011.

Na avgustovski seji je bil za predsednika nadzornega sveta izvoljen Aleš Klavžar, za predsednico revizijske komisije pa je bila imenovana Vida Škrlj. Nadzorni svet je potrdil priporočilo revizijske komisije, da se opravi zunanja presoja kakovosti interne revizije družbe ter določil višino plačila zunanjemu članu revizijske komisije.

Na zadnji seji, ki je bila v decembru je nadzorni svet obravnaval poslovni načrt skupine Letrika za leto 2013, dal je soglasje k načrtu dela interne revizije za leto 2013 in k pravilniku o delovanju interne revizije skupine Letrika. Na tej seji je upravi družbe dal soglasje za ustanovitev podjetja za razvoj, proizvodnjo in prodajo mikroinverterjev.

Stališče nadzornega sveta do letnega poročila in poročila o reviziji

Letno poročilo družbe Letrika d.d. in skupine Letrika za leto 2012 so člani nadzornega sveta prejeli dne 16. 4. 2013 in ga obravnavali na seji dne 25. 4. 2013.

Revidiranje letnega poročila družbe Letrika d.d. in skupine Letrika za leto 2012 je opravila revizijska družba Deloitte revizija, d.o.o., ki je dne 5. 4. 2013 k letnemu poročilu družbe Letrika d.d. in skupine Letrika izdala mnenji brez pridržkov, uprava je mnenji prejela 10. 4. 2013.

Revizijska komisija je obravnavala letno poročilo za leto 2012 in revizijsko poročilo ter ga posredovala v sprejem nadzornemu svetu.

Na podlagi pregleda letnega poročila za 2012 in priloženega poročila o reviziji je nadzorni svet ugotovil:

- da je letno poročilo jasno, pregledno in sestavljeno v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah,
- da letno poročilo omogoča natančno preveritev finančnega stanja in izida poslovanja družbe,
- da so po mnenju revizorja računovodski izkazi v vseh pomembnejših pogledih pošteni predstavitev finančnega stanja skupine Letrika in družbe Letrika d.d. na dan 31. 12. 2012 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za leto 2012 v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja kot jih je sprejela EU in da je poslovni del letnega poročila usklajen z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Nadzorni svet je na podlagi vseh navedenih ugotovitev in pozitivnega mnenja revizorja potrdil letno poročilo skupine Letrika in družbe Letrika d.d. v vsebini kot mu ga je predložila uprava družbe. S tem je letno poročilo skupine Letrika in družbe Letrika d.d. za leto 2012 sprejeto.

Stališče nadzornega sveta do predloga uprave o uporabi bilančnega dobička

Družba Letrika d.d. je v poslovnem letu 2012 realizirala čisti poslovni izid v višini 2.202.764,68 EUR.

Uprava družbe je v skladu z 230. členom ZGD-1 sklenila, da se polovico čistega dobička v višini 1.101.382,34 EUR razporedi v druge rezerve, preostanek čistega dobička pa ostane nerazporejen in se prenese v odločanje v naslednje poslovno leto.

Ugotovljeni bilančni dobiček družbe za leto 2012 znaša 2.368.208,89 EUR in vključuje nerazporejeni dobiček iz preteklih let v višini 1.266.826,55 EUR in dobiček tekočega leta v višini 1.101.382,34 EUR.

Uprava predlaga, da bilančni dobiček ugotovljen za leto 2012 v višini 2.368.208,89 EUR ostane nerazporejen.

Nadzorni svet je ugotovil, da je predlog uprave o uporabi bilančnega dobička v skladu s poslovno politiko družbe, zato je soglašal z oblikovanjem in predlogom uporabe bilančnega dobička za leto 2012 in ga bo skupaj z upravo posredoval skupščini delničarjev. Skupščini delničarjev tudi predlaga, da upravi podeli razrešnico za delo v letu 2012.

V Šempetru pri Gorici, dne 25. 4. 2013

Aleš Klavžar,
predsednik nadzornega sveta

4 Izjava o upravljanju

22

Izjava o skladnosti z določbami kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Uprava in nadzorni svet družbe Letrika d.d. izjavljata, da družba spoštuje določbe Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, ki so ga oblikovali in sprejeli Ljubljanska borza, d.d., Ljubljana, Združenje nadzornikov Slovenije in Združenje Manager dne 8. 12. 2009 in je začel veljati 1. 1. 2010 (v nadaljevanju Kodeks), z nekaterimi odstopanji oziroma posebnostmi, ki pa ne vplivajo na transparentnost delovanja javne delniške družbe in ne pomenijo odmikov od dobre prakse upravljanja in odgovornosti organov družbe. Kodeks je objavljen v slovenskem in angleškem jeziku na spletni strani www.ljse.si.

Izjava se nanaša na obdobje delovanja družbe v letu 2012 in do 25. 4. 2013, ko sta njeno vsebino skupno oblikovala in sprejela uprava in nadzorni svet Letrike d.d.. Izjava bo od dne objave na Seonetu objavljena tudi na spletni strani družbe. V izjavi so vključena le odstopanja od spoštovanja Kodeksa, širši pogled na vodenje in upravljanje družbe pa je zajet v izjavi o upravljanju družbe.

Družba si prizadeva v čim večji meri upoštevati priporočila Kodeksa. Uprava in nadzorni svet v nadaljevanju podajata pojasnila k odstopom od posameznih določb Kodeksa:

7. Postopek izbire kandidatov za člane nadzornega sveta in oblikovanje predloga skupščinskega sklepa o imenovanju članov nadzornega sveta sicer ni v naprej opredeljen, je pa transparenten in družba pri tem v celoti spoštuje zakonska določila v zvezi z imenovanjem članov nadzornega sveta. Nadzorni svet za namene ocenjevanja potencialnih kandidatov za člane nadzornega sveta nima oblikovanega profila člana nadzornega sveta, vendar pri presoji potencialnih kandidatov upošteva priporočila Kodeksa.

8.2. V poslovniku nadzornega sveta niso natančno navedene vsebine in roki, ki naj jih pri rednem obveščanju upošteva uprava, vendar uprava dosledno upošteva zakonska določila o obveščanju nadzornega sveta in navodila nadzornega sveta.

9. Nadzorni svet vrednoti le delo celotnega nadzornega sveta kot organa, ne pa usposobljenosti in učinkovitosti njegovih posameznih članov. Vsi njegovi člani aktivno sodelujejo v razpravah in s svojimi strokovnimi izkušnjami prispevajo k kvalitetnemu opravljanju funkcije nadzornega sveta.

13.1. Nadzorni svet kadrovske komisije in komisije za imenovanje ni oblikoval. V kolikor bo nadzorni svet ocenil, da je to potrebno, bo družba upoštevala priporočilo Kodeksa.

20. Družba nima opredeljene strategije komuniciranja v posebnem aktu in bo priporočilo Kodeksa upoštevala v prihodnje.

20.3. Družba ni sprejela posebnega pravilnika o omejitvah trgovanja z delnicami. Kljub temu pa družba spoštuje zahteve po poročanju o pravnih poslih z delnicami, ki jih določa Zakon o trgu finančnih instrumentov, ki zagotavljajo preglednost trgovanja z delnicami družbe. Prav tako družba vodi seznam oseb, ki so jim dostopne notranje informacije in za katere velja omejitev trgovanja z delnicami družbe.

22.7. Družba pri razkrivanju bruto in neto prejemkov vsakega posameznega člana uprave in nadzornega sveta v celoti spoštuje določila zakonodaje, v čim večji meri pa bo poskušala upoštevati priporočila Kodeksa.

Šempeter pri Gorici, 25. 4. 2013

Predsednik uprave
Edvin Sever

Predsednik nadzornega sveta
Aleš Klavžar

Sistem notranjega nadzora

Interna revizija je v Letriki organizacijsko neposredno podrejena upravi družbe, po vsebinski plati njenega dela pa je povsem neodvisna. Služba je pristojna za revidiranje vseh dejavnosti v matičnem podjetju in v odvisnih družbah.

Temeljna naloga interne revizije je neprestano preverjanje ter dajanje priporočil za izboljšave na področju delovanja sistema notranjega nadzora z vidika obvladovanja vseh vrst tveganj.

Interna revizija pregleduje temeljne poslovne funkcije v vseh poslovno organizacijskih delih skupine z namenom:

- varovanja sredstev in premoženja,
- zagotavljanja zakonitosti, racionalnosti, pravilnosti in ažurnosti poslovanja,
- izboljšanja ekonomičnosti in učinkovitosti uporabe sredstev ter izvajanja sprejetih strateških ciljev, poslovne politike ter drugih poslovnih odločitev ter
- zagotavljanja zanesljivih, popolnih in točnih računovodskih informacij.

Interna revizija mora delovati v skladu z usmeritvami, ki jih je postavilo poslovodstvo, svoje naloge pa mora opravljati skladno z Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju, Kodeksom notranjerevizijskih načel, Kodeksom poklicne etike notranjih revizorjev in strokovnimi pravili.

V letu 2012 se je poleg izvajanja revizij posodobil Pravilnik o delovanju interne revizije v skupini Letrika, pričeta je bila tudi zunanja presoja kakovosti interne revizije.

V letu 2012 so bile v skladu s sprejetim letnim načrtom opravljene naslednje redne revizije:

- Revizija procesa nabave in prodaje v Letrika Laktaši d.o.o., Bih,
- Revizija nabave in prodaje v Letriki Komen d.o.o.,
- Revizija pogodbenih obveznosti za osnovna sredstva v lasti kupcev v Letriki d.d. ter pogodbenih obveznosti za osnovna sredstva v lasti Letrike pri dobaviteljih,
- Revizija procesa obvladovanja požarnega tveganja v skupini.

Poleg rednih revizij sta bili opravljeni še dve izredni reviziji, in sicer revizija procesov področja financ in revizija knjiženja carin na materialne postavke.

Za podana priporočila so bili podani s strani uprave ukrepi za uresničitev z imenovanimi nosilci za izvedbo ter postavljenimi roki.

Upravljanje obvladujoče družbe

V Letriki d.d. je uveljavljen dvotirni sistem upravljanja. Imenovanje članov uprave in nadzornega sveta se izvaja v skladu z veljavno zakonodajo in priporočenimi standardi na področju upravljanja.

Skupščina delničarjev

Delničarji Letrike d.d. uresničujejo svoje pravice, ki izhajajo iz Zakona o gospodarskih družbah, na skupščinah družbe. Glasovalno pravico lahko uveljavljajo delničarji, ki so do dne seje evidentirani v centralnem registru vrednostnih papirjev oziroma delniški knjigi in so prijavili svojo udeležbo na skupščini vsaj tri dni pred zasedanjem skupščine, na kar so ob sklicu skupščine delničarji posebej opozorjeni. S statutom družbe niso opredeljene nikakršne omejitve glasovalnih pravic.

V letu 2012 so se delničarji sestali na 18. skupščini, ki je potekala na sedežu družbe 7. 6. 2012. Delničarji in njihovi zastopniki oz. pooblaščenca so na skupščini obravnavali naslednje vsebine:

- seznanili so se z letnim poročilom za leto 2011 in poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila za poslovno leto 2011 ter prejeli informacijo o prejemkih članov vodenja in nadzora,
- odločali so o uporabi bilančnega dobička in podelitvi razrešnice upravi ter nadzornemu svetu,
- imenovali so družbo Deloitte revizija, d.o.o., Dunajska cesta 165, Ljubljana, za revizorja družbe za poslovno leto 2012,
- odločali so o spremembi besedila statuta družbe zaradi spremembe firme,
- določili so plačilo za opravljanje funkcije članom nadzornega sveta družbe in komisijam v sestavi nadzornega sveta.

Nadzorni svet

Imenovanje in sestava

Nadzorni svet Letrike d.d. šteje šest članov. Štirje člani so predstavniki delničarjev, dva pa sta predstavnika delavcev. Člane nadzornega sveta, ki so predstavniki delničarjev izvoli skupščina, predstavnike delavcev pa izvoli svet delavcev v skladu z zakonom in svojimi akti. Mandat članov nadzornega sveta traja štiri leta, člani so lahko ponovno imenovani.

V letu 2012 je odstopil predsednik nadzornega sveta Simon Zdolšek. Tako, da je nadzorni svet od njegovega odstopa deloval v pet članski sestavi. Za novega predsednika nadzornega sveta je bil imenovan Aleš Klavžar.

Pristojnosti in delovanje

Pristojnosti nadzornega sveta so opredeljene z zakonskimi predpisi in statutom družbe Letrika d.d.. Pri svojem delovanju sta nadzorni svet in uprava v letu 2012 spoštovala določila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, ki so ga 8. 12. 2009 sprejeli Ljubljanska borza, Združenje članov nadzornih svetov in Združenje Manager. Odstopanja od Kodeksa so pojasnjena v Izjavi o spoštovanju določil Kodeksa javnih delniških družb.

Nadzorni svet se je v letu 2012 sestal na petih rednih in treh korespondenčnih sejah. Na podlagi pristojnosti in pooblastil, določenih z zakonskimi predpisi in statutom družbe je nadzorni svet družbe, redno spremljal in nadziral poslovanje družbe in skupine.

V skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah je nadzorni svet oblikoval revizijsko komisijo. Drugih komisij nadzorni svet doslej ni oblikoval.

Nagrajevanje članov nadzornega sveta

Člani nadzornega sveta so od sprejetja skupščinskega sklepa z dne 7. 6. 2012 upravičeni do plačila sejin in do osnovnega plačila za opravljanje funkcije, poleg tega jim pripada tudi povračilo stroškov v zvezi z delom v nadzornem svetu. Pred tem so bili upravičeni le do izplačila sejnine za udeležbo na seji in do povračila stroškov.

Člani nadzornega sveta prejemajo za udeležbo na seji 275,00 EUR bruto. Za sodelovanje na dopisni seji pripada posameznemu članu 80% siceršnje sejnine. Višina skupnih izplačil sejnine bodisi iz naslova sej

nadzornega sveta bodisi iz naslova sej komisij nadzornega sveta je omejena na 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije za posameznega člana nadzornega sveta. Člani nadzornega sveta poleg sejnin prejmejo osnovno plačilo za opravljanje funkcije v višini 5.700,00 EUR bruto letno na posameznega člana. Predsednik nadzornega sveta je upravičen še do doplačila v višini 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta, podpredsednik/namestnik predsednika nadzornega sveta pa do doplačila v višini 10 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta.

Uprava

Imenovanje in sestava

V skladu s statutom družbe upravo sestavlja od enega do pet članov. Število članov uprave določi in njene člane imenuje nadzorni svet družbe. Mandat članov uprave traja pet let in so lahko ponovno imenovani.

V letu 2012 je uprava delovala v dvočlanski sestavi. Funkcijo predsednika uprave opravlja Edvin Sever, funkcijo člana uprave pa mag. Bojan Konič.

Pristojnosti in delovanje

Uprava vodi posle družbe v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. V skladu s statutom družbe mora uprava pridobiti soglasje nadzornega sveta za naslednje posle:

- pridobivanje in odsvajanje lastnih delnic,
- pridobivanje, ustanavljanje in ukinjanje gospodarskih družb,
- najemanje in dajanje kreditov, ki posamič presegajo 5 % celotnega kapitala družbe,
- investicije, ki posamič presegajo 5 % celotnega kapitala družbe,
- podelitev prokure,
- vpis zastavne pravice na nepremičninah za zavarovanje terjatev do družbe, ki posamično presegajo 5% celotnega kapitala družbe.

Sej uprave se kot poročevalci pred sprejemom posameznih odločitev udeležujejo vodilni delavci področij, na katera se odločitve nanašajo. Uprava o svojem delu četrtno poroča nadzornemu svetu in ga seznani z vsemi pomembnejšimi poslovnimi dogodki. Predsednik uprave in predsednik nadzornega sveta se o strategiji in razvoju poslovanja posvetujeta tudi izven sej nadzornega sveta.

Nagrajevanje uprave

Nagrajevanje članov uprave je opredeljeno s statutom družbe in pogodbami o zaposlitvah s posameznimi člani uprave. V skladu s pogodbami o zaposlitvi so člani uprave upravičeni do osnovne letne plače in gibljivega dela plače. Gibljivi del plače člana uprave predstavljata stimulacija uspešnosti na mesečno osnovno bruto plačo, ki se obračunava na podlagi poslovne uspešnosti v predhodnem trimesečju in letna nagrada za poslovno uspešnost. Kazalnike, cilje in merila ter stimulacijo uspešnosti za posamezni kazalnik za ugotavljanje in obračun trimesečne stimulacije uspešnosti, določita nadzorni svet in uprava s pisnim aneksom, ki se sprejme za vsako poslovno leto posebej, na podlagi ciljev za kazalnike, ki so sprejeti z letnim poslovnim načrtom. Člani uprave so upravičeni tudi do letne nagrade za poslovno uspešnost, ki se izplača pod pogojem doseganja letnih poslovnih ciljev oz. kazalnika določenega z aneksom, izdaje revizijskega poročila brez zadržkov in danega soglasja s strani nadzornega sveta. Upravi je bila v letu 2012 izplačana nagrada za poslovno uspešnost v letu 2011.

Ostale ugodnosti, do katerih so člani uprave upravičeni v skladu s pogodbo o zaposlitvi, zajemajo letni preventivni zdravniški pregled, izobraževanje ter članarine strokovnim in stanovskim združenjem do omejenih zneskov.

Pod pogoji, določenimi v statutu družbe so člani uprave upravičeni tudi do udeležbe pri delitvi bilančnega dobička. Udeležba uprave na bilančnem dobičku in njena morebitna udeležba na poslovnem izidu v obliki nagrade v skladu z določili individualne pogodbe o zaposlitvi se medsebojno izključujeta. V letu 2012 članom uprave iz naslova udeležbe na dobičku ni bilo izplačano nikakršno plačilo.

5 Delnica Letrike

29

Osnovni kapital družbe znaša 13.422.742,45 EUR.

Družba ima izdanih 1.608.313 kosovnih delnic. Vse izdane delnice so navadne, oznake G in imetniku dajejo:

- pravico do udeležbe pri upravljanju družbe,
- pravico do dela dobička (dividende),
- pravico do ustreznega dela preostalega premoženja po likvidaciji ali stečaju družbe.

Delnice so bile izdane v nematerializirani obliki in vpisane v centralni register vrednostnih papirjev pri Klirinško-depotni družbi 20.8.1999. Vse delnice so prosto prenosljive in se prenašajo v skladu z Zakonom o nematerializiranih vrednostnih papirjih in pravilih Klirinško-depotne družbe.

Lastniška struktura

Lastniška struktura na dan 31. 12. 2012	Št. delnic	Delež
Kolektor Group d.o.o.	273.243	16,99%
Modra zavarovalnica, d.d.	228.379	14,20%
NLB, d.d.	196.180	12,20%
CBH, d.o.o.	160.270	9,97%
Slovenska odškodninska družba, d.d.	113.853	7,08%
Zvon ena Holding, d.d. – v stečaju	91.396	5,68%
Abanka skladi Evropa, delniški	60.664	3,77%
NFD1, delniški podsklad	59.957	3,73%
Triglav vzajemni skladi - delniški	46.257	2,88%
Zavarovalnica Triglav d.d.	44.717	2,78%
Letrika d.d.	9.182	0,57%
Notranji lastniki – zaposleni v skupini	77.071	4,79%
Bivši zaposleni in upokojenci	113.125	7,03%
Ostali	134.019	8,33%
Skupaj	1.608.313	100,00%

Tabela 4: Lastniška struktura na dan 31.12.2012

Na dan 31.12.2012 je imela družba skupaj 1.181 delničarjev, kar je 18 delničarjev manj, kot je bilo stanje na dan 31.12.2011.

Deset največjih delničarjev je imelo na dan 31.12.2012 v lasti skupaj 1.274.916 delnic oziroma 79,27% lastništva družbe. V primerjavi z 31.12.2011 se je lastništvo pri desetih največjih delničarjih povečalo za 27.180 delnic.

Večji premik v lastniški strukturi glede na stanje konec leta 2011 je vstop družbe Kolektor Group d.o.o. med 10 največjih delničarjev. Svoj delež je povečala tudi družba NFD 1, delniški podsklad. Iz desetih največjih delničarjev pa je izpadla Hypo Alpe Adria Bank Zagreb, čeprav svojega deleža ni zmanjšala.

Lastniški deleži uprave in nadzornega sveta

Uprava družbe je imela na dan 31.12.2012 v lasti 1.123 delnic, kar predstavlja 0,07% izdanih delnic, nadzorni svet pa 596 delnic oziroma 0,04% celotne izdaje.

V obdobju od 01.01. do 31.12.2012 člani uprave in nadzornega sveta niso ne pridobili in ne odtujili delnic družbe.

	Št.delnic na dan 31.12.2012	Delež v %
Člani uprave		
Edvin Sever - predsednik	775	0,05
mag. Bojan Konič – član	348	0,02
Člani nadzornega sveta		
Aleš Klavžar - predsednik	/	0,00
Tomaž Kulot – član	596	0,04
Andrej Valetič – član	/	0,00
Žarko Krajnik – član	/	0,00
Vida Škrlić – članica	/	0,00
Aleš Klavžar – član	/	0,00

Tabela 5: Lastniški deleži članov uprave in nadzornega sveta

Lastne delnice

Na dan 31.12.2012 je imela družba skupaj 9.182 lastnih delnic:

- 270 lastnih delnic pridobljenih v letu 2006 na osnovi sklepa nadzornega sveta in v skladu z drugo alineo 1. odst. 240. čl. takrat veljavnega ZGD (sedanja druga alineo 1. odst. 247. čl. ZGD-1)
- 8.912 lastnih delnic pridobljenih v letih 2007 in 2008 na osnovi pooblastila 13. skupščine družbe z dne 22.08.2007 skladno z osmo alineo 1.odst. 247.čl. ZGD-1.

Odobreni kapital in pogojno povečanje osnovnega kapitala

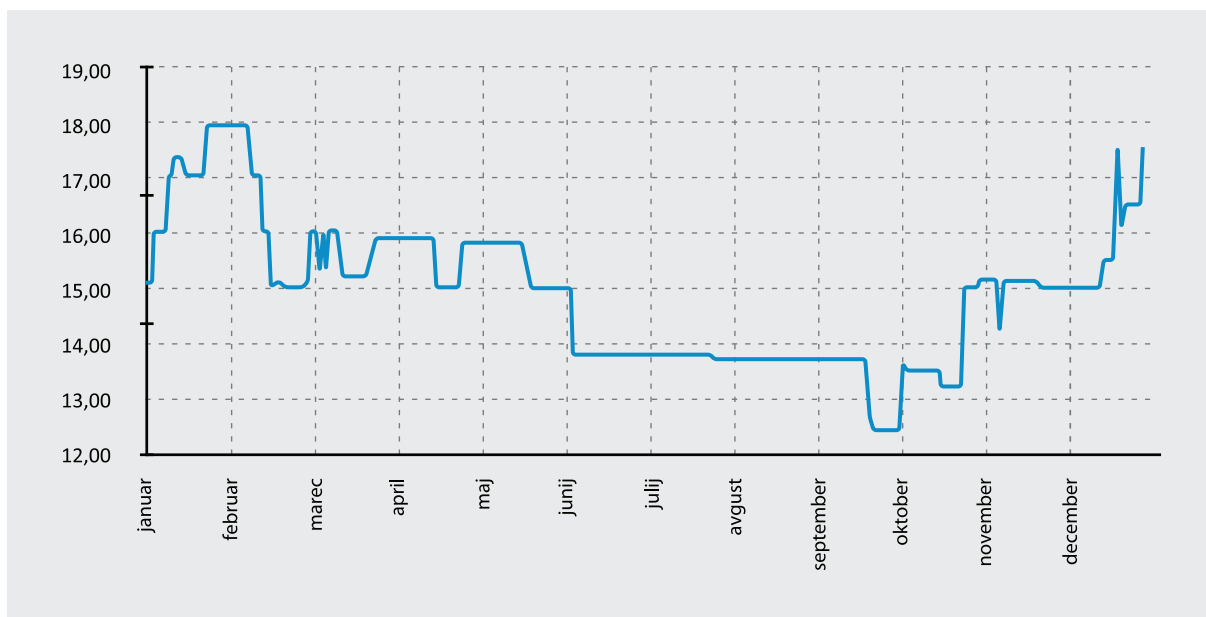
Družba nima sprejetega nobenega sklepa v zvezi z odobrenim kapitalom.

Trgovanje z delnicami na organiziranem trgu

Z delnicami družbe se trguje v standardni kotaciji Ljubljanske borze d.d. Ljubljana pod oznako IALG. Zaključni tečaj delnice je na dan 28.12.2012 znašal 17,50 EUR.

V času od 01.01.2012 do 31.12.2012 je preko trgovanja na Ljubljanski borzi zamenjalo lastnika 312.604 delnic v skupni vrednosti 4.734.793,44 EUR.

Od skupnega prometa na organiziranem trgu je bilo preko borznih poslov opravljenih 145 poslov z 288.055 delnicami, ostalih 24.549 delnic pa je zamenjalo lastnika v 1 poslu s svežnji.

Graf 1: Gibanje zaključnega tečaja delnice v l. 2012

Dividendna politika

Dividendna politika, sprejeta z revidiranim strateškim načrtom, v letih 2010–2013 ni predvidevala izplačila dividend. Na 18. skupščini delničarjev, ki je potekala 7. junija 2012, pa so delničarji sprejeli nasprotni predlog, in sicer da bo družba v letu delila dividendo v višini 0,30 EUR na delnico. Dividenda je bila izplačana dne 26.7.2012.

Višina izplačanih dividend

Leto	Višina dividende v EUR	Verižni Indeks
2008	0,75	136,6
2009	0,00	/
2010	0,00	/
2011	0,50	/
2012	0,30	60,0

Tabela 6: Višina izplačanih dividend

Datum	Knjigovodska vrednost delnice v EUR	Verižni indeks
31.12.2008	30,12	104,01
31.12.2009	19,28	64,01
31.12.2010	21,09	109,38
31.12.2011	22,30	105,77
31.12.2012	23,38	104,83

Tabela 7: Knjigovodska vrednost delnice

Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot razmerje med višino kapitala konec obračunskega obdobja in številom izdanih delnic, zmanjšanim za lastne delnice.

Datum	Čisti dobiček na delnico v EUR	Verižni indeks
2008	2,33	104,02
2009	-10,75	/
2010	1,47	/
2011	1,72	116,92
2012	1,38	80,26

Tabela 8: Čisti dobiček na delnico

Čisti dobiček na delnico je izračunan iz razmerja med doseženim čistim poslovnim izidom obračunskega obdobja in številom izdanih delnic, zmanjšanim s povprečnim številom lastnih delnic.

Informiranje delničarjev

V letu 2012 smo skladno z veljavno zakonodajo in Pravili borze za informiranje delničarjev na Seonetu in na naših spletnih straneh objavili skupno 23 objav o poslovanju in cenovno občutljivih informacijah.

Predvidene pomembnejše objave v letu 2013

Letno poročilo 2012	do 30.04.2013
Izjava o skladnosti z določbami kodeksa upravljanja javnih delniških družb	do 30.04.2013
Objava sklica skupščine	do 07.06.2013
Letni dokument	do 17.05.2013
Poročilo o poslovanju za obdobje januar-marec 2013	do 31.05.2013
Skupščina in objava sklepov skupščine	med 08.07. in 12.07.2013
Poročilo o poslovanju za obdobje januar-junij 2013	do 30.08.2013
Poročilo o poslovanju za obdobje januar-september 2013	do 29.11.2013
Povzetek ocene poslovanja za 2013 in poslovnega načrta za leto 2014	do 20.12.2013

Tabela 9: Predvidene pomembnejše objave v letu 2013

6 Pregled važnejših dogodkov v skupini

Dogodki v letu 2012

- V začetku leta smo začeli z uvajanjem nove blagovne znamke Letrika, s katero želimo utrditi svojo strategijo o samostojni poti in povečati našo prepoznavnost. Z njo se bomo med drugim razlikovali od drugih podobnih a nepovezanih podjetji v Sloveniji, s katerimi si zgolj delimo blagovno znamko Iskra, ki sicer ni v našem lastništvu.
- Objavili smo prenovljen Strateški načrt 2012-2015.
- Marca smo prodali svojo odvisno družbo Iskro Autoelectric Iran, za kar smo se odločili zaradi težkih gospodarskih razmer in nepredvidljivega poslovnega okolja v Iranu ter zaradi nezanesljivih projekcij nadaljnjega poslovanja te družbe.
- Marca je Renault izvedel mednarodno predstavitev svojega električnega avtomobila Twizy. Električni pogon tega malega mestnega avtomobila izdelujemo v Letriki, d.d. in je plod znanja naših strokovnjakov.
- Nadzorni svet je člana revizijske komisije Stanka Čokelca, na podlagi njegove pisne izjave, da ne more več opravljati funkcije neodvisnega zunanjega strokovnjaka v revizijski komisiji, dne 26. 3. 2012 razrešil te funkcije in na njegovo mesto imenoval Blanko Vezjak.
- S 1. 6. 2012 smo uradno uvedli novo blagovno znamko Letrika. To pomeni, da smo s tem datumom na trgih in v javnosti prenehali nastopati pod blagovno znamko Iskra ter začeli nastopati z novo celostno grafično podobo in z novo blagovno znamko Letrika, ki smo jo sicer v vmesnem obdobju uporabljali že od začetka leta. Do spremembe firme v letu 2013 smo še ohranili isto ime pravne osebe, torej Iskra Avtoelektrika d.d..
- Dne 7. 6. 2012 je g. Simon Zdolšek podal izjavo o odstopu z mesta predsednika in člana nadzornega sveta Letrika d.d.
- Dne 7. 6. 2012 je potekala skupščina delničarjev, na kateri so delničarji podelili razrešnico upravi, za revizorja izbrali družbo Deloitte Revizija. Zaradi uvedbe nove blagovne znamke in sprememb imen družb v skupini so delničarji sprejeli predlagano novo firmo in posledično sprejeli tudi spremembo besedila statuta. Med nasprotnimi predlogi je bila izglasovana drugačna delitev dobička, in sicer je bila izglasovana dividenda 0,30 EUR bruto na delnico. Delničarji so podprli tudi nasprotni predlog glede plačila članom nadzornega sveta in članom komisij nadzornega sveta. Izpodbojnih tožb ni bilo napovedanih.

- V juniju smo v odvisni družbi Letrika Bovec, d.o.o., odprli novo večnamensko halo in tako razširili ter modernizirali delovne površine, kar omogoča tudi širitev sodelovnja z nemško družbo Robert Bosch, ki je največji kupec odvisne družbe iz Bovca. Naložba je vredna 1,6 mio EUR.
- Junija smo v odvisni družbi Letrika France S.A.S. iz Francije, kjer smo doslej imeli 75,607 % delež, sprejeli ponudbo s strani Iskre d.d., Ljubljana, za odkup njenega 24,390 % deleža v tej francoski družbi. S tem nakupom smo postali 99,998 % lastnik Letrike France S.A.S. - trgovske družbe, ki organizira prodajo in distribucijo na francoskem trgu.
- V sredini junija je bila slavnostno odprta in predana namenu novozgrajena enota Tehnološkega parka IN PRIME. Enota znotraj naše matične družbe v Šempetru pri Gorici je ena izmed štirih enot in je bila zgrajena v sklopu projekta INPRIME (Inovacijski preboj Primorske), v katerem so poleg Letrike združeni še Hidria, Primorje in Salonit. Objekt ima štiri etaže in 2.550 kvadratnih metrov površin, namenjenih razvojno-raziskovalni dejavnosti, laboratorijem ter prototipni proizvodnji in proizvodnji malih serij s poudarkom na elektroniki.
- Julija smo podaljšali prodajno pogodbo s kupcem Bucher Hydraulics NA za obdobje 2012 – 2014. S to pogodbo si je skupina Letrika utrdila položaj strateškega dobavitelja pogonskih sistemov pri tem pomembnem severnoameriškem kupcu.
- Nadzorni svet je avgusta izvolil novega predsednika nadzornega sveta, in sicer predstavnika delničarjev Aleša Klavžarja. V revizijski komisiji nadzornega sveta družbe bo funkcijo predsednice komisije namesto Aleša Klavžarja odslej opravljala Vida Škrli.
- V sklopu prenove so v mesecu septembru v Letriki Komen, d.o.o., z nabavo novih strojev in naprav uspešno zaključili razpis za nepovratna sredstva.
- S kupcem Industrie Saleri Italo S.p.A., Italija smo v oktobru podpisali 6 letno in 6 mio EUR vredno pogodbo o dobavi električnih pogonov za električne vodne črpalke, ki se nato vgrajujejo v vozila znamke Audi.
- Novembra smo na Kitajskem odprli lastno novozgrajeno tovarno za proizvodnjo zaganjalnikov in alternatorjev. Vrednost investicije je bila 2 milijona USD in predstavlja največjo slovensko naložbo na Kitajskem.
- V mesecu novembru je Letrika Komen, d.o.o., pridobila vso potrebno dokumentacijo in začela z gradnjo prizidka hale tlačnega litja v skupni velikosti 1000 m², kar predstavlja prvo širitev livarne po 30 letih.
- Idrijska družba Kolektor Group d.o.o je novembra na borzi kupila večji paket delnic in s tem postala največji posamezni lastnik Letrike d.d.

- Novembra se je oblikoval konzorcij lastnikov, ki je začel s postopkom prodaje večinskega paketa delnic družbe Letrika d.d. Uprava si prizadeva za transparenten mednarodni prodajni proces.
- Decembra smo z ameriško družbo Comstar Automotive USA LLC podpisali 15 mio EUR vredno pogodbo za dobave statorja zaganjalnikov, ki se vgrajujejo v Fordov pick-up.
- S kupcem Concentric Rockford Inc smo decembra podpisali novo prodajno pogodbo za obdobje 2013 - 2015, ki definira komercialne odnose med partnerjema in omogoča rast prodaje pogonskih sistemov v triletnem obdobju.
- Decembra smo skupaj z ljubljansko družbo Cosylab d.d. podpisali družbeno pogodbo o ustanovitvi skupnega podjetja Letrika Sol d.o.o., v katerem ima vsak partner polovični delež. Podjetje je namenjeno skupnemu razvoju, proizvodnji in trženju solarnih mikroinverterjev ter njihovemu povezovanju v pametna električna omrežja. Proizvodi se bodo tržili pod blagovno znamko Letrika, proizvodnja pa bo potekala v Letriki d.d.

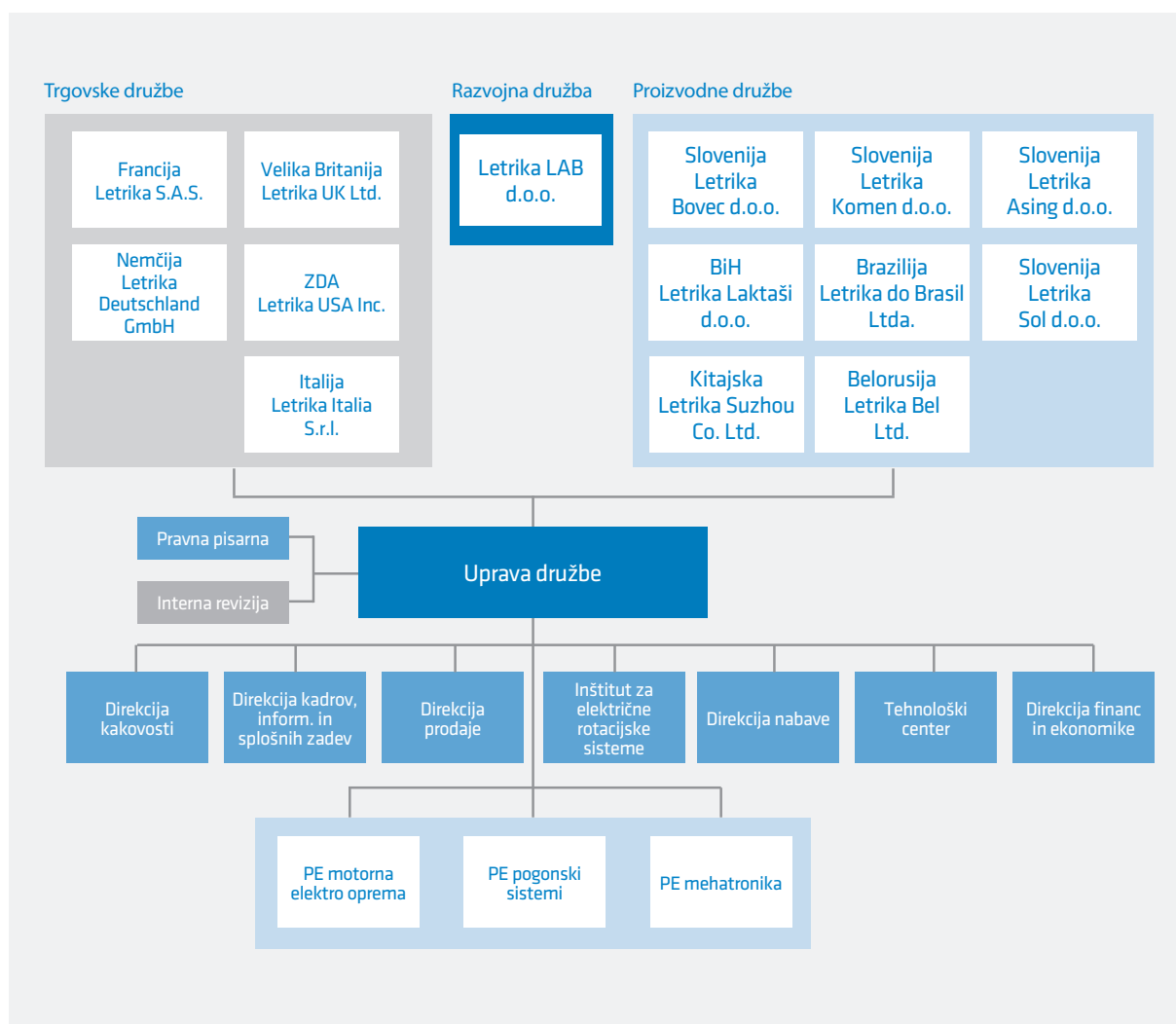
Dogodki v letu 2013

- Januarja smo uradno spremenili firmo matične družbe in še nekaterih ostalih družb v skupini, tako da odslej vse družbe v svoji firmi uporabljajo blagovno znamko Letrika.
- Januarja smo s strani Slovenske odškodninske družbe d.d. prejeli obvestilo, da je bil dne 20.12.2012 sklenjen Sporazum o skupnem nastopanju pri prodaji delnic družbe Iskra Avtoelektrika d.d. (sedaj Letrika d.d.). Navedeni sporazum se nanaša na 868.393 rednih imenskih kosovnih delnic družbe (oznaka IALG), ki skupaj predstavljajo 53,99 % osnovnega kapitala družbe Letrika d.d., s katerimi kot imetniki oziroma zastavni upniki razpolagajo podpisniki sporazuma.
- Januarja smo z indijskim partnerjem Roots Group podpisali pismo o nameri za ustanovitev podjetja za skupno vlaganje s sedežem v Indiji. Pismo o nameri je osnova za pripravo skupnega poslovnega načrta in dokončne pogodbe o skupnem vlaganju, s čemer bodo dani pogoji za uradno ustanovitev podjetja. Ustanovitev joint-venture podjetja je predvidena do konca meseca aprila, proizvodnja pa naj bi se začela jeseni.
- Februarja smo podpisali prodajno pogodbo s kupcem Bosch Rexroth AG, ki Letriki zagotavlja odjem izdelkov tudi v obdobju 2013 - 2015, pri čemer načrtovana letna prodaja presega 4 mio EUR.

7 Predstavitev skupine Letrika

38

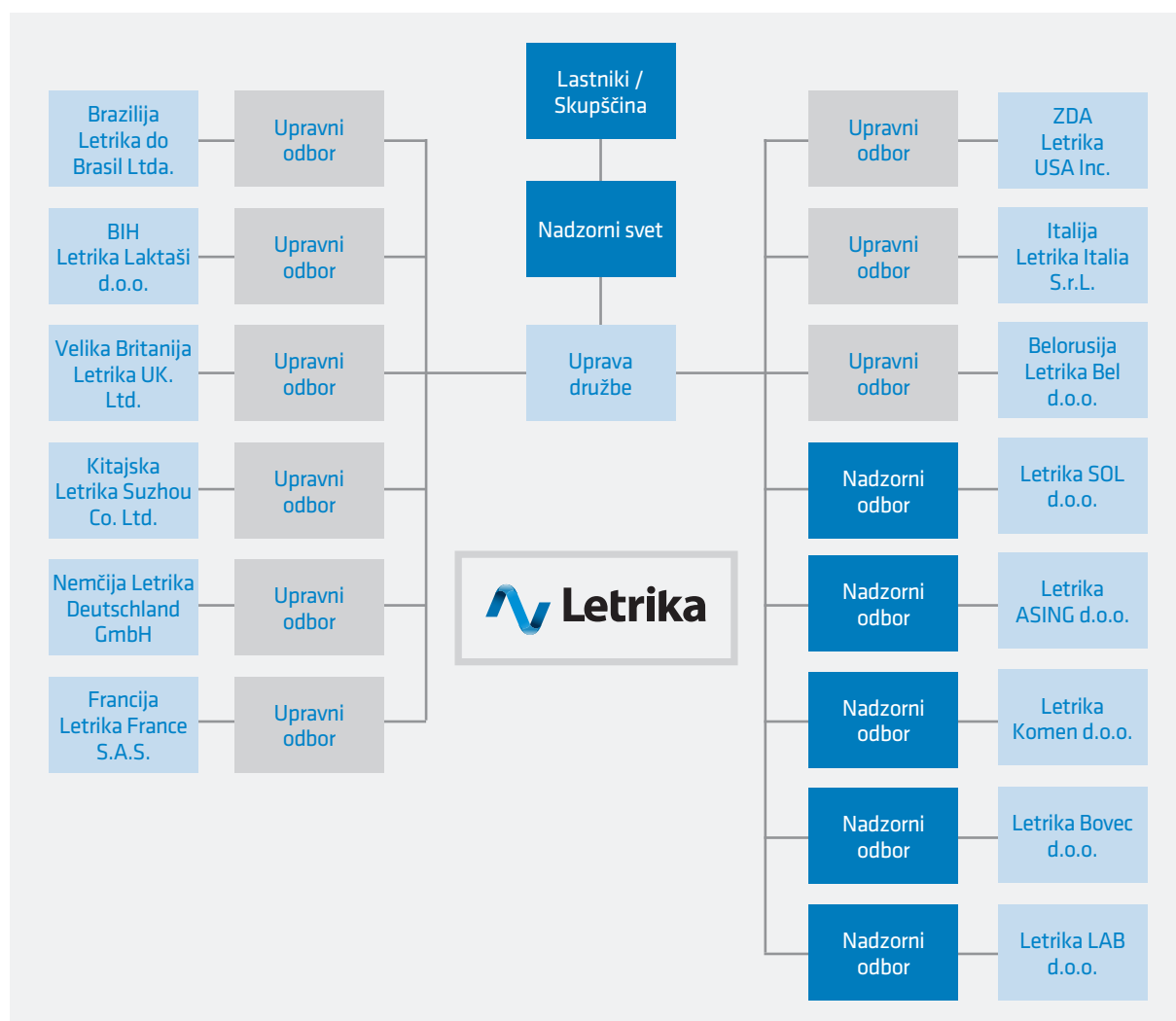
Skupina Letrika je mednarodna skupina podjetij s sedežem v Šempetru pri Gorici, kjer je locirana tudi obvladujoča družba Letrika d.d. Skupina je organizirana v skladu s potrebami trga in poslovnega procesa tako, da v največji možni meri spodbuja globalno gospodarsko učinkovitost, domiselnost in sodelovanje pri izboljševanju gospodarjenja in poslovanja. V okviru skupine Letrika imamo tri produktne programe oziroma skupine izdelkov: motorno elektro opremo, pogonske sisteme in mehatroniko.

Slika 1: Organizacijska struktura skupine Letrika, Vir: Interni vir Letrika, 2013

Organiziranost pospešuje doseganje temeljnega cilja in namena delovanja skupine, to je trajnega ustvarjanja dobička na osnovi dolgoročne proizvodnje in prodaje izdelkov ter storitev, ki morajo odražati sodobnost, kakovost in konkurenčnost.

Definiran je sistem odgovornosti in poročanja za vse družbe skupine. Upravni odbori in nadzorni odbori zagotavljajo učinkovito in transparentno obvladovanje poslovanja odvisnih družb ter posledično celotne skupine.

Slika 2: Upravljanje skupine Letrika, Vir: Interni vir Letrika, 2013

Obvladujoča družba

Letrika d.d., Šempeter pri Gorici

Letrika, d.d., je bila ustanovljena v letu 1960 in je obvladujoča družba skupine Letrika. V letu 2012 je povprečno zaposlovala 1.499 ljudi, kar jo ob ostalih kazalnikih uvršča med večje slovenske industrijske družbe. Več kot 95% prodaje ustvari na razvitih trgih Evropske unije, Severne Amerike in ostalih razvitih in hitro rastočih trgih sveta, kar jo uvršča med največje izvoznike v slovenskem prostoru. Dejavnost družbe je proizvodnja zaganjalnikov in generatorjev za motorje z notranjim zgorevanjem, avtonomno napajanih enosmernih električnih pogonskih sistemov, mehtronike, hibridnih sistemov in drugih zahtevnejših komponent za avtomobilsko industrijo.

V matični družbi je uporabljena šibka matrična organiziranost, ki omogoča intenziven nadzor nad stroški, standardizacijo ter hkrati prilagodljivost pri diverzifikaciji izdelkov in večji fleksibilnosti od naših tekmecev. V letu 2011 je bil vpeljan integriran sistem in je osnova za uresničevanje zastavljenih strategij. Integriran sistem vodenja pomeni integracijo vseh zahtev poslovnega okolja v katerem skupina deluje ter izpolnjevanje teh zahtev skozi vse poslovne procese skupine. Integrirani sistem vodenja skupine temelji na principu kroga nenehnih izboljšav PDCA, vsebinsko pa vključuje vse sodobne standarde kakovosti, ravnanja z okoljem, varnosti in zdravja pri delu, informacijske varnosti, posebnih zahtev odjemalcev in druge aktualne standarde in smernice. Izvajanje integriranega sistema vodenja se prične v fazi načrtovanja, kjer se na podlagi poslanstva, vizije in vrednot skupine izdelajo strategije, poslovni načrti in projekti za doseganje zastavljenih ciljev. V fazi izvedbe se vse načrtovano izvaja skladno s poslovníkom, ki podaja politike in tudi določa potek vseh poslovnih procesov. V fazi preverjanja in ob podpori BSC, EFQM model poslovne odličnosti in drugih orodij, se rezultati dela vrednotijo na vseh nivojih, kar pomeni, da se primerjajo z zastavljenimi cilji. V naslednji fazi se na osnovi analize določijo projekti, naloge in ukrepi za izboljšanje. S tem se PDCA krog sklone in istočasno tudi ponovno zavrti v spiralo nenehnih izboljšav.

Proizvodne družbe

Letrika Bovec, d.o.o., Bovec

Dejavnost družbe je proizvodnja delov iz plastičnih mas in sestavov za avtomobilsko industrijo.

Letrika Komen, d.o.o., Komen

Dejavnost družbe je proizvodnja ulitkov iz aluminijevih zlitin s tlačnim litjem in z mehansko obdelavo.

Letrika Asing, d.o.o., Šempeter pri Gorici

Dejavnost družbe je programska usmeritev na projektiranje in izdelavo sodobnih prožnih proizvodnih sistemov in navijalnih, montažnih in kontrolnih naprav po zahtevah odjemalcev.

Letrika Bel, Ltd., Belorusija

Proizvodnja zaganjalnikov za industrijo transportnih sredstev na trgih bivše Sovjetske zveze.

Letrika Laktaši, d.o.o., Bosna in Hercegovina

Proizvodnja delov in sklopov za potrebe skupine.

Letrika do Brasil Autoelectrica, Ltda., Brazilija

Proizvodnja in trženje zaganjalnikov in alternatorjev za kupce na lokalnih trgih.

Letrika Suzhou, Co. Ltd., Kitajska

Proizvodnja zaganjalnikov, alternatorjev in enosmernih motorjev ter dodatna oskrba skupine z deli in sklopi.

Letrika Sol, d.o.o., Šempeter pri Gorici

Dejavnost družbe je usmerjena v razvoj, proizvodnjo in trženje solarnih mikroinverterjev ter njihovemu povezovanju v pametna električna omrežja.

Changchun Iskra Shentou Automotive Electrical Co., Ltd., Kitajska (v postopku likvidacije)

Proizvodnja zaganjalnikov za gospodarska vozila.

Razvojna družba**Letrika Lab, d.o.o., Šempeter pri Gorici**

Dejavnost družbe je usmerjena v raziskave in razvoj proizvodov ter tehnologij elektronskih vezij, prednostno na področjih mehatronskih in električnih pogonskih sistemov ter senzorike.

Trgovske družbe**Letrika Italia, S.r.l, Italija**

Distribucija in prodaja v drugo vgradnjo in logistična podpora OEM kupcem na lokalnem trgu.

Letrika France, S.A.S., Francija

Distribucija in prodaja v drugo vgradnjo in logistična podpora OEM kupcem na lokalnem trgu.

Letrika Deutschland, GmbH, Nemčija

Distribucija in prodaja v drugo vgradnjo in logistična podpora OEM kupcem na lokalnem trgu.

Letrika UK, Ltd., Velika Britanija

Distribucija in prodaja v drugo vgradnjo in logistična podpora OEM kupcem na lokalnem trgu.

Letrika USA, Inc., ZDA

Distribucija in prodaja v drugo vgradnjo in logistična podpora OEM kupcem na lokalnem trgu.

8 Vizija, politike in strategije za nadaljnji razvoj

42

Poslanstvo, vrednote, vizija, politike in strategije skupine Letrika so definirani v strateškem načrtu, kjer je poudarek tudi na inovativnosti, kakovosti in samostojni rasti. Skladno z veljavnim strateškim načrtom ostaja Letrika osredotočena na tri ciljne tržne segmente: motorno elektro opremo, pogonske sisteme in mehatroniko. V vseh panogah, kjer tržimo naše izdelke smo orientirani nišno. Po predvidevanjih bodo v naslednjem obdobju najstabilnejše panoge programa motorne elektro opreme, predvsem pa panoga kmetijske mehanizacije in drugovgradnje. V panogah programa mehatronike imamo odprte nove zanimive priložnosti. Že v letošnjem letu pričenjamo z dobavami motorjev za pogon vodnih črpalk za avtomobilsko industrijo. V programu pogonski sistemi pričakujemo stabilno prodajo na ravni lanskega leta, čeprav imamo tudi tukaj odprtih kar nekaj novih projektov od katerih velja izpostaviti predvsem motorje in krmilja za elektrifikacijo različnih transportnih sredstev.

Temelj bodoče rasti in dolgoročnega razvoja skupine ostaja lastna razvojno-raziskovalna dejavnost in inovativnost ter usmerjenost v zelene tehnologije, kjer so cilji zmanjševanje porabe fosilnih goriv, zmanjševanje škodljivih izpustov in izraba obnovljivih virov energije. Sem spada tudi povsem nov produkt – mikroinverter. V letošnjem letu smo z namenom učinkovitejšega razvoja, trženja in proizvodnje mikroinverterjev ustanovili novo podjetje Letrika Sol. Gre za popolnoma nov izdelek na novem tržnem segmentu od katerega si obetamo veliko rast prodaje v prihodnjih letih.

Ocenjujemo, da smo dobro pripravljeni na izzive in povpraševanja trgov. V vseh programih in v vseh panogah imamo odprte nove projekte in razvojne naloge, ki nam zagotavljajo rast in nadaljnjo prodajo. Prav tako imamo z večino globalnih kupcev podpisane dolgoročne pogodbe, ki zagotavljajo stabilno poslovanje v daljšem časovnem obdobju. Smo dobro vpeljeni na trgu, ponekod celo vodilni z visokimi tržnimi deleži, vse bolj prepoznavni postajamo tudi v segmentu sodobnih električnih voznih sistemov in na področju obnovljivih virov energije. S strategijo osredotočenosti na odjemalce želimo razvijati inovativne, kakovostne proizvode, jih pravočasno dobavljati po konkurenčnih cenah in z vsem tem povečati zadovoljstvo odjemalcev.

Naša tržna pozicija je globalna. Prilagodljivost trženja, razvoja in proizvodnje so naši ključni atributi uspeha za ugoden položaj na trgu in uresničevanje strategije globalne rasti in inovativnosti. Prodajno in razvojno aktivnost bomo sicer še naprej usmerjali v pridobivanje novih projektov, ki bodo ponujali izvirne rešitve in omogočali dolgoročna partnerstva z odjemalci. Načrti vključujejo tudi širitev na nove trge, med katerimi lahko izpostavimo trge Južne Amerike, Indijo in države na področju bivše Sovjetske zveze.

Zavedamo se različnih zahtev in pričakovanj vseh deležnikov Letrike: lastnikov, odjemalcev, zaposlenih, dobaviteljev in širšega okolja. Trudili se bomo ta pričakovanja tudi v prihodnje zadovoljevati ob upoštevanju pristopov poslovne odličnosti ter načel trajnostnega razvoja. Strategijo stroškovne učinkovitosti bomo uresničevali z optimizacijo globalnih logističnih tokov, specializirano proizvodnjo, procesnim pristopom, sodobno informacijsko podporo ter s pomočjo orodji vitke organizacije, ISO standardov in modela odličnosti EFQM. V letu 2012 smo se odločili, da intenzivno pristopimo k samoo-ceni po EFQM modelu, kar nam bo v letošnjem in prihodnjih letih omogočilo nadaljnje izboljšave na vseh področjih. Odličnost poslovanja, inovativnost in želja po preseganju pričakovanj naših kupcev ostaja še naprej temeljna strategija podjetja.

Med usmeritve, ki jim sledimo preko strategije kompetentnih ljudi in ustvarjalnega sodelovanja, sodijo zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, dvig izobrazbene strukture in stimulatívno nagrajevanje.

Najpomembnejši kritičnih dejavniki uspeha so obvladovanje stroškov, inovativnost proizvodov, kompetentnost ljudi ter vodenje kakovosti.

Na podlagi navedenega vidimo kontinuiteto poslanstva, vizije in strategij, ki so bile sprejete v strateškem načrtu. Le te so:

Poslanstvo

Visoka kakovost in inovativnost naših zaganjalnikov, alternatorjev in mehatronskih sistemov je temelj poslovne odličnosti in trajnostnega razvoja.

Letrika razvija, proizvaja in trži globalno pod lastno blagovno znamko in z lastno proizvodno in prodajno-distribucijsko mrežo, ki poleg podpore industrijskim odjemalcem, trži tudi širok izbor proizvodov za drugo vgradnjo.

Letrika je prepoznavna po inovativnosti, skrbi za zdravje, varnost in okolje, kakovosti proizvodov in procesov, poslovni odličnosti ter veliki tržni in razvojni podpori svojim odjemalcem. Prepoznavnost temelji na kompetentnih ljudeh, prožnih poslovnih procesih in trajnostnem razvoju.

Vizija

Biti strateški partner, ki sooblikuje razvojne trende električnih sistemov na področju zelenih tehnologij.

Moto vizije:

POGANJAMO INOVACIJE

Strateški cilji skupine	Leto 2012	Načrt 2013	Strateški načrt 2015
Uskupinjeni čisti prihodki iz prodaje (mio EUR)	243,164	246,514	323,564
Donosnost kapitala (ROE)	3,9%	13,5%	16,4%
Ebitda marža	5,6%	7,6%	9,1%
Neto marža	0,7%	2,3%	3,8%
Delež naložb v osnovna sredstva v prihodkih od prodaje	4,0%	5,2%	4,8%
Vlaganja v razvojno dejavnost v prihodkih od prodaje	3,8%	4%	4-5%
Dodana vrednost na zaposlenega	26.025	28.922	34.554

Tabela 10: Strateški cilji skupine Letrika

9 Marketing in prodaja

Strategija

45

Trženje, ki svojo funkcijo izvaja preko sistematičnega prepletanja marketinških, razvojnih in prodajnih aktivnosti, je bilo podrejeno implementaciji zastavljenih strategij in ciljev. Med drugimi, so bile v ospredju strategije za zagotavljanje in nadzor dobičkonosnosti kupcev in izdelkov, zagotavljanje stabilne rasti prodaje v drugo vgradnjo, minimiziranje vseh vrst tveganj, povezanih s prodajo, pospeševanje tržnih in marketinških aktivnosti na novih segmentih trga (zelene tehnologije) in nenazadnje tudi implementacija nove blagovne znamke, temu ustrezna promocija in marketinške aktivnosti.

Večja prodaja v prvem polletju je rezultat dokaj stabilnega povpraševanja kupcev v standardnih programih ter deloma tudi posledica nekaterih projektov, ki so bili realizirani v letu 2012. Tržišče in s tem povpraševanje se je v drugi polovici leta začelo ohlajati, kar se je rezultiralo v relativno slabših rezultatih prodaje. Le-ti so relativno na prvo polovico leta zaostajali za planiranimi za 20,4%.

Trženje je prek razvojnih in prodajnih aktivnosti izrazito usmerjeno v iskanje novih, inovativnih tehničnih rešitev, ki vodijo k novim projektom in kupcem. Poudarek je vse bolj na zniževanju stroškov izdelkov in procesov (t.i. »cost improvement« procesi). Ti procesi so postali sestavni in vzporedni del rednih razvojnih in proizvodnih aktivnosti in generirajo številne priložnosti ter izboljšave, ki skupaj z zadovoljstvom odjemalcev, na eni strani, na drugi strani zagotavljajo konkurenčne prednosti in možnosti vstopa v specifične tržne niše. Letrika tako s svojim poudarjenim fleksibilnim pristopom uspešno uresničuje svoje strategije in cilje ter tlakuje pot za dolgoročno stabilno in dobičkonosno prodajo.

Cilji celotne skupine Letrika, bodo tudi v prihodnje usmerjeni v rast prodaje, povečevanje dobičkonosnosti, izboljševanje stroškovne učinkovitosti in obvladovanje vseh tveganj. Širitve na nove trge bodo sestavni del strategije sledenja kupcem in njihovim potrebam. Tako že v 2013 širimo svoje trženjsko delovanje v Indijo, ki predstavlja velik potencial za našo nadaljno dobičkonosno rast. Letrika prav tako nadaljuje svoje razvojno delovanje v zelene proizvode in tehnologije, kjer se zasledujejo cilji zmanjševanja porabe fosilnih goriv-škodljivih izpustov ter povečana izraba obnovljivih virov energije.

Tržni segmenti

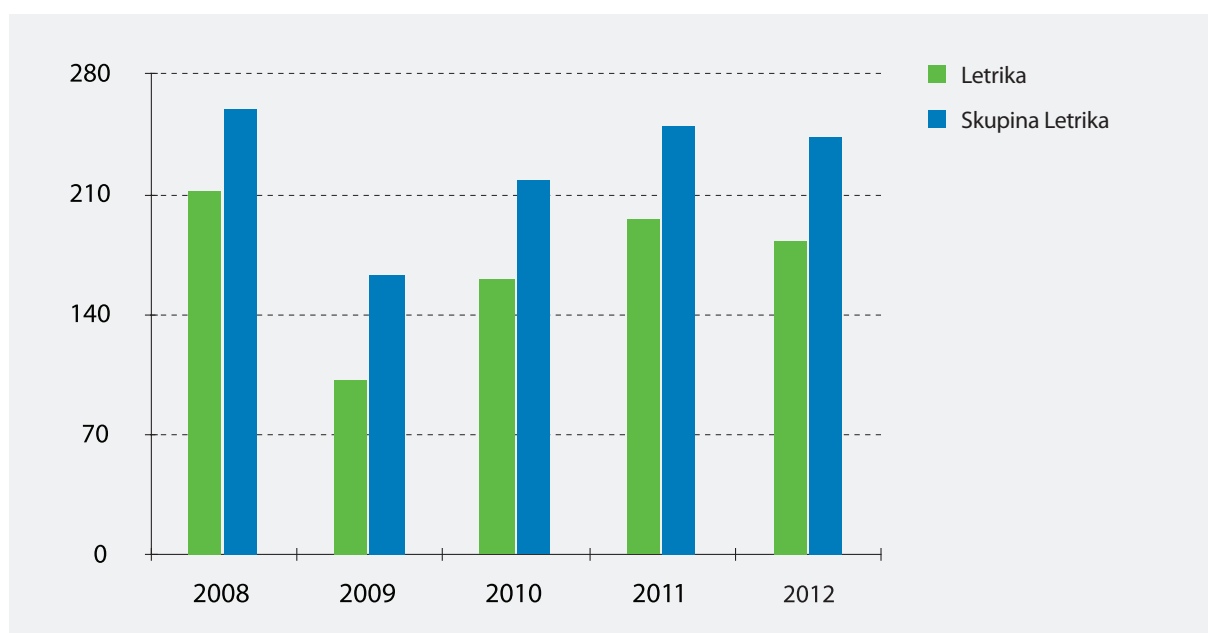
Delujemo v različnih tržnih segmentih, kar nam omogoča diverzifikacijo in s tem manjša prodajna in tržna tveganja.

Najpomembnejši tržni segmenti v segmentu programa motorna elektro oprema (po panogah) - kmetijska mehanizacija, gradbena mehanizacija, komercialna vozila, industrijski dizelski motorji, predstavljajo tudi največji delež (okoli dve tretjini) celotne prodaje skupine Letrika. Tu sodelujemo z največjimi globalnimi kupci, kot so Deutz, Perkins, CNH, AGCO, idr.. Prav tako so pomembni tržni segmenti v programu pogonskih sistemov in v programu mehatronike, kjer konkuriramo v panogah logistične opreme, električnih transportnih sredstev, električnih servovolanskih sistemov in drugih mehatronskih sklopov v avtomobilski industriji. Tako prodaja kupcem, kot so ZF, E-Z-Go, Bosch, Nexteer, idr., predstavlja približno tretjino celotne prodaje skupine. Ti programi predstavljajo največje možnosti nadaljnje dobičkonosne rasti, obenem pa zahtevajo uvajanje celovite in popolne strategije odličnosti ter implementacijo najsodobnejših tehnologij, s tem pa tudi prinašajo višje stopnje dodane vrednosti prodaje.

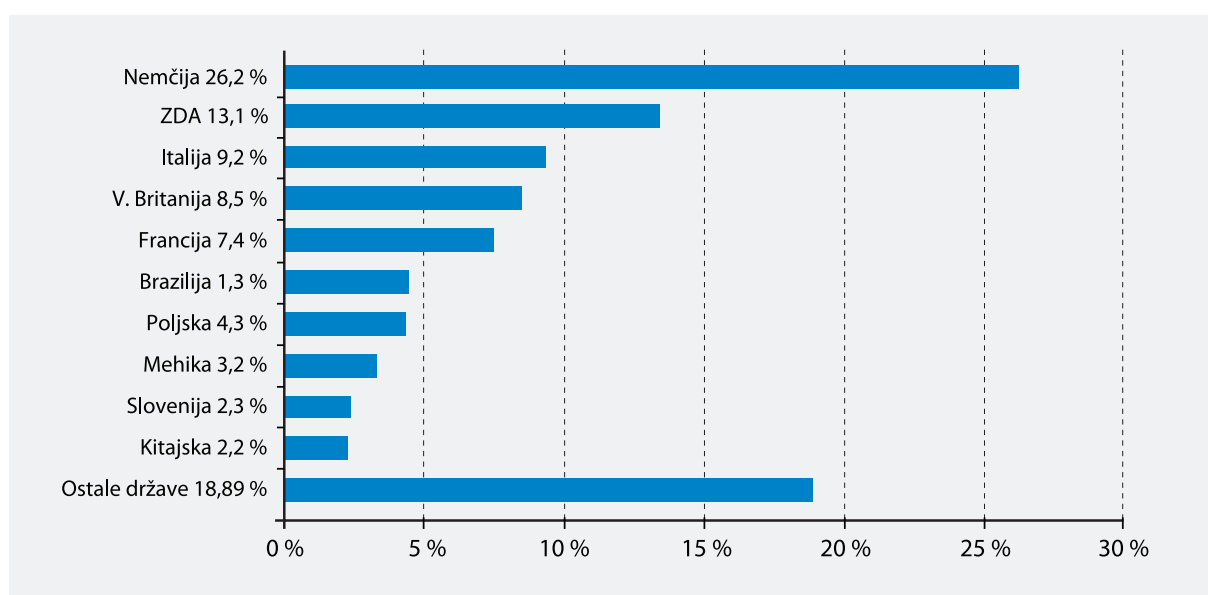
Najpomembnejši trg skupine Letrika ostaja Nemčija, ki predstavlja več kot 26% celotne prodaje. Sledijo trgi ZDA, Italije, Velike Britanije in Francije, ki ostajajo naši najpomembnejši trgi. Z aktivnim trženjem na rastočih tržiščih pa postajajo vse pomembnejši tudi trgi Kitajske, Brazilije in Indije. Tu si v prihodnje obetamo največje stopnje rasti.

Rezultati

Leto 2012 lahko z vidika uspešnosti razdelimo na dva dela, od tega je bila prva polovica leta zelo uspešna in je sledila načrtovanim gibanjem tržne aktivnosti. V tem obdobju je uskupinjena prodaja znašala 132,4 mio EUR, kar je bilo 1,1 odstotne točke nad načrtom. Druga polovica leta je minila pod vplivom pojemajoče rasti povpraševanja na vseh ciljnih prodajnih segmentih ter znakov ponovne recesije, katerih učinki so se proti koncu leta dopolnili z pesimističnimi napovedmi za leto 2013, kar se je vse skupaj odrazilo v dodatnem restriktivnem povpraševanju ob koncu 2012. Do konca leta smo tako dosegli 243,2 mio EUR uskupinjene prodaje, s čimer smo dosegli 93,9% načrtovanih prodajnih rezultatov. Dosežena uskupinjena prodaja je bila za 0,7% manjša v primerjavi s predhodnim letom. Pretežni del prodaje matične družbe je bil realiziran znanim kupcem prve vgradnje, katere delež znaša 78,6% prodaje, 19,0% pa je bilo prodaje za drugo vgradnjo. Glede na izdelčno strukturo prodaje predstavljajo

Graf 2: Prodaja skupine in obvladujoče družbe od l. 2008 do 2012 v milijonih EUR.

Graf 3: Struktura uskupinjene prodaje skupine Letrika po državah v letu 2012.

zaganjalniki 34% celotne prodaje, sledijo alternatorji, ki predstavljajo 23% celotne prodaje, le tem pa pogonski sistemi – elektromotorji s 23% prodaje. Mehatronski izdelki predstavljajo 13% celotne realizirane prodaje v 2012.

	2012	2011	Indeks
Obvladujoča družba			
Letrika, d. d.	184.739.467	194.411.499	95,02
Odvisne proizvodne družbe			
Letrika Bovec, d. o. o.	34.147.837	15.031.301	227,18
Letrika Komen, d. o. o.	6.132.876	6.321.407	97,02
Letrika Asing, d. o. o.	4.078.244	2.761.065	147,71
Letrika Bel Ltd., Belorusija	5.889.825	4.572.152	128,82
Letrika Laktaši d.o.o., BiH	7.365.477	7.570.893	97,29
Letrika do Brasil Autoelectrica Ltda, Brazilija	6.576.846	6.295.313	104,47
Letrika Suzhou Co., Ltd., Kitajska	23.171.841	24.405.839	94,94
Iskra Autoelectric Iran, JVC*	1.997.611	13.461.608	14,84
Odvisne trgovske družbe			
Letrika Italia S. r. l., Italija	21.565.231	25.352.124	85,06
Letrika France S. A. S., Francija	10.130.598	10.853.665	93,34
Letrika Deutschland GmbH, Nemčija	19.949.846	22.366.792	89,19
Letrika UK Ltd., Velika Britanija	22.069.015	26.443.288	83,46
Letrika USA Inc., ZDA	32.406.862	26.123.579	124,05

*Prihodki od prodaje Iskre Autoelectric Iran, JVC, v letu 2012 so prikazani do prodaje odvisne družbe.

Tabela 11: Prihodki od prodaje po družbah v skupini v EUR (nekonsolidirano)

10 Razvojna dejavnost

RR projekti in usmeritve

Z izvedbo številnih inovacijskih projektov na programih zaganjalnikov z reduktorji, kompaktnih generatorjev večjih moči z multifunkcijskimi regulatorji in mehatronskih sistemov za čiste dizel motorje, smo v letu 2012 nadaljevali krepitev položaja razvojnega dobavitelja proizvajalcev dizel motorjev, kmetijske mehanizacije, gospodarskih vozil, generatorskih setov ter delovnih strojev. Z najsodobnejšimi rešitvami na področju sinhronskih in asinhronskih električnih pogonskih sistemov pa smo pridobili vrsto novih projektov v industriji električnih viličarjev, plovil, hidravličnih agregatov in dviznih platform, električnih vozičkov ter malih električnih avtomobilov. Pomemben tržni segment postaja tudi področje električnih mopedov in skuterjev, kjer smo v letu 2012 industrializirali koncept sodobnega pogonskega sistema na osnovi sinhronskega motorja.

Svoj položaj smo okrepili tudi v avtomobilski industriji z izvajanjem inovacijskih projektov na področju reduktorskih zaganjalnikov in kompaktnih generatorjev manjših moči, vodno hlajenih generatorjev, aktuatorjev in mehatronskih sistemov za servo volane, klimatske naprave in vodne črpalke.

Razvoj najsodobnejših sinhronskih in asinhronskih pogonskih sistemov z visokimi izkoristki ter visokimi vrtilnimi hitrostmi oziroma visokimi specifičnimi navori ter integriranih vztrajniških sistemov zaganjalnik-motor generator, nam odpira vrata v hitro rastoči trg električnih in hibridnih vozil ter plovil. Trajnostni oziroma zeleni transport izpostavlja potrebo po dodatni električni energiji za električne štirikolesne avtomobilске pogone ter za pogone električnih in hibridnih vozil ter nas usmerja v razvoj generatorjev, elektromotorjev in elektronskih krmilij tudi za višje sistemske napetosti nad 300V.

Da bi povečali inovacijsko in konkurenčno sposobnost Letrike na ključnem, hitrorastočem področju elektronike za mehatronske sisteme, generatorje ter električne pogonske sisteme za električna in hibridna vozila ter plovila, smo v letu 2012 intenzivirali sodelovanje z razvojno-raziskovalnim podjetjem LetrikaLab, d.o.o., ter zunanjimi izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami.

Skladno s prenovljenim strateškim načrtom smo v letu 2012 svoje raziskovalno-razvojne zmogljivosti usmerili tudi na področje generatorjev in inverterjev za izrabo obnovljivih virov energije, kar naj bi skupini zagotavljalo dolgoročno stabilno trajnostno rast. V letu 2012 smo tako uspešno končali razvoj in opravili testiranja 250W solarnega mikroinverterja ter zastavili koncepte sistemov kogeneracije različnih nivojev moči.

Intenzivnost in globalizacija raziskav in razvoja

Naša vlaganja v raziskave in razvoj se neprestano povečujejo in so v letu 2012 v matični družbi presegla 4% vrednosti prodaje. Deleža prihodkov od prodaje novih proizvodov mlajših od petih oziroma treh let sta dosegla visoki vrednosti 50% oziroma 33%. V letu 2012 smo pripravili 3 patentne prijave. V Inštitutu ERS je od julija 2012 določen glavni projektant za intelektualno lastnino, ki ima nalogo koordinacije priprave gradiva za prijavo patentnih vlog, kar bo pospešilo aktivnosti na področju zaščite intelektualne lastnine (ne samo v razvoju, temveč tudi v ostalih direkcijah).

Skupaj z javnimi izobraževalnimi in znanstveno–raziskovalnimi inštitucijami smo v letu 2012 izvajali številne raziskovalno–razvojne projekte. Pridobljene kompetence in izzivi na področju varovanja okolja oziroma racionalne rabe energije in koriščenja obnovljivih virov energije, so vzpodbudili sodelovanje ne le na področju zelenega transporta, temveč tudi na področju vetrnih in solarnih regulatorjev oziroma inverterjev moči 2.5kW/5kW ter mikroinverterjev moči 0,25kW. Kot nosilno podjetje konzorcija slovenske avtomobilske industrije SiEVA smo v letu 2012 nadaljevali z načrtovanimi aktivnostmi.

V letu 2012 smo nadaljevali proces globalizacije raziskovalno–razvojne dejavnosti z izgrajevanjem mreže regionalno usmerjenih, specializiranih razvojno–tehnoloških centrov, podprtih in koordiniranih s strani matičnega Inštituta za električne rotacijske sisteme oziroma matičnih RR področij. Globalizacija raziskovalno–razvojne dejavnosti omogoča učinkovito raziskovalno–razvojno podporo našim globalnim kupcem in dobaviteljem ter vključevanje globalnega znanja v naše inovacijske procese.

Projekt »Obladovanje življenjskega cikla proizvoda s pomočjo sistema SIEMENS PLM-TC/NX«, ki se je izvajal tudi v letu 2012, skupini Letrika omogoča skrajševanje časov vstopa na globalni trg z inovativnimi in konkurenčnimi proizvodi, standardizacijo proizvodov in procesov ter odpravljanje vseh aktivnosti, ki ne dodajajo vrednosti. Za obvladovanje programa elektronike, ki postaja pomemben steber dolgoročnega razvoja skupine, smo uvedli programsko okolje Mentor Graphics, ki zagotavlja obvladovanje podatkov od razvoja in tehnologije do proizvodnih in kontrolnih procesov.

Kot družbeno odgovorno podjetje smo pri krepitvi ustvarjalnega in inovativnega okolja odigrali pomembno vlogo pri delovanju Tehnološkega centra za električne stroje v Mariboru (TECES), Slovenskega avtomobilskega grozda (ACS), Primorskega tehnološkega parka (PTP), Visokošolskega izobraževalnega, raziskovalnega središča Primorske (VIRS) ter projektu Inovacijskega preboja Severno primorske regije (IN PRIME). S svojimi strokovnjaki in laboratorijsko opremo smo sodelovali tudi pri izvajanju nekaterih izobraževalnih in raziskovalnih programov Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru in Univerze v Novi Gorici. Kot soustanovitelji centra odličnosti NAMASTE skušamo razvojne dosežke prenašati v naše razvojno-raziskovalne procese.

RR kompetence in kadri

Strategija povečevanja inovativnosti temelji na kompetentnih ljudeh, globalizaciji raziskav in razvoja, sodelovanju z izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami, sodobni raziskovalno–razvojni opreми ter na usmeritvi v krepitev vertikalne integracije naših proizvodov ter vrednostne inovacije, ki zagotavljajo ustvarjanje novih trgov in dodane vrednosti vseh členov verige.

Število zaposlenih v raziskovalno–razvojni dejavnosti je v letu 2012 doseglo 125 delavcev. Nenehno izboljšujemo izobrazbeno strukturo z zaposlovanjem mladih raziskovalcev in spodbujanjem magistrskega in doktorskega študija. V svojih vrstah imamo številne delavce z znanstvenimi nazivi in z akademsko izobrazbo. Vlagali smo v izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, posodabljanje in širjenje orodij in opreme za računalniško oz. digitalno konstruiranje, modeliranje in optimiranje proizvodov, virtualno testiranje, hitro izdelavo prototipov ter v laboratorije s področij vibroakustike, visokih napetosti, EMC kompatibilnosti, vplivov okolja ter meritev karakteristik in zanesljivosti električnih pogonskih sistemov in mehatronike. Največja pridobitev Inštituta ERS na področju infrastrukture v letu 2012 pa je nedvomno izgradnja in oprema komore za elektromagnetno kompatibilnost, ki nam bo omogočila specialne meritve elektromagnetne kompatibilnosti, kar pomeni da bomo že v fazi razvoja preverjali ustreznost novih izdelkom zahtevanim direktivam in standardom.

11 Proizvodnja, tehnologije in investicije

52

V skupini je bilo v letu 2012 aktiviranih več investicij kot v letu 2011. Zaradi nekoliko slabših splošnih gospodarskih razmer v drugi polovici leta, pa je bila investicijska dejavnost (začenjanje novih investicij) v drugem polletju nekoliko bolj umirjena. Vlaganja so bila usmerjena v povečanje učinkovitosti, posodobitev in kakovostno izboljšanje proizvodnih in logističnih zmogljivosti na klasičnih programih na eni, ter industrializacijo novih izdelkov s poudarkom na programu motorjev za servovolane na drugi strani. Največ investicij je bilo namenjenih industrializaciji novega brezkrtačnega motorja za servovolane osebnega avtomobila, zajemale pa so nabavo proizvodne opreme, izgradnjo proizvodnih prostorov pod posebnimi klimatskimi pogoji in pogoji čistoče ter opreme za sledljivost vgrajenih materialov in tehnoloških parametrov. Poudarek je bil tudi na nabavi opreme za povečanje učinkovitosti, kakovosti in pretočnosti proizvodnje podsestavov alternatorjev ter sanaciji proizvodne in logistične infrastrukture programa hladno kovanih delov in programa reduktorjev in satorjev. Kot vsako leto je bilo izvedenih več vlaganj v razvojno in preskusno opremo v inštitutu ter več vlaganj v posodobitev opreme računskega centra, in sicer tako strojne, kakor tudi programske opreme.

Proizvodnja in tehnologije

Strategija upravljanja tehnologije in proizvodnje se odraža v naslednjih aktivnostih:

- globalizacija in specializacija proizvodnje,
- obvladovanje proizvodnje zasnovane na izbranih ključnih tehnologijah in procesih,
- povečevanje stroškovne učinkovitosti proizvodnje s povečevanjem pretočnosti in zmanjševanjem vseh vrst zapravljanj,
- pospešeno uvajanje lastnega proizvodnega sistema temelječega na pristopih in orodjih vitke proizvodnje in vitke logistike s poudarkom na celični proizvodnji in vlečnem principu,
- optimizacija logističnih procesov in informacijska podpora materialnim tokovom s ciljem uvajanja sistema sledljivosti vgrajenih materialov in procesnih parametrov,
- vključevanje in pooblaščenje zaposlenih s poudarkom na delu v skupinah ter nenehnih izboljšavah,
- informacijska podpora proizvodnji z razvojem lastnega proizvodno-informacijskega sistema,
- celovito upravljanje z odpadki s poudarkom na zmanjševanju količine odpadkov in emisij na izvoru ter opuščanjem in nadomeščanjem uporabe nevarnih snovi z okolju prijaznejšimi,
- racionalizacija, izboljšave in prenova energetske infrastrukture in električnih razvodov
- varovanje zdravja zaposlenih in zagotavljanje varnega in čistega okolja.

Tudi v letu 2012 so se nadaljevale aktivnosti uvajanja principov, orodij in tehnik vitke proizvodnje in vitke logistike v okviru lastnega proizvodnega sistema Letrika – PROSIS. Poudarek je bil še vedno na uvajanju vlečnega principa in kanban sistema v proizvodnji podsestavov ter do izbranih dobaviteljev, uvajanju izboljšav materialnega in informacijskega toka v programu brezkrtačnih motorjev in motorjev za servovolane ter prenovi proizvodnih in logističnih procesov na hladnem kovanju in proizvodnji reduktorjev in sklopk.

V podporo izvajanju strategije izboljšanja informacijske podpore proizvodnji, je bila v Področju informatike ustavnovljena Služba proizvodne informatike, ki bo vodila aktivnosti in usmerjala kadrovske vire pri razvoju in uvedbi lastnega proizvodno-informacijskega sistema (MES) in ostalih nalog informatizacije proizvodnje.

Investicije

V obvladujoči družbi smo vlagali v opremo za:

- industrializacijo motorja za pogon EPS sistema osebnega avtomobila,
- povečanje kakovosti, produktivnosti in pretočnosti ključnih procesov balansiranja rotorjev alternatorjev in montaže malih zaganjalnikov z uvedbo nove u-celice,
- posodobitev zmogljivosti in uvajanje novih programov na področju mikroelektronike, močnostne elektronike in senzorjev s poudarkom na liniji izdelave AB senzorja,
- meritve karakteristik alternatorjev ter opreme za izvajanje različnih meritev in preskusov,
- povečanje skladiščnih zmogljivosti proizvodnje in informacijski nadzor nad materiali in izdelki,
- poslovno-informacijski sistem ter povezavo slednjega s PLM sistemom za obvladovanje življenjskega cikla proizvoda.

V okviru odvisnih družb se je v letu 2012 nadaljeval investicijski cikel v okviru projekta prenove livarne v Komnu, kjer je bil prevzet nov stroj za tlačno litje ter začeta dela v izgradnjo prizidka hale tlačnega liva. Družba na Kitajskem se je v celoti preselila v novo zgrajene proizvodne prostore, družba v Bovcu pa je dokončala izgradnjo novih proizvodnih prostorov namenjenih proizvodnji vžigalnih tuljav za kupca R.Bosch.

12 Nabava in dobavitelji

54

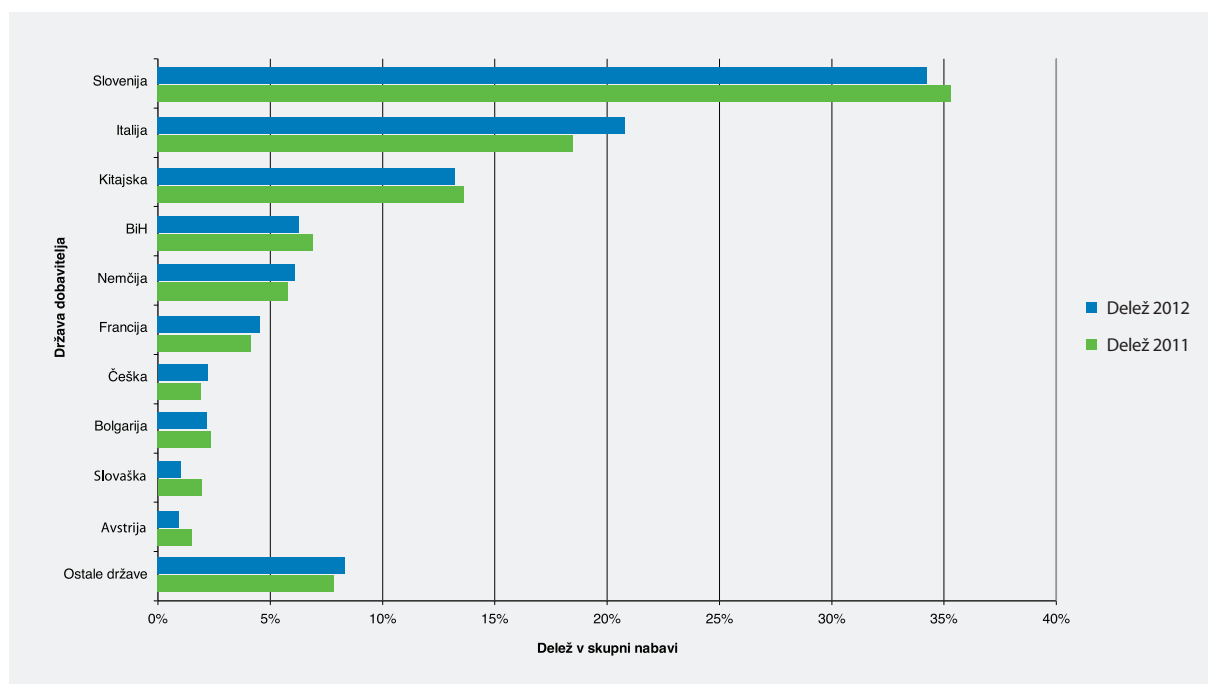
Konsolidirana vrednost nabave v skupini Letrika je v 2012 znašala 146,2 mio EUR, zbirna vrednost pa 273,0 mio EUR. Bistveni razlog za zmanjšani obseg nabave je občuten upad prodajnih naročil in potreb proizvodnje v skupini v drugi polovici leta 2012.

Na nivoju obvladujoče družbe je vrednost nabave znašala 112,4 mio EUR, bistveni razlog je zmanjšan obseg naročil kupcev v drugi polovici leta.

Bistvene aktivnosti v okviru matične družbe so bile v letu 2012 osredotočene v:

- Iskanje in realizacijo prihrankov. V ta namen je za komercialiste nabave in člane skupin MCIP (Material cost improvement process) potekalo šest mesečno izobraževanje, ciljno usmerjeno v konsolidacijo vrednosti nabavne verige. Poleg novih veščin in pristopov smo uvedli izvajanje delavnic pri dobaviteljih na terenu s ciljem pospešiti realizacijo dodatnih prihrankov predvsem na področju optimizacij tehnologije in dizajna. Realizirane so bile aktivnosti, ki bodo na letnem nivoju prinesle dodatnih 2,1 mio EUR prihrankov, s čimer je bil zastavljeni načrt presežen.
- Nadaljevanje aktivnosti za zniževanje zalog repromaterialov, kjer smo uspeli znižati obseg za dodatnih 3,8 mio EUR in sicer iz 14,5 mio EUR (jan 2012) na 10,7 mio EUR (dec 2012) kar predstavlja 26% znižanje obsega. Dnevi vezave zalog so se zmanjšali iz 41,62 dni (jan-dec 2011) na 37,92 dni (jan-dec 2012), kar predstavlja 9,7% izboljšanje. Delež nabave v prodaji se je znižal iz 64,8% (povprečje 2011) na 60,3% (povprečje 2012), kar predstavlja 7% izboljšanje. V obvladujoči družbi smo tudi v letu 2012 povečali delež nabave iz naslova konsignacije tako, da je povprečni delež znašal 14,9%.
- Krepitvi preskrbovalne verige in sicer z vzpostavljanjem dodatnih dobavnih virov zaradi zagotavljanja pravočasnosti in kakovostne skladnosti dobav nekaterih kritičnih komponent (sintrani deli, elektronske komponente, specialni ležaji, specialna jekla), kakor tudi vzpostavljanju dolgoročnih pogodbenih razmerij s pomembnejšimi dobavitelji.
- Izboljševanje kakovostne skladnosti vhodnih materialov in hitrosti reševanja reklamacij. Velik doprinos pri obvladovanju kakovosti vhodnih materialov sta odigrala že vpeljana sistema vhodne kontrole materialov, ki se nabavljajo s kitajskega trga v okviru hčerinske družbe Letrika Suzhou in aktivna vloga inženirjev za kakovost dobaviteljev (SQE) pri nadzoru in vzgoji dobaviteljev.

Realizacija nabave blaga iz trgov Daljnega vzhoda je bila nekoliko pod zastavljenim ciljem. Glavni razlog je bil v drastičnih naporih za zniževanje zalog vseh repromaterialov zaradi krize v drugi polovici leta in večanja deleža preskrbe s strani lokalnih dobaviteljev. Kljub temu smo v obvladujoči družbi nadaljevali politiko uravnoteževanja dolarskih odlivov z dolarskimi prilivi.

Graf 4: Delež nabave po državah v letu 2012 v obvladujoči družbi

Pospešene so bile aktivnosti uvajanja novih materialov, sestavnih delov ter komponent višje stopnje sestavljenosti in cenejših nabavnih virov. S ciljem zniževanja skupnih stroškov nabave smo tudi v 2012 nadaljevali s prenosi proizvodnje izdelkov in sestavnih delov z matične lokacije v naše odvisne družbe na Kitajskem, v Bosni in Hercegovini ter Belorusiji.

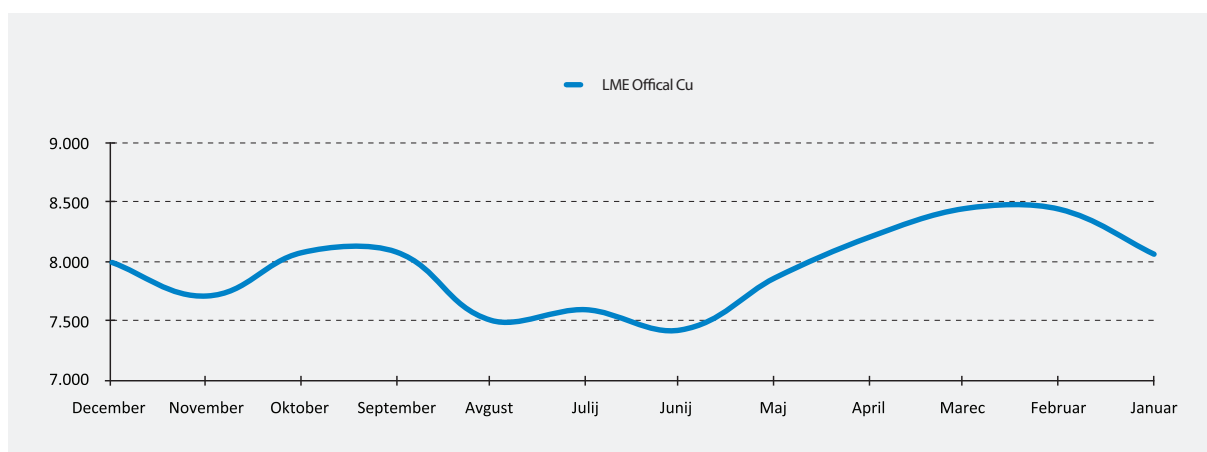
Z namenom izboljšanja koordinacije nabavnih aktivnosti med družbami skupine in optimizacije aktivnosti na nabavnem področju v skupini je bilo v juliju vzpostavljeno Področje globalne nabave.

Skupni indeks nabavnih cen je ob koncu leta znašal 97,53 kar pomeni, da so se cene v primerjavi z ravniyo v začetku leta znižale za cca 2,5%.

Borzna cena bakra je med letom precej nihala ($\pm 6\%$), ob koncu leta pa dosegla zelo podobno raven kot v začetku leta (8.000 USD/T). Ker je naš nabavni indeks cen zelo občutljiv na gibanje cene bakra, imamo tako v nabavnih kot tudi prodajnih pogodbah vgrajeno materialno klavzulo, ki omogoča obvladovanje stroškov iz naslova nihanja borzne cene bakra.

Borzna cena aluminija je po zaključku rasti v prvem kvartalu (2.120 USD/T) padala vse do sredine tretjega kvartala. V avgustu smo zabeležili ponovno strmo rast borzne cene aluminija, ki je ob koncu leta dosegla praktično zelo podoben nivo kot v začetku leta (2.000 USD/T). Višanja cen na tem področju so bila delno omiljena z nabavami po »spot« cenah in materialno klavzulo.

Pri borznih cenah jekel je zlasti v drugi polovici leta bilo zaslediti rahel trend nižanja cen, ki se je ob koncu leta ustalil na približno 4% nižjem nivoju kot v začetku leta.

Graf 5: Podatki o gibanju borznih cen Bakra v USD/T

13 Ravnanje z ljudmi

57

Ugoden trend rasti iz leta 2010 se je nadaljeval do sredine leta 2012, ko smo še povečevali število zaposlenih. Nato pa je prišlo, zlasti v obvladujoči družbi, do večjega zmanjševanja števila zaposlenih in sicer s prekinitvami delovnega razmerja z delavci in delavkami, zaposlenimi za določen čas. Po začetku krize v letu 2008 smo v letu 2012 zagnali aktivnosti na nekaterih področjih ravnanja z ljudmi, ki so bila v preteklosti stalnica, a omejena v kriznem obdobju. Ponovno smo se več ukvarjali z vodji. Lahko postavljamo, da je tudi to vplivalo na boljše rezultate o zadovoljstvu zaposlenih z delom in odnosi, ki smo jih ugotovili z anketo Mnenje zaposlenih 2012, v primerjavi z rezultati anket v predhodnih letih. Z anketo merimo tudi zavzetost zaposlenih, kjer pa rezultati zaostajajo za normativnimi rezultati za uspešna podjetja, in to je naša priložnost za prihodnost. Čeprav ne moremo zanemariti zunanjih družbenih dejavnikov, pa imamo vpliv na oblikovanje notranje organizacijske kulture, ki bo posledično vplivala na zavzetost zaposlenih. Še naprej moramo vlagati v ljudi in skrbeti za nenehno usposabljanje in izobraževanje, pooblaščenje za lastne pobude, ustvarjalnost, sodelovanje in tihi prenos znanja med sodelujočimi sodelavci v skupinah ter prilagodljivost in prožnost ljudi. Kar smo dosegli na projektih razvoja in industrializacije novih proizvodov, smo lahko dosegli le s poudarjenim timskim delom in ustvarjalnim sodelovanjem ljudi pri reševanju problemov.

Razvoj ljudi in izobraževanje

Na področju vlaganja v osebni razvoj ljudi smo velik delež namenili vodjem. En del je predstavljalo nadaljevanje usposabljanj vodij v proizvodnji po programu, ki je bil oblikovan v predhodnem letu na podlagi poenotene delovne specifičnih kompetenc (DSK), z namenom boljšega delovanja osnovnih delovnih skupin. Za vodje OPE in ODS smo realizirali naslednje sklope izobraževanj: komunikacija za vodje, uspešno obvladovanje sestankov, zavedanje pomena inovativnosti in samo za vodje OPE kakovostno vodenje in medosebni odnosi (po teoriji izbire). Za vse vodje smo izpeljali izobraževanje o nadlegovanju in trpinčenju na delovnem mestu (mobing) v sklopu aktivnosti za preprečevanje takih pojavov. Zato so bili v izobraževanje vključeni tudi člani sveta delavcev in sindikata ter strokovni delavci, ki so določeni za pooblaščenca in za člane skupnega odbora za preprečevanje in odpravljanje posledic mobinga. K boljšim medčloveškim odnosom prispevajo tudi izpeljani izobraževalni programi: z boljšimi medčloveškimi odnosi do boljšega zdravja, timsko delo in pedagoško-andragoško usposabljanje mentorjev.

Obsežno usposabljanje je bilo realizirano za delavce v nabavi in nabavni logistiki ter druge v nabavno verigo vključene sodelavce v okviru s svetovalnega projekta Konsolidacija vrednosti nabavne verige. Poleg različnih strokovnih izobraževanj za RR dejavnost je bila novost sklop delavnic o uporabi patentnih baz in o pripravi patentnih zahtevkov, kot predpriprava na aktivnosti za izboljšanje področja intelektualne lastnine.

Izobraževanja za sistemske novosti načrtujejo vodilni in strokovni delavci ali vodje projektov. Pri pripravi posameznih izobraževalnih programov je utečena praksa sodelovanje med naročnikom izobraževanja, izobraževalcem in organizatorjem izobraževanja, ki za vsako skupinsko izobraževanje popišejo izobraževalni program po vseh predpisanih vsebinah, vključno z načinom presoje (testiranjem) uspešnosti izobraževanja, ki se določi glede na pričakovano oziroma zahtevano raven osvojenega znanja po zaključenem izobraževanju. Iz leta v leto povečujemo število izobraževanj, ki se zaključijo z opravljanjem izpita oziroma s preverjanjem razumevanja znanja, takoj po opravljenem izobraževanju ali v določen roku s praktičnim dokazovanjem osvojenega znanja. Tako preverjanje znanja je opravilo 371 udeležencev izobraževanj (v to niso všteti obvezni testi iz varnosti in zdravja pri delu).

Vodja in sodelavec skupaj načrtujeta izobraževanja za sodelavca, na podlagi ocene katera znanja še potrebuje za uspešno delo in popisanih delovno specifičnih kompetenc za njuno enoto. V letu 2012 smo realizirali enako izobraževanj na zaposlenega kot predhodno leto. Vendar pa je prišlo do strukturne kakovostne spremembe med izobraževalnimi sklopi. Delež usposabljanja v proizvodnji (manj novih zaposlitev) je padel na 21% vseh izobraževanj (leto prej 49%). Zato pa smo dosegli bolj enakomerno razporeditev med izobraževalnimi sklopi. Bistvena sprememba v primerjavi z zadnjimi leti je skupaj kar 21% delež za sklopa osebni razvoj in medčloveški odnosi ter vodenje. Kljub povečanemu obsegu izobraževanj z zunanjimi izvajalci je delež z lastnimi izobraževalci 60%. V izobraževanja so bili vključeni tudi sodelavci iz odvisnih družb Letrika Komen, Letrika Bovec in Letrika Asing, zlasti o orodjih kakovosti in vodenja.

Rast povprečne stopnje izobrazbe zaposlenih zagotavljamo z novim zaposlovanjem bolj izobraženih ljudi, s šolanjem ob delu na vseh izobrazbenih stopnjah in s štipendiranjem. V obvladujoči družbi je bila v letu 2012 povprečna izobrazba na ravni med srednjo poklicno in srednjo izobrazbo (indeks izobrazbe 4,55). V obvladujoči družbi smo imeli ob koncu leta 31 sodelavcev na šolanju ob delu, na rednem šolanju pa 95 štipendistov. Veliko vlagajo v šolanje tudi v odvisni družbi Letrika Bovec saj so imeli 13 štipendistov in 4 sodelavce na šolanju ob delu, ob dveh, ki sta šolanje končala med letom. V primerjavi s prejšnjim letom se je delež šolanja ob delu še zmanjšal, štipendiranje pa se je povečalo.

Izobraževanje	Izpopolnjevanje (ure/zaposlenega)	Delež šolajočih ob delu (število šolajočih/ število zaposlenih x 100)
Leto 2008	21,75	5,1
Leto 2009	17,6	4,2
Leto 2010	19,43	3,2
Leto 2011	16,7	2,4
Leto 2012	16,9	2,0

Tabela 12: Dosežene ure izobraževanja na zaposlenega in delež šolajočih ob delu v obvladujoči družbi po letih.

Skrb za zaposlene – varnost in zdravje pri delu

Izboljševanju varnosti in zdravja pri delu smo se zavezali s pridobitvijo certifikata po standardu OHSAS 18001 v letu 2007 (obvladujoča družba in odvisna družba Letrika Bovec) in z obnovitvijo certifikata v letu 2011. V letu 2012 smo se soočili s spremembami, ki jih je prinesel novi Zakon o varnosti in zdravju pri delu ZVZD-1. Med spremembami sta dolgoročno pomembni novosti (za delodajalce in delavce) o ocenjevanju in zmanjševanju psihosocialnih tveganj in o promociji zdravja. V tem sklopu smo pregledali aktivnosti, ki jih že izvajamo na področju promocije zdravja in imenovali skupino za promocijo zdravja, ki bo ugotavljala potrebe in predlagala ter koordinirala izvajanje novih aktivnosti. Prizadevanja za boljšo varnost in zdravje pri delu smo podprli z vlaganji za boljše delovne pogoje (varnejši stroji in naprave), rednimi periodičnimi pregledi delovne opreme (pregledanih kar 492 strojev v vseh štirih slovenskih družbah), preventivnimi zdravstvenimi pregledi, ustrezno osebno varovalno opremo, varnejšo infrastrukturo in z usposabljanjem zaposlenih. Poleg usposabljanja ciljnih skupin delavcev je bilo v letu 2012 opravljeno tudi obdobjno usposabljanje za varnost pri delu za večino zaposlenih v proizvodnji, pri katerem pa smo ob teoretičnem usposabljanju posvetili večjo pozornost praktičnemu preizkusu usposobljenosti. Pozornost namenjamo delovnim razmeram, prehrani med delom, zdravstveno-preventivnim pregledom in odklanjanju asocialnih pojavov. Poskrbimo za ustrezno obravnavo in zaposlitev zaposlenih, ki so invalidsko ocenjeni. Zaposlenim omogočamo preživljanje dopusta v lastnih apartmajih. Rekreativna v športnem društvu Letrika in pred novoletno zabavno srečanje širijo družabno življenje. Kljub prizadevanjem za bolj varno in zdravo delovno okolje je delež bolniških odsotnosti enak kot preteklo leto, delno je to povezano s tako imenovanim »po kriznim sindromom« - z zakasnjeno

večjo obolevnostjo zaradi stresa v krizah in ob prestrukturiranjih ter strahu pred izgubo zaposlitve. Je pa bila dosežena najnižja pogostost poškodb v celotni zgodovini obvladujoče družbe.

	2008	2009	2010	2011	2012
Bolniška odsotnost (na delovne dni)	5,87%	5,91%	5,19%	5,60%	5,59%

Tabela 13: Bolniška odsotnost v obvladujoči družbi po letih.

	2008	2009	2010	2011	2012
Število poškodb na 1000 zaposlenih	25,6	25,35	22,59	22,46	17,43
Število poškodb na 1000 zaposlenih v družbah v RS	26,53	25,76	22,97	24,11	20,99

Tabela 14: Pogostost poškodb v obvladujoči družbi in primerjava s povprečjem v družbah v RS po letih.

Med zaposlenimi je konstantno večji delež moških, delež žensk je bil v obvladujoči družbi v letu 2012 33,7 %. Moški in ženske imajo enake možnosti zaposlovanja in ni diskriminacije pri zaposlovanju mladih žensk. Omogočamo jim vse oblike starševskega varstva. Porodniški dopust je koristilo 22 mamic, krajši delovni čas 21 mamic, očetovski dopust 53 sodelavcev. V odvisnih družbah v Sloveniji je skupaj koristilo porodniški dopust 8 mamic, krajši delovni čas 5 mamic, očetovski dopust pa 11 sodelavcev.

Zaposlovanje

V skupini je prišlo do znižanja števila zaposlenih za dobrih 11%, oziroma za 301 zaposlenega, v primerjavi s predhodnim letom glede na stanje 31. decembra 2011 in 2012. Dobra polovica zmanjšanja zaposlenih gre na račun prodaje družbe v Iranu s 160 zaposlenimi. Največje zmanjšanje števila zaposlenih je bilo v obvladujoči družbi, za 139 zaposlenih ali 9%, realno pa za manj in sicer za dobrih 7%, ker smo v letu 2012 ponovno zaposlovali napotene delavce preko agencije in teh je bilo ob koncu leta 30. Tudi v odvisnih družbah na Kitajskem, v Belorusiji in v Letriki Komen je prišlo do večjega odstotkovnega zmanjšanja števila zaposlenih - med 7% in 5,3%. Ker so te družbe manjše od obvladujoče družbe, pa predstavlja to skupno le 26 zaposlenih. Nasprotno pa se je za skoraj toliko povečalo število zaposlenih v odvisni družbi Letrika v Bovcu, ki edina izkazuje povečanje števila zaposlenih. Ostale proizvodne družbe so na enakem številu zaposlenih, v skupnem številu tudi trgovske družbe. Prevladovalo je zaposlovanje za določen čas in napotenih delavcev.

Zaposleni	Skupina Letrika		Letrika, d.d.	
	dejanska	zahtevana	dejanska	zahtevana
VIII	7	2	7	2
VII/2	27	8	23	7
VII/1	175	286	140	226
VII	196	162	125	109
VI	181	201	82	104
V	457	288	279	146
IV	623	462	390	299
III	185	354	113	260
II	538	717	273	342
I	97	6	66	4
Skupaj	2.485	2.485	1.499	1.499

Tabela 15: Povprečno stanje zaposlenih po stopnjah izobrazbe v letu 2012

14 **Kakovost in poslovna odličnost**

62

V letu 2012 se je povečano sistematično delo na področju preventive odražalo na izboljšanih rezultatih kakovosti. K temu so pripomogle nekoliko bolj stabilne razmere poslovanja v prvi polovici leta.

Tako lahko na nivoju sistemov vodenja izpostavimo naslednje:

- uspešne so bile vse kontrolne in recertifikacijske presoje certifikacijskih hiš v vseh družbah v skupini po standardih ISO 9001, ISO/TS 16949, ISO 14001 in OHSAS 18001,
- v matični družbi je bila opravljena razširitev certifikata po ISO/TS 16949 za motor Renault Twizy.

Utrjevanje sistema kakovosti in poslovne odličnosti skupine se je odražalo tudi pri:

- izboljšanemu poročanju o kakovosti v vseh proizvodnih družbah skupine,
- izboljšanem nadzoru kakovosti blaga kitajskih dobaviteljev s povezavo služb kakovosti med odvisno družbo Letrika Suzhou in matično družbo,
- izboljšano delovanje tima za razvoj dobaviteljev kot osnovo za dolgoročno izboljšanje kakovosti nabavljenega blaga v skupini,
- posodobitev ključne merilne in preskusne opreme.

Ključne aktivnosti kakovosti v matični družbi pa so bile:

- nadaljevanje usposabljanja inženirjev za razvoj dobaviteljev,
- izvedba večjega števila namenskih delavnic za uporabo metod reševanja problemov z vključevanjem odvisnih družb in dobaviteljev,
- uvedba orodja APIS za izvedbo analiz FMEA,
- učinkovito preventivno delovanje sistema obvladovanja merilnih sredstev.

Vse navedeno je prispevalo tudi k zadovoljstvu odjemalcev. Največji kupec Deutz nas uvršča med A dobavitelje. Toyota BT je kakovost naših dobav nagradila s posebnim priznanjem, podobno tudi Concentric. Uspešno je bilo opravljenih več presoj s strani kupcev Mitsubishi Heavy Industries, Autodizel, GE Jenbacher, Liebherr, Yamaha, Honda kar je pomeni dobro izhodišče za nadaljevanje določenih projektov.

Slika 3: Priznanji dobljeni s strani kupcev Toyota BT in Concentric.

15 Upravljanje s tveganji

64

Skupina Letrika je zaradi delovanja v globalnem okolju izpostavljena določenim tveganjem. Finančna in gospodarska kriza sta izpostavljenost določenim tveganjem še poglobila, zato je družba na novo opredelila politike zavarovanja pred izpostavljenostjo različnim tveganjem in jim v letu 2012 posvetila še dodatno pozornost.

Poslovna tveganja

Prodajna tveganja

Prodajna tveganja, so – upoštevajoč našo globalno trženjsko delovanje - zelo pomembna in so povezana z našo konkurenčnostjo prodaje izdelkov. Realna so tveganja določitve pravih in za vsak posamezen tržni segment, specifičnih, trženjskih strategij. Le-te se zato definirajo, na managerski ravni in so v tesni zvezi s predhodno analiziranimi podatki o značilnostih posameznih tržnih segmentov in zbranimi primerjalnimi analizami, ki jih kontinuirano generira kar najširši del operative, vseh poslovnih funkcij. Njihova implementacija se spremlja in po potrebi sproti prilagaja.

V razmerah nestabilnega tržšča ali recesijskih razmerah so še posebej izrazita tveganja negotovih naročil in njihovih napovedi, ki otežujejo načrtovanje proizvodnih zmogljivosti in povzročajo neracionalno vezavo sredstev oz. grozijo z nezmožnostjo uresničevanja potreb odjemalcev na kratek rok. Tesna povezanost s kupci in sodelovanje celotne verige vrednosti je zato pri zmanjševanju teh tveganj ključna.

Tveganja zamud plačil ali neplačil kupcev ali celo insolvenčnosti kupcev ter tveganja njihovega propada so prisotna stalno, v času nestabilnih, recesijskih razmer pa se riziki s tega naslova še povečujejo. Analize tveganj tržišč, panog in kupcev in njihovi rezultati so zato sestavni del naših trženjskih strategij. Mehanizmi nadzora ter omejitev stanja vseh zapadlih terjatev zagotavljajo pravočasno in učinkovito ukrepanje.

Tveganja vplivov neenakopravne (podrejene) pogajalske pozicije napram največjim globalnim kupcem postaja dejstvo in prinaša precejšnje omejitve v zvezi z izvajanjem načrtanih prodajnih strategij ter posledično uresničevanjem planiranih poslovnih rezultatov. Tu sta ključna - na eni strani - sistemski del, ki definira generalne pogoje prodaje in pravni okvir dolžnosti ter obveznosti poslovnih partnerjev, in na drugi strani - izvedbeni-pogajalski del, ki temelji predvsem na usklajenem in ciljnem delovanju visoko motiviranih prodajnih operativcev in podpori vodstva. Nepogrešljiv del zmanjševanja negativnih

vplivov omenjenih tveganj pa predstavljajo tržne in poslovne informacije, povezane s konkretnimi projekti. Zbiranje le-teh in njihova izmenjava je urejena na večnivojskih sestankih in rednih kolegijih.

Struktura in razpršenost prodaje po različnih tržnih segmentih in panogah je ugodna, saj s tem minimiziramo posamezna tveganja, zaradi naše globalne prisotnosti pa je zagotovljena dobra informiranost o stanju in razmerah v posameznih prodajnih segmentih, kar je ključ za pravočasne in pravilne reakcije.

Nabavna tveganja

V okviru obvladovanja tveganj sprememb nabavnih cen materialov in sestavnih delov smo intenzivirali spremembe deležev nabav v korist cenejših virov kakor tudi iskanje in uvajanje novih cenejših virov dobav. Nabava strateških materialov kot so baker, aluminij, jekla in z njimi povezane komponente je potekala na osnovi veljavnih borznih cen ter dolgoročnih pogodb z dobavitelji. Nabavo ostalih materialov, sestavov in storitev pa smo izvajali na podlagi konkurenčnosti razpoložljivih ponudb kot tudi novih nabavnih virov.

Negativne učinke rasti cen smo v podjetju v veliki meri uspeli obvladati na račun uvedenih pogodbenih materialnih klavzul, ki jih imamo sklenjene z veliko večino odjemalcev. Na ta način se prodajna cena do njih prav tako spreminja glede na borzne cene strateških materialov.

Z vidika obvladovanja medvalutnih nihanj smo zasledovali pravilo »zagotavljanja čimvečje uravnoteženosti dolarskih prilivov z dolarskimi odlivi« in vključevanja valutnih klavzul v pogodbe z dobavitelji.

Na področju zagotavljanja kakovostno skladnih dobav materialov in delov se je v letu 2012 poleg presoje dobaviteljev zlasti intenziviral strožji nadzor kakovosti v okviru podjetja samega. Z uvedbo inženirjev za kakovost dobaviteljev (SQE) in aktiviranjem sistema vhodne kontrole materialov na Kitajskem smo močno okrepili preventivne ukrepe za zmanjševanje kakovostno neskladnih dobav.

Glede zmanjševanja tveganja zamud v dobavah smo nadaljevali z izvajanjem poslovne politike dodeljevanja nabavnih deležev zanesljivejšim virom, vzpostavljanju varnostnih zalog pri dobaviteljih in v lastnih prostorih iz naslova konsignacijskih poslov.

Produktna tveganja

Pri produktnem tveganju smo v letu 2012 nadaljevali s politiko zaščite, ki jo imamo upeljano že vrsto let. Tveganja iz naslova produktne odgovornosti omejujemo s paketnim zavarovanjem proizvajalčeve odgovornosti z razširjenim kritjem in stroške odpoklica izdelkov pri zavarovalnici. Zlasti pri dolgoročnih pogodbah striktno izvajamo in minimiziramo rizike ter pogojujemo nove projekte z upoštevanjem kritij, ki jih imamo sklenjene z zavarovalnico. Pri takih zavarovanjih zavarovalnica jamči za škodo zaradi civilnopravnih odškodninskih zahtevkov, ki jih tretje osebe uveljavljajo proti družbi zaradi nesreče, do katere bi prišlo zaradi slabega delovanja izdelkov. Zavarovanje vključuje tudi stroške, ki nastanejo družbi kot posledica odpoklica zaradi dejanskih ali zelo verjetnih nepravilnosti na izdelkih. V letu 2012 iz naslova produktnih tveganj nismo iz trga imeli nikakršnih zahtev.

Tveganje izgube premoženja

Za zavarovanje tveganja iz naslova izgube premoženja imamo z zavarovalnico sklenjeno dolgoročno pogodbo o medsebojnem sodelovanju, v okviru katere so dogovorjeni enotni pogoji vseh kategorij premoženjskega zavarovanja, in sicer za vse proizvodne družbe v Sloveniji pod enakimi pogoji.

Najpomembnejša zavarovanja ostajajo:

- požarno zavarovanje, ki vključuje zavarovanje gradbenih objektov opreme in osnovnih sredstev v pridobivanju,
- transportno zavarovanje, ki vključuje zavarovanje pošilk med prevozom,
- zavarovanje prevoznih sredstev, ki vključuje zavarovanje registriranih vozil in vozil za opravljanje notranjega transporta ter
- zavarovanje strojeloma in računalnikov v odvisnih družbah.
- Glede na posebne potrebe, pa tudi glede na specifične zahteve kupcev imamo pri določenih poslih sklenjeno tudi zavarovanje strojeloma in ostala specifična zavarovanja.

V letu 2012 ni bilo večjih škodnih primerov.

Finančna tveganja

Valutno tveganje

Zaradi mednarodnega poslovanja je skupina Letrika izpostavljena tveganjem sprememb deviznih tečajev. Ključni dejavnik pri valutnem tveganju v Letriki d.d. in skupini predstavlja spremenljivost tečaja ameriškega dolarja. V okviru tega tveganja smo izpostavljeni nevarnosti spremembe vrednosti prihodnjih denarnih tokov ter s tem negativnim tečajnim razlikam. Naše glavno vodilo pri tem je, da v čim večji meri vzpostavimo varovanje z uravnoteženjem prodaje in nabave z dolarskega področja.

Varovana bilančna izpostavljenost (pokritost dolarskih terjatev z dolarskim obveznostmi) na ameriški dolar v Letriki d.d., je v letu 2012 v povprečju znašala 65,75 %, v letu 2011 pa 65,58%.

Glede na relativno visok odstotek varovane bilančne izpostavljenosti ter zaradi nezanesljivih predvidevanj glede volatilnosti ameriškega dolarja smo se odločili, da za enkrat instrumentov zaščite pred valutnimi tveganji ne uporabljamo.

Obrestno tveganje

Večji del posojil za financiranje skupine je najet preko obvladujoče družbe. V manjšem delu so posojila, ki so jih najele odvisne družbe, zavarovana tudi s poroštvom obvladujoče družbe. V naslednjem obdobju bo politika zadolževanja odvisnih družb usmerjena v pridobivanje finančnih virov brez porošstva obvladujoče družbe in v smislu operativne podpore obvladujoče družbe.

Na dan 31.12.2012 smo imeli v obvladujoči družbi skupno 51,6 mio EUR posojil, od tega 14,1% kratkoročnih in 85,9% dolgoročnih. Skupno znašajo posojila najeta za financiranje skupine na dan 31.12.2012 62,8 mio EUR. Večina kreditov je z variabilno obrestno mero (euribor + pribitek).

V letu 2012 so bile ravni osnovnih obrestnih mer (euribor) relativno nizke, v zadnjih 6-ih mesecih leta pa so se še močno znižale. Zaradi še vedno zaostrenih in nepredvidljivih finančnih razmer in pričakovanju po nizkih obrestnih merah v letu 2013 in tudi v prihodnjih letih, tveganja spremembe obrestne mere v letu 2012 nismo zavarovali.

Kreditno tveganje

Ker smo tržno usmerjeni na globalni trg, smo še dodatno izpostavljeni kreditnemu tveganju oziroma tveganju, da kupci zaradi komercialnih in nekomercialnih tveganj ne bodo izpolnili svojih obveznosti, torej plačali terjatev, ki jih imamo do njih iz naslova dobave blaga in storitev.

Za varovanje pred tveganjem neplačila terjatev s strani kupcev, smo sprejeli odločitev, da terjatve iz naslova izdelkov in storitev zavarujemo pri kreditni zavarovalnici. Skladno s tem smo opredelili naslednje:

- Pri kreditni zavarovalnici zavarujemo izvozne terjatve in sicer selektivno.
- Iz zavarovanja izključimo terjatve do kupcev, zavarovane z akreditivi, garancijami, po pogojih za odkup dokumentov (CAD) ter avansi.
- Zavarujemo terjatve kapitalsko povezanih podjetij - odvisnih družb, do izbranih končnih kupcev.
- Za izbrane kupce vključimo dodatno tudi zavarovanje rizika pred dobavo.

Delež zavarovane prodaje s pogodbo sklenjeno pri kreditni zavarovalnici je v letu 2012 je znašal 61,63 % celotne neto prodaje, oziroma 64,54 % prodaje izdelkov in storitev za izvoz. Preostanek nezavarovanih terjatev v večini predstavljajo kupci z najvišjega bonitetnega razreda.

V letu 2012 nismo imeli vrednostno pomembnejših odpisov terjatev zaradi neplačil kupcev.

Likvidnostno tveganje

Pri poslovanju na domačem in globalnem trgu smo izpostavljeni likvidnostnemu tveganju, ki je posledica zamude pri plačilu s strani kupcev, in s tem neusklajenih dospelosti sredstev in obveznosti. Pozitiven denarni tok in relativno nizka zadolženost sta v letu 2012 zagotavljala dobro plačilno sposobnost obvladujoče družbe in odvisnih družb ter konkurenčne pogoje pri financiranju.

Za odvisne družbe je varovanje pred likvidnostnim tveganjem zagotovljeno posredno preko obvladujoče družbe. V primeru kratkoročne poslabšane likvidnosti katere od odvisnih družb sredstva za zagotavljanje plačilne sposobnosti po potrebi zagotavlja obvladujoča družba.

V obvladujoči družbi se likvidnostnemu tveganju izogibamo z zagotavljanjem likvidnostnega presežka.

Podjetje trenutno nima težav pri zagotavljanju tekoče likvidnosti, prav tako pa kar se tiče likvidnosti v prihodnje ni pričakovati bistvenih sprememb.

Tveganja delovanja

Proizvodna tveganja

Pri proizvodnih tveganjih namenimo pozornost obvladovanju tveganj:

- delovanja in nadomestitve ključne opreme,
- delovanja infrastrukture, ki zajema nemoteno oskrbo z energenti in
- neustreznega neposrednega ravnanja z nevarnimi snovmi.

Tveganja, povezana z delovanjem ključne opreme in infrastrukture, znižujemo z izvajanjem rednih preventivnih tehničnih in drugih vzdrževalnih pregledov, usposobljenimi sodelavci, zalogo kritičnih rezervnih in obrabljivih delov ter drugimi ukrepi. Pri opremi posebno pozornost namenimo zagotavljanju nadomestnih zmogljivosti v primeru izpada tako znotraj družbe, kakor tudi pri zunanjih izvajalcih.

Tveganja izpada proizvodnje zmanjšujemo tudi z nenehnim razvojem in udejanjanjem metode celovitega proizvodnega vzdrževanja, ki zahteva večjo vključenost vseh zaposlenih v preventivo in hitrejšo odkrivanje potencialnih nevarnosti za odpovedi. Pri tem prednostno obravnavamo ključno opremo. Dodatno uvajamo tudi t.i. prediktivno vzdrževanje, kjer z uporabo sodobne nadzorne opreme nadziramo najbolj obremenjene dele strojev in skušamo napovedati nastanek poškodbe ali loma še preden ta nastane.

Tveganja neustreznega ravnanja z nevarnimi snovmi znižujemo z vključevanjem sodelavcev v izobraževalne programe za varno delo z nevarnimi snovmi in z ustreznimi preventivnimi organizacijskimi ukrepi.

V primeru obratovalnega zastoja zaradi požara, ki vključuje tudi riziko poplave, imamo pri zavarovalnici zavarovano kritje izgube dobička, stroškov amortizacije ter plač zaposlenih s prispevki in davki. Po potrebi imamo sklenjeno tudi montažno zavarovanje ter zavarovanje splošne odgovornosti iz dejavnosti. Požarno najbolj izpostavljena mesta v družbi nadziramo z dodatno senzorsko in video nadzorno opremo za hitro odkrivanje in javljanje požara. Mesta videonadzora smo v zadnjem letu še povečali.

Kadrovska tveganja

Izvajanje strategije ravnanja z ljudmi zmanjšuje kadrovska tveganja. V okviru te strategije izvajamo pridobivanje kadrov, izobraževanje, nagrajevanje in druge oblike motiviranja kadrov, štipendiranje na rednem šolanju in ob delu ter informiranje in komuniciranje. Skrbimo za varno in zdravo delo. Prilagajamo

notranjo organizacijo (organizacijsko strukturo) tako, da se doseže čim višja usklajenost, z optimalnim številom delavcev, med potrebami in zahtevami dela ter med udejanjenimi zmožnostmi delavcev.

Težav s pridobivanjem novih sodelavcev v letu 2012 nismo imeli. Ugodne razmere se bodo zaradi povečane brezposelnosti v lokalnem okolju nadaljevale še v naslednjem obdobju, vse do izhoda iz krize. Zaradi dolgoročnega zagotavljanja fleksibilnih oblik zaposlovanja v proizvodnji, zapolnujemo nove potrebe z zaposlovanjem napotnih delavcev preko agencije za posredovanje delavcev. Za prilagoditev števila zaposlenih zmanjšanemu obsegu prodaje, do katerega je prišlo v drugi tretjini leta 2012, smo imeli dovolj zaposlenih s pogodbami o zaposlitvi za določen čas in napotnih delavcev.

Tveganja informacijskega sistema

Vedno intenzivnejša uporaba informacijske tehnologije zahteva tudi njeno večjo zanesljivost in višjo stopnjo varnosti podatkov. Enoten poslovni in tehnični informacijski sistem skupine predstavljata velika tveganja, zato so določeni ukrepi za njihovo zmanjšanje.

- V letu 2012 sta z delom začela projekta uvedbe enotnega informacijskega sistema v Letrika France in Letrika UK.
- Zaključena sta bila projekta poenotenja informacijskega sistema v odvisnih družbah Letrika Asing, d.o.o. in Letrika Bovec, d.o.o..
- Strateški informacijski svet deluje kot organ, ki koordinira razvoj informacijske podpore skladno s poslovnimi potrebami in zmanjšuje tveganje neracionalnega razvoja IT.
- Opredeljene so odgovornosti uporabnikov za razvoj aplikacij v razvojnem, proizvodnem in testnem okolju.
- Razvoj aplikacij se vodi s projektnim pristopom in preko centralne projektne pisarne.
- Podvojeni so poslovno kritični sistemi ter na več lokacijah shranjene rezervne kopije podatkov.
- Neprekinjeno delovanje IT sistema je zagotovljeno z ustreznimi zaščitami.
- Zagotovljena je obnovitev omrežnih in aplikativnih storitev v določenem času v primeru odpovedi ali celo uničenja sistema.
- Zagotovljeno je delovanje informacijskega sistema na rezervni lokaciji.
- Zagotovljeno je varovanje sistema pred virusi.
- Informacijski sistem letno pregleduje tudi zunanja revizorska hiša. Ugotovljene priložnosti za izboljšanje so upoštevane pri načrtovanju razvoja informacijskega sistema in vključene v letni in strateški načrt.

16 Odgovornost do družbe

Vpliv na ljudi in skupnosti

71

Družbe v Sloveniji so med največjimi zaposlovalci v regiji, kljub temu, da smo v obvladujoči družbi, po povečevanju števila zaposlenih do polletja, v zadnjem četrletju zmanjšali število zaposlenih. Povečanje števila zaposlenih v odvisni družbi Letrika Bovec za 23 delavcev ali slabih 9% pa je bil za zgornje Posočje velik rezultat. Zagotavljanje zaposlitev je največji prispevek Letrike k socialni varnosti ljudi v širšem okolju. Varnost ljudi je v veliki meri odvisna od njihovega znanja, saj jim omogoča konkurenčnost pri zaposlovanju. Poleg funkcionalnega izobraževanja omogočamo zaposlenim tudi izobraževanje za pridobitev višje stopnje izobrazbe.

V obvladujoči družbi smo podpisali 8 novih pogodb za izobraževanja ob delu, 11 jih je izobraževanje zaključilo, izobražuje pa se jih še 31. Nadaljujemo s štipendiranjem rednega šolanja. Odobrili smo 30 novih kadrovskih štipendij za tehnične poklice in 8 za nadaljevanje šolanja na višji stopnji. Opravljanje obvezne šolske prakse smo omogočili 122 dijakom in študentom. Velikemu številu dijakov in študentov smo omogočili poletno delo. V izobraževanje vlagajo tudi v Letriki Bovec. Po dveh delavcih, ki sta izobraževanje ob delu zaključila in enem novem, se izobražujejo še štirje. Odobrili so 6 novih štipendij za redno šolanje.

Partnersko sodelujemo s TŠC Nova Gorica in drugimi izobraževalnimi organizacijami. Smo soustanovitelji VIRS-a Primorske, ki skrbi za organiziranje in ustanavljanje visokošolskih izobraževalnih programov v regiji. Pomembna pridobitev je nov interdisciplinarni izobraževalni program Dizajn inženiring, ki sta ga v sosednjem tehnološkem parku ustanovili Fakulteta za strojništvo in ALU Univerze v Ljubljani in v katerega bo prvi vpis študentov v šolskem letu 2012/2013. Letrika d.d. bo prispevala možnost izvajanja laboratorijski vaj v njenih laboratorijih.

Naš prispevek k povezovanju akademskega in razvojnega znanja z industrijskim znanjem predstavlja veliko število skupnih razvojnih projektov, ki pogodbeno potekajo s fakultetami, raziskovalno razvojnimi inštituti, tehnološkimi centri in tehnološkimi parki ter grozdi. Velik projekt sodelovanja je Inprime, za katerega je bila gradnja objekta zaključena v letu 2012 in je že začel služiti svojemu namenu. V njem je dobilo prostore tudi raziskovalno podjetje SiEVA, katerega soustanovitelji smo. Zaposluje se predvsem razvojne strokovnjake. Taki projekti bodo povečali zaposlenost in večjo socialno varnost ljudi v regiji.

Podjetje ima dva certificirana ocenjevalca po modelu EFQM, ki že več kot deset let sodelujeta pri ocenjevanju za nagrado RS za poslovno odličnost. S tem podjetje prispeva k širjenju dobrih poslovnih praks v okolje.

S sredstvi za sponzoriranje in donacije smo se odzvali na prošnje prosilcev s področja kulture in izobraževanja, največja sredstva pa so bila namenjena športu in rekreaciji. Smo generalni pokrovitelj Namiznoteniškega kluba Letrika Šempeter-Vrtojba. Tradicionalno namenjam večja sredstva Športnemu društvu Letrika d.d.. Letos so bila večja sredstva namenjena tudi Nogometnemu društvu Gorica, Nogometnemu klubu Adria in Kajak klubu Solkan. Za druženje zaposlenih in upokojencev smo organizirali prednovoletno zabavo. Organizirali smo obisk Dedka Mraza in obdaritev otrok delavcev družbe. Zaposleni, upokojenci in zunanji gostje so koristili počitniške kapacitete v lasti Letrike d.d.

Poročilo o trajnostnem razvoju - vpliv na okolje

Smo proizvodno podjetje, kjer postaja upoštevanje zahtev trajnostnega razvoja okolju prijaznih izdelkov stalna naloga, in to v sleherni fazi življenjske dobe izdelka – razvoj, izdelava, uporaba in razgradnja po končani uporabi. Materiale, ki jih vgrajujemo v izdelek, kakor tudi ostale tehnološke materiale (kemikalije, maziva, hladila ipd.), pred uvedbo v uporabo preverimo s stališča okoljske sprejemljivosti ter morebitne škodljivosti za zdravje. V fazi izbora tehnoloških procesov imajo BAT tehnologije prednost, pred odločitvijo o izboru pa vsak predlog preverjamo z najboljšimi dosegljivimi praksami na področju posameznih okoljsko nevarnih tehnologij.

V letu 2012 je bil v celoti realiziran načrt zamenjave zunanjih svetil s sijalkami na svetleče diode. Z zamenjavo svetil smo znižali porabo električne energije in zmanjšali svetobno onesnaževanje okolice.

Tudi letos smo bili pri porabi vode in energije racionalni, poraba je bila v primerjavi s predhodnim letom nižja.

	v m ³ / milijon EUR prodaje				
	2008	2008	2010	2011	2012
Skupna poraba vode (vodovodna, hladilna, tehnološka in sanitarna voda)	514	722	627	467	439

Tabela 16: Poraba vode na enoto prodaje v obvladujoči družbi

	v MWh / milijon EUR prodaje				
	2008	2009	2010	2011	2012
Energija skupaj	136	201	169	145	139
- Električna energija	76	112	92	82	82
- Zemeljski plin	60	89	77	63	57

Tabela 17: Poraba energije na enoto prodaje v obvladujoči družbi

Računovodski izkazi s pojasnili skupine Letrika in družbe Letrika, d.d.

Konsolidirani računovodski izkazi skupine Letrika

Predstavitev skupine

V skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja so v konsolidirane računovodske izkaze skupine Letrika vključeni računovodski izkazi matične družbe Letrika, d.d., in računovodski izkazi odvisnih družb, pridruženih ter skupaj obvladovanih družb.

76

Podatki o družbah	Lastniški delež Letrike d.d., v odstotkih 2012	Lastniški delež Letrike d.d., v odstotkih 2011	Vrednost lastnega kapitala v letu 2012 v EUR	Poslovni izid v letu 2012 v EUR
Ovisne proizvodne družbe				
Letrika Bovec, d.o.o. Industrijska cona 3, 5230 Bovec Vžigalne tuljave in plastične komponente Direktor: Mitja Gorenšek	90,00	90,00	2.776.369	480.083
Letrika Komen, d.o.o. Komen 139, 6223 Komen Aluminijasti odlitki Direktor: Klavdij Čehovin	100,00	100,00	1.972.487	9.148
Letrika Asing, d.o.o. Vrtojbenska cesta 62, Šempeter pri Gorici Posebni stroji in naprave Direktor: Miran Prohan	100,00	100,00	401.704	17.329
Letrika Bel Ltd. Ul. Dombrovskogo 69, 230002 Grodno, Belorusija Avtoelektrični proizvodi Direktorica: Olga Borisova Pleshachkova	100,00	100,00	1.797.959	220.765
Letrika Laktaši, d.o.o. Nemanjina 63a, Laktaši, Bosna in Hercegovina Komponente Direktor: Anđelko Gunjić	100,00	100,00	2.420.681	242.548
Letrika do Brasil Autoelectronica, Ltda. Rua Testa No.81 Jardim Sao Sebastiao 13820-000 Jaguariuna, Brazil Direktor: Andre Luis Urbano	100,00	100,00	773.043	-173.290
Iskra Autoelectric Iran, JVC No.28, East Mirdamad Avenue, Tehran, 15469-34311, Iran Zaganjalniki in alternatorji Direktor: Esmaeil Alizadeh	0,00	89,00	0	-1.263.509*
Letrika Suzhou Co., Ltd. Qujiang Road 11, Shuangfeng Town, Taicang City, Jiangsu Province, PR China Zaganjalniki, alternatorji in motorji Direktor: Matjaž Brezigar	97,68	97,68	3.876.894	10.527

*Poslovni izid Iskre Autoelectric Iran, JVC, je prikazan do prodaje odvisne družbe in sicer brez efektov prodaje in dekonsolidacije, ki sta podrobneje razložena v razkritju Ustavljeno poslovanje.

Obvladujoča družba ima doma in v tujini dvanajst odvisnih družb, tri pridružena podjetja in dve skupaj obvladovani podjetji.

Podatki o družbah	Lastniški delež Letrike d.d., v odstotkih 2012	Lastniški delež Letrike d.d., v odstotkih 2011	Vrednost lastnega kapitala v letu 2012 v EUR	Poslovni izid v letu 2012 v EUR
Odvisne trgovske družbe				
Letrika France, S.A.S. ZA du Chapeau Rouge, 56000 Vannes, Francija Direktor: Philippe Garnier	99,998	75,61	2.057.264	140.872
Letrika Italia, S.r.l. Via Ragazzi del '99 n.36, 42124 Reggio Emilia, Italija Direktor: Ivan Kenda	98,50	98,50	1.721.850	179.151
Letrika Deutschland, GmbH Danzinger Strasse 1, 71691 Freiberg am Neckar, Nemčija Direktor: Markus Hensel	100,00	100,00	1.116.571	230.232
Letrika UK, Ltd. Redlands, Ullswater Crescent, Coulsdon, Surrey CR5 2HT, Velika Britanija Direktor: Janez Vipotnik	100,00	100,00	1.864.256	206.649
Letrika USA, Inc. 4814 American Road, Rockford Illinois 61109 Direktor: Bruce Olson	100,00	100,00	465.568	56.418
Skupaj obvladovane družbe				
Letrika Lab, d.o.o. Polje 15, 5290 Šempeter pri Gorici, Slovenija Direktor: Janez Trontelj, Robert Žerjal	50,00	50,00	89.899	10.992
Letrika Sol, d.o.o. Polje 15, 5290 Šempeter pri Gorici, Slovenija Direktor: Robert Žerjal, Mark Pleško	50,00	0,00	20.000	0
Pridružene družbe				
Changchun Iskra Shentou Automotive Electrical Co., Ltd. Changchun Economic Technology Development Zone No. 2258 Pudong road Changchun Jilin Province P.R.China Direktor: Zhao Jun	40,00	40,00	-3.772	0
SiEva d.o.o. Polje 15, 5290 Šempeter pri Gorici, Slovenija Direktor: Miloš Šturm	20,00	20,00	5.618.309	603.624
INPRIME d.o.o. Ulica padlih borcev 1B, 5220 Tolmin, Slovenija Direktorica : Almira Pirih	20,84	20,84	-296.734	-310.750

Družba Letrika Italia, S.r.l., Italija, je povsem obvladovana na podlagi direktnega deleža matične družbe in indirektnega deleža druge odvisne družbe. Letrika Italia, S.r.l., Italija, je v 98,50 % lasti matične družbe in v 1,50 % lasti odvisnega podjetja Letrika Asing, d.o.o..

Družba Letrika Bovec d.o.o. je povsem obvladovana na podlagi 90 % direktnega deleža matične družbe in indirektnega deleža odvisne družbe Letrika Laktaši, d.o.o., iz Bosne in Hercegovine v višini 10 %.

Marca 2012 sta družbi Letrika d.d. in Letrika Asing d.o.o. prodali svoj delež v odvisni družbi Iskra Autoelectric Iran, JVC. V iranski družbi sta Letrika d.d. in Letrika Asing d.o.o. imeli 90 % lastniški delež.

78

Družba Letrika, d.d., je v juniju 2012 odkupila 24,390 % delež v francoski družbi Letrika France S.A.S. in s tem nakupom postala 99,998 % lastnica te družbe.

Decembra 2012 je Letrika, d.d. podpisala družbeno pogodbo o ustanovitvi skupnega podjetja Letrika Sol d.o.o., v katerem ima vsak partner polovični delež. Vrednost naložbe znaša 10.000 EUR.

Skupinski računovodski izkazi zaradi nebistvenega vpliva ne zajemajo deleža skupine v celotno priznanih dobičkih in izgubah pridružene družbe INPRIME d.o.o..

Konsolidirani izkaz finančnega položaja na dan 31. 12. 2012 (EUR)

	Pojasnila	2012	2011
SREDSTVA		160.857.512	175.331.304
DOLGOROČNA SREDSTVA		60.905.009	57.034.795
Neopredmetena sredstva in dolg. aktivne čas. razmejitve	1	1.345.067	1.776.684
Nepremičnine, naprave in oprema	2	52.993.211	49.323.375
Naložbene nepremičnine	3	23.689	20.895
Dolgoročne finančne naložbe v pridružena podjetja	4	1.181.847	951.405
Druge finančne naložbe	5	838.304	726.788
Dolgoročna posojila	6	1.697.504	1.580.380
Dolgoročne poslovne terjatve	7	227.881	608
Odložene terjatve za davek	8	2.597.508	2.654.660
KRATKOROČNA SREDSTVA		99.273.693	118.037.384
Zaloge	9	46.896.720	58.951.602
Kratkoročno dana posojila	10	84.104	127.678
Kratkoročne poslovne terjatve	11	47.628.066	56.109.269
Terjatve za odmerjeni davek		108.368	234.002
Denar in denarni ustrezniki	12	4.556.435	2.614.832
KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		678.810	259.125
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		160.857.512	175.331.304
KAPITAL	13	43.289.113	42.525.057
Kapital lastnika obvladujočega deleža		43.196.247	41.737.708
Vpoklicani kapital – osnovni kapital		13.422.743	13.422.743
Kapitalske rezerve		17.952.735	17.952.735
Rezerve za lastne delnice		476.767	476.767
Lastne delnice		-476.767	-476.767
Rezerve za pošteno vrednost		135.356	0
Prevedbene rezerve		-614.118	-690.127
Zadržani dobički		12.299.530	11.052.356
Kapital lastnikov neobvladujočega deleža		92.867	787.350
REZERVACIJE IN DOLG.PASIVNE ČAS.RAZMEJITVE	14	6.893.891	7.079.198
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		47.048.786	42.827.736
Dolgoročna posojila	15	46.850.536	42.550.940
Dolgoročne poslovne obveznosti	16	76.534	137.266
Odložene obveznosti za davek	8	121.716	139.530
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		61.705.440	79.861.508
Kratkoročna posojila	17	15.940.130	25.588.683
Kratkoročne poslovne obveznosti	18	45.645.827	53.998.732
Obveznosti za odmerjeni davek		119.483	274.092
KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	19	1.920.283	3.037.805

Pojasnila na straneh od 100 do 132 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Konsolidirani izkaz poslovnega izida za leto 2012 (EUR)

	Pojasnila	2012	2011
OHRANJENO POSLOVANJE			
Prihodki od prodaje	23	241.166.346	231.651.636
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedok. proizvodnje		-2.477.779	2.915.825
Drugi poslovni prihodki	24	1.811.043	1.639.059
Kosmati donos iz poslovanja		240.499.611	236.206.520
Stroški blaga, materiala in storitev	25	172.948.323	164.823.068
Stroški dela	26	49.061.652	48.370.554
Amortizacija	27	7.391.647	7.611.475
Drugi poslovni odhodki	28	2.584.421	2.844.040
Poslovni izid iz poslovanja		8.513.569	12.557.382
Finančni prihodki	29	2.704.659	4.546.846
Finančni odhodki	30	6.858.841	8.594.855
Izid iz financiranja		-4.154.183	-4.048.008
Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja		-85.666	177.896
Davek od dohodkov	31	460.326	899.525
Odloženi davki	8	25.410	415.475
Čisti poslovni izid iz ohranjenega poslovanja	32	3.787.984	7.372.269
USTAVLJENO POSLOVANJE			
Čisti poslovni izid iz ustavljenega poslovanja	33	-2.210.404	-1.699.303
CELOTNI ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		1.577.579	5.672.966
Čisti dobiček obvladujočih lastnikov		1.579.502	5.820.895
Čisti dobiček neobvladujočih lastnikov		-1.923	-147.933
Dobiček/izguba na delnico iz ohranjenega poslovanja		2,37	4,61
Dobiček/izguba na delnico iz ustavljenega poslovanja		-1,38	-1,06
Dobiček/izguba na delnico iz celotnega poslovanja		0,99	3,55

Pojasnila na straneh od 100 do 132 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa za leto 2012 (EUR)

	2012	2011
Čisti poslovni izid	1.577.579	5.672.963
Drugi vseobsegajoči donos		
- Čista sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo (brez učinka pri odloženih davkih)	135.356	0
- Prevedbena rezerva	75.393	-352.112
Skupaj vseobsegajoči donos poslovnega leta	1.788.328	5.320.851
Delež obvladujočega lastnika	1.790.868	5.529.959
Delež neobvladujočega lastnika	-2.539	-209.108
Vseobsegajoči donos na delnico	1,12	3,33

Pojasnila na straneh od 100 do 132 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Konsolidirani izkaz denarnih tokov od 1. 1. do 31. 12. 2012 (EUR)

	2012	2011
Poslovni izid pred davki (v letu 2011 po davkih)	2.063.316	5.672.963
Prilagoditve za:		
Amortizacijo	7.444.478	7.964.158
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	-200.228	-49.270
Odpisi obveznosti	-180.085	-229.640
Odpisi nepremičnin, naprav in opreme	2.389.131	194.755
Slabitve zalog	560.127	439.965
Odpisi in slabitve terjatev	268.108	248.111
Izid iz financiranja	1.395.144	5.127.481
Odprava rezervacij	364.720	-605.044
Obveznosti za davek iz dobička	0	484.050
Spremembe čistih obratnih sredstev	10.563.800	-11.389.544
Sprememba poslovnih terjatev	8.750.098	-6.040.193
Sprememba zalog	11.494.755	-9.392.173
Sprememba kratkoročnih poslovnih obveznosti in PČR	-8.641.724	3.177.189
Sprememba rezervacij	-550.027	1.851.076
Plačani davek od dohodka	-489.302	-985.442
Neto finančni tok pri poslovanju	24.668.511	7.857.985
Finančni tokovi pri naložbenju		
Prejete obresti	20.685	137.630
Prejete dividende in deleži	119.759	0
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	211.827	104.899
Prejemki od prodaje dolgoročnih finančnih naložb	2.434.532	0
Prejemki od prodaje kratkoročnih finančnih naložb	40.960	109.486
Izdatki za nakupe neopredmetenih sredstev	-186.911	-661.735
Izdatki za nakupe nepremičnin, naprav in opreme	-14.257.450	-9.914.544
Izdatki od nakupov drugih finančnih naložb	-1.829.897	-2.018.974
Izdatki za nakupe kratkoročnih finančnih naložb	-2.537	-179.543
Neto finančni tok pri naložbenju	-13.449.033	-12.422.780
Finančni tokovi pri financiranju		
Prejeta dolgoročna posojila	12.211.248	880.000
Prejeta kratkoročna posojila	38.304.437	40.695.799
Plačane obresti	-3.567.361	-3.858.890
Odplačila posojil	-55.746.947	-39.198.876
Izdatki za dividende delničarjev skupine	-479.252	-798.020
Čisti denarni tok iz financiranja	-9.277.875	-2.279.987
Čisto povečanje oz. zmanjšanje denarnih sredstev ter njihovih ustreznikov	1.941.603	-6.844.782
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta	2.614.832	9.459.615
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu leta	4.556.435	2.614.833

Pojasnila na straneh od 100 do 132 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Konsolidirani izkaz gibanja kapitala od 1.1.2011 do 31.12.2011 (EUR)

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Prevedbene razlike	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Poštene vrednosti fin. instrumentov	Zadržani dobički	Kapital obvladujočih lastnikov	Kapital neobvladujočih lastnikov	Kapital skupaj
Začetno stanje 1.1.2011	13.422.742	17.952.735	-399.191	-476.767	476.767	0	6.031.031	37.007.317	998.202	38.005.519
Transakcije z lastniki										
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-799.567	-799.567	-1.745	-801.312
Skupaj transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	-799.567	-799.567	-1.745	-801.312
Spremembe v vseobsegajočem donosu										
Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	5.820.895	5.820.895	-147.933	5.672.962
Spremembe poštene vrednosti fin. instrumentov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druga povečanja ali zmanjšanja - prevedbene razlike	0	0	-290.937	0	0	0	0	-290.937	-61.175	-352.112
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu	0	0	-290.937	0	0	0	5.820.895	5.529.958	-209.108	5.320.850
										0
Končno stanje 31.12.2011	13.422.742	17.952.735	-690.128	-476.767	476.767	0	11.052.359	41.737.708	787.349	42.525.057

Pojasnila na straneh od 100 do 132 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Konsolidirani izkaz gibanja kapitala od 1.1.2012 do 31.12.2012 (EUR)

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Preved-bene razlike	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Poštene vred. fin. instrumentov	Zadržani dobički	Kapital obvladujočih lastnikov	Kapital neobvladujočih lastnikov	Kapital skupaj
Začetno stanje 1.1.2012	13.422.743	17.952.735	-690.127	-476.767	476.767	0	11.052.356	41.737.707	787.350	42.525.057
Transakcije z lastniki										
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-479.739	-479.739	0	-479.739
Odprodaja naložb v odvisna podjetja	0	0	0	0	0	0	0	0	-224.536	-224.536
Nakupi neobvladujočih deležev	0	0	0	0	0	0	147.408	147.408	-467.408	-320.000
Skupaj transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	-332.331	-332.331	-691.944	-1.024.275
Spremembe v vseobsegajočem donosu										
Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	1.579.505	1.579.505	-1.923	1.577.582
Spremembe poštene vrednosti fin.instru-mentov	0	0	0	0	0	135.356	0	135.356	0	135.356
Druge povečanja ali zmanjšanja - preved-bene razlike	0	0	76.009	0	0	0	0	76.009	-616	75.393
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu	0	0	76.009	0	0	135.356	1.579.505	1.790.870	-2.539	1.788.331
Končno stanje 31.12.2012	13.422.743	17.952.735	-614.118	-476.767	476.767	135.356	12.299.530	43.196.246	92.867	43.289.113

Pojasnila na straneh od 100 do 132 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Razkritja

Obvladujoča družba v skupini je Letrika, d.d., s sedežem v Sloveniji, Polje 15, Šempeter pri Gorici. Računovodski izkazi skupine so pripravljene za leto, ki se je končalo dne 31. december 2012. Podatki in informacije, ki bi pomenili razkritje poslovnih skrivnosti skupine, v poročilu niso razkriti.

Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) kot jih je sprejela EU. Skupščina obvladujoče družbe je na svoji seji dne 26.10.2006 potrdila uporabo MSRP pri pripravi računovodskih izkazov.

85

Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

Računovodski izkazi so pripravljene ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen pri izpeljanih finančnih instrumentih in finančnih sredstvih razpoložljivih za prodajo, kjer je upoštevana poštena vrednost.

Ti obvezni konsolidirani računovodski izkazi so pripravljene za potrebe izpolnjevanja zakonskih zahtev. V skladu z zakonodajo mora skupina zagotoviti neodvisno revizijo teh računovodskih izkazov. Revizija je omejena na revidiranje obveznih računovodskih izkazov za splošne potrebe, s čimer se izpolni zakonska zahteva po reviziji obveznih računovodskih izkazov. Revizija obravnava obvezne računovodske izkaze kot celoto in ne daje zagotovila o posameznih vrstičnih postavkah, kontih ali poslih. Revidirani računovodski izkazi niso namenjeni uporabi s strani katerekoli stranke za potrebe odločanja v zvezi z lastništvom, financiranjem in katerimikoli drugimi konkretnimi posli, ki se nanašajo na skupino. Zaradi tega se uporabniki obveznih računovodskih izkazov ne smejo zanašati izključno na računovodske izkaze in morajo pred sprejemanjem odločitev izvesti druge ustrezne postopke.

V skladu z MSRP mora poslovodstvo pri sestavi računovodskih izkazov podati presoje, ocene in predpostavke, ki vplivajo na uporabo usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev in obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Ocene in predpostavke temeljijo na prejšnjih izkušnjah in mnogih drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah upoštevajo kot utemeljeni, na podlagi katerih lahko podamo presoje o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti, ki v drugih virih niso takoj razvidni. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se prepoznajo zgolj za obdobje, v katerem se ocena popravi, če vpliva zgolj na to obdobje, ali pa za obdobje popravka ter prihodnja leta, če popravek vpliva tako na tekoče kot na prihodnja leta.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti ter kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo za izvrševanje računovodskih usmeritev in ki najbolj močno vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisane v nadaljevanju.

Računovodski izkazi so sestavljeni v EUR, torej funkcijski valuti obvladujoče družbe. Vse računovodske informacije so predstavljene v EUR. Zaradi zaokroževanja podatkov se lahko pri seštevanju pojavijo računske razlike.

Podlaga za konsolidacijo (uskupinjevanje)

Konsolidirani računovodski izkazi vključujejo računovodske izkaze matične družbe in vseh njenih odvisnih družb na poročevalski dan 31.12.2012. Računovodski izkazi odvisnih družb so sestavljeni na isti poročevalski dan kot za matično družbo ter so v skladu z računovodskimi usmeritvami skupine. Prihodki in odhodki odvisnega podjetja so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze skupine od datuma prevzema odvisne družbe in so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze skupine vse do dneva, ko obvladujoče podjetje preneha obvladovati odvisno podjetje.

Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje obvladujoča (matična) družba. Obvladovanje obstaja, ko ima obvladujoča družba zmožnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva obvladujoče družbe se upošteva obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v skupinske računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne do datuma, ko se preneha. Poslovna združitev je obračunana po prevzemni metodi na dan združitve, ki je enak datumu prevzema oz. ko Skupina pridobi obvladovanje.

Pridružena podjetja

Pridružena podjetja so podjetja, kjer ima skupina pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihove finančne in poslovne usmeritve. Skupinski računovodski izkazi zajemajo delež skupine v celotno priznanih dobičkih in izgubah pridruženih podjetij, izračunan po kapitalski metodi ter ostalih kapitalskih postavk.

Skupni podvigi

Skupni podvigi so podjetja, ki so predmet skupnega obvladovanja na osnovi pogodbenega sporazuma med skupino in pogodbenim partnerjem. V skupinskih računovodskih izkazih so obračunani po kapitalski metodi.

Posli izvzeti iz konsolidacije (uskupinjevanja)

Pri sestavi skupinskih računovodskih izkazov so izločena stanja, nerealizirani dobički in izgube oziroma prihodki in odhodki, ki izhajajo iz poslov znotraj skupine. Nerealizirani dobički iz poslov s pridruženimi podjetji ter s skupaj obvladovanimi podjetji se izločijo le do obsega deleža skupine v podjetju. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički, pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi.

Računovodski izkazi podjetij v tujini

Sredstva in obveznosti podjetij v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob konsolidaciji, se preračunajo v EUR po menjalnem tečaju, ki velja na dan izkaza finančnega položaja. Prihodki in odhodki podjetij v tujini se preračunajo v EUR po povprečnem tečaju obdobja leta 2012.

Pomembne računovodske usmeritve

Tuja valuta in način preračuna v domačo valuto

Posli izraženi v tuji valuti se preračunajo po menjalnem tečaju na dan posla. Sredstva in viri izraženi v tuji valuti se v izkazu finančnega položaja na dan 31.12. preračunajo po srednjem tečaju Banke Slovenije. Pozitivne in negativne tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Neopredmetena sredstva

Dobro ime

Dobro ime (slabo ime) nastane ob prevzemu odvisnih družb, pridruženih podjetij ter skupnih podvigov.

Kasnejše merjenje

Dobro ime je izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. Pri prejemniku naložb, obračunanih po kapitalski metodi, se knjigovodska vrednost dobrega imena vključi v knjigovodsko vrednost naložbe.

Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva zajemajo naložbe v pridobljene dolgoročne pravice do industrijske lastnine. Ob začetnem pripoznanju se ovrednotijo po nabavni vrednosti. Izkazane so po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti.

Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče koristi. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu, takoj ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	Stopnja v %
Neopredmetena sredstva	14,30 - 33,33

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazana po modelu nabavne vrednosti. Nabavna vrednost lastno izdelanih sredstev zajema stroške materiala, neposredne stroške dela, posredne proizvodne stroške in (po potrebi) začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve ter obnovitve mesta, na katerem se to sredstvo nahaja.

Nepremičnine, ki so zgrajene ali razvite za prihodnjo uporabo kot naložbene nepremičnine so obravnavane kot opredmetena osnovna sredstva in so izkazane po njihovi nabavni vrednosti do datuma dokončanja gradnje ali razvijanja, ko postane nepremičnina naložbena nepremičnina.

Stroške izposojanja, ki so neposredno povezani z nakupom, izgradnjo ali izdelavo sredstva v pridobivanju se usredstvi kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Stroški izposojanja se usredstvijajo pri sredstvih, katerih načrtovana vrednost presega 1 mio EUR in hkrati je potrebno več kot leto dni, da se sredstvo usposobi za uporabo.

Pomembni deli sredstev, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva. Pozitivna razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega sredstva je poslovni prihodek, negativna razlika pa poslovni odhodek.

Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela opredmetenega osnovnega sredstva se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v skupino, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Vsi ostali stroški (popravila, vzdrževanje), ki so namenjeni ohranjanju ali obnavljanju prihodnjih gospodarskih koristi, so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Neodpisana vrednost nepremičnine, naprave in opreme ali neopredmetenega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem. Nepremičnine, naprave in oprema se začnejo amortizirati naslednji mesec, ko so razpoložljive za uporabo.

Amortizacijo skupina obračunava posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega sredstva. Zemljišča se ne amortizirajo.

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	Stopnja v %
Nepremičnine	1,67 - 5,00
Naprave in oprema za opravljanje osnovne dejavnosti	6,67 - 20,00
Druge naprave in oprema	8,30 - 25,00
Transportna oprema	12,50 - 15,50
Orodja	12,5 - 20,00
Računalniška oprema	25,00

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, ki so posedovane z namenom prinašanja najemnin. Izkazane so po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti naložbene nepremičnine. Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo od 1,43% do 5%. Zemljišča se ne amortizirajo. Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva preračunitev med opredmetena osnovna sredstva, se njena vrednost spremeni v strošek za kasnejše obračunavanje.

Naložbe v pridružene družbe

Pridružena podjetja so podjetja, kjer ima matična družba pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihovih poslovnih in finančnih usmeritev. Merijo se po kapitalski metodi.

Finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustreznike, prejeta in dana posojila, ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno nanašajo na posel. Po začetnem pripoznanju se neizpeljani finančni instrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

Finančno sredstvo, ki je namenjeno trgovanju, je razvrščeno kot sredstvo po pošteni vrednosti skozi poslovni izid. Ob začetnem pripoznanju se ovrednoti po pošteni vrednosti, ki je enaka plačanemu znesku. Sprememba poštene vrednosti sredstva se neposredno pripozna v poslovnem izidu.

Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo

Finančne naložbe v lastniške vrednostne papirje drugih podjetij ali dolžniške vrednostne papirje drugih podjetij ali države so razvrščene kot razpoložljive za prodajo, se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po pošteni vrednosti, ki je enaka plačanemu znesku, povečanem za stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno naložbi. Sprememba poštene vrednosti, z izjemo izgub zaradi oslabitve ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih na razpolago za prodajo, se neposredno pripozna v kapitalu. Ko se pripoznanje teh naložb odpravi, je treba najprej v kapitalu nabrani dobiček ali izgubo pripoznati v poslovnem izidu obdobja. Izgube zaradi oslabitve ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih na razpolago za prodajo so pripoznane v poslovnem izidu. Ko poštene vrednosti ni mogoče določiti, se uporablja nabavna vrednost kot poštena vrednost.

Naložbe v posesti do zapadlosti

V kolikor ima skupina namen in zmožnost imeti dolžniške vrednostne papirje do zapadlosti, so le-ti razvrščeni kot naložbe v posesti do zapadlosti. Te so izmerjene po odplačni vrednosti z uporabo metode učinkovitih obresti, zmanjšane za izgube zaradi oslabitve.

Poslovne in druge terjatve

Terjatve vseh vrst se izkazujejo po izvirni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa, ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo, tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Denarna sredstva

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled. Prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev skupine, so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Dana in prejeta posojila

Dana in prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju izkazujejo po njihovi pošteni vrednosti, zmanjšani za pripadajoče stroške posla. Po začetnem pripoznanju pa se posojila merijo po odplačni vrednosti. Morebitne razlike med izvirno in odplačno vrednostjo se izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju odplačevanja posojila, pri čemer se uporabi metoda efektivne obrestne mere.

Poslovne in druge obveznosti

Poslovne obveznosti so izkazujejo po izvirni vrednosti.

Izpeljani finančni instrumenti

Skupina uporablja izpeljane finančne instrumente za varovanje pred izpostavljenostjo pred valutnimi in obrestnimi tveganji. Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški povezani s poslom se pripoznajo v poslovnem izidu in sicer ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju, se izpeljani finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se obravnavajo kot opisano v nadaljevanju.

Varovanje denarnega toka pred tveganji

Spremembe poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta, ki je določen za varovanje denarnega toka pred tveganji, so pripoznane neposredno v kapitalu, toda le pod pogojem da je varovanje uspešno. V kolikor je varovanje neuspešno, se spremembe poštene vrednosti izkažejo v poslovnem izidu. Če instrument za varovanje pred tveganji ne izpolnjuje več sodil za obračunavanje varovanja pred tveganji, če le-ta preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi, se varovanje pred tveganji preneha obračunavati. Nabrani dobiček ali izguba, ki je pripoznan(a) v kapitalu, ostane pripoznan(a) v kapitalu, dokler ne pride do napovedanega posla. V kolikor je nefinančno sredstvo predmet varovanja pred tveganji, se v kapitalu pripoznan znesek prenese med knjigovodsko vrednost sredstva in sicer po njegovem pripoznanju. V ostalih primerih se znesek, ki je pripoznan v kapitalu prenese v poslovni izkaz v obdobju, v katerem sredstvo, varovano pred tveganji, vpliva na poslovni izid.

Zaloge

Zaloge materiala in trgovskega blaga so vrednotene po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Pri izkazovanju zalog skupina uporablja metodo povprečnih drsečih cen.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov so ovrednotene po proizvajalnih stroških, ki se zbirajo po stroškovnih mestih in vsebujejo stroške materiala, proizvodnih storitev, izdelavne plače, ustrezni del amortizacije, ustrezni del energije ter ustrezni del drugih proizvajalnih stroškov. Uporablja se metoda standardnih cen, z izračunanim odmikom od standardnih cen.

V izkazu finančnega položaja se zaloge materiala vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti in sicer po manjši izmed njiju, zaloge končnih izdelkov pa po standardni ceni ali čisti iztržljivi vrednosti in sicer po manjši izmed njiju.

Kapital

Celotni kapital skupine je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če skupina preneha delovati. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, in z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice in dvigi (izplačila).

Osnovni kapital

Osnovni kapital je razdeljen na kosovne delnice.

Lastne delnice

Ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala.

Dividende

Dividende se pripoznajo v računovodskih izkazih v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Rezervacije se oblikujejo za sedanjo obvezo, ki je posledica preteklega dogodka in je verjetno, da bo za poravnavo obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi in je mogoče zanesljivo oceniti znesek obveze.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Skupina je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan izkaza finančnega položaja. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi ter stroški vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pripravi ga je pooblaščen aktuar z uporabo metode projicirane enote.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve se nanašajo na prejeta nepovratna sredstva, s katerimi je bil sofinanciran nakup razvojne opreme. S sredstvi povezana podpora se pripoznava kot prihodek v poslovnem izidu v dobi koristnosti zadevnega sredstva.

Oslabitev sredstev

Skupina na datum poročanja preveri knjigovodske vrednosti svojih sredstev zato, da oceni, ali obstaja kako znamenje oslabitve sredstev. Če kakršnokoli takšno znamenje obstaja, oceni nadomestljivo vrednost sredstva.

Finančna sredstva

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvirni veljavni obrestni meri. Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, namenjenim za prodajo, se izračuna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost.

92

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabitve izvede posamično. Ocena oslabitve preostalih finančnih sredstev se izvede skupinsko glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

Vse izgube zaradi oslabitve skupina izkaže v poslovnem izidu obdobja. Morebitno nabrano izgubo v zvezi s finančnim sredstvom, ki je na razpolago za prodajo, ki je bila pripoznana neposredno v kapitalu, prenese na poslovni izid.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti, in finančnih sredstvih, namenjenih za prodajo, ki so dolgovni instrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu.

Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev razen odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, oceni nadomestljivo vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo.

Zaloge se slabijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost. Dodatno skupina analizira tudi posamezne vrste zalog po starostni strukturi. Odvisno od skupine zalog se glede na njihovo starost določi vrednost slabitve kot procent od njihove vrednosti. Oslabitev terjatev se oblikuje na osnovi ocene izterljivosti vsake posamezne terjatve in starostne analize. Za terjatve, pri katerih je od datuma zapadlosti preteklo več kot leto dni, skupina oslabi celotno vrednost terjatve. Terjatve do kupcev, pri katerih se je začel postopek prisilne poravnave, stečaja, likvidacije ali tožbe pa se takoj oslabi celotno vrednost terjatve.

Pripoznavanje prihodkov in odhodkov

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni prihodki:

- Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se merijo na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih ali drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali kasneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila. Prihodki iz prodaje proizvodov se prepoznajo v izkazu poslovnega izida, ko je podjetje preneslo na kupca pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom proizvodov.
- Prihodki od opravljenih storitev, razen od opravljenih storitev, ki vodijo do finančnih prihodkov, se merijo po prodajnih cenah dokončanih storitev.
- Drugi poslovni prihodki se pojavijo ob odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev.

Poslovni odhodki:

- Poslovni odhodki se pripoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje oziroma, ko je trgovsko blago prodano.
- Poslovni odhodki so v načelu enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečanim za stroške, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, ter zmanjšanim za stroške, ki se zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje. V poslovne odhodke se vštevata tudi nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga in materiala.
- Drugi poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z nepremičninami, opremo in napravami ter neopredmetenimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve.

Finančni prihodki:

- Finančni prihodki so prihodki iz naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami, pa tudi v zvezi s terjatvami.
- Finančni prihodki se priznavajo ob obračunu, ne glede na prejemke, če ne obstaja utemeljen dvom glede njihove velikosti, zapadlosti v plačilo in poplačljivosti.
- Obresti se obračunavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačni del glavnice in veljavno obrestno mero.

Finančni odhodki:

- Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje.
- Finančni odhodki se pripoznajo po obračunu ne glede na plačila, ki so povezana z njimi.

Ustavljeno poslovanje

Skladno z MSRP 5 je ustavljeno poslovanje sestavni del skupine, ki je bil odtujen ali razvrščen med sredstva za prodajo in:

- predstavlja samostojen važnejši program področja ali območja poslovanja,
- je del enotnega usklajenega načrta odtujitve samostojne važnejše smeri področja ali območja delovanja, ali
- je odvisno podjetje, pridobljena izključno z namenom ponovne prodaje.

Ob razvrstitvi poslovanja med ustavljeno poslovanje je potrebno primerjalne podatke prikazati kot da je bilo poslovanje ustavljeno že od začetka primerjalnega obdobja.

Davek od dohodka

Davek od dohodka oziroma izguba poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dohodka se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom. Odmerjeni davek se obračuna od obdavčljivega dohodka poslovnega leta za posamezno podjetje v skupini, ob uporabi davčnih stopenj, ki veljajo na datum izkaza finančnega položaja in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povrnitve oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum izkaza finančnega položaja. Odložena terjatev za davek se pripozna samo v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dohodek, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev.

Čisti dobiček na delnico

Skupina izračunava osnovno dobičkonosnost delnice, ki jo izračuna tako, da dobiček oz. izgubo, ki pripada navadnim delnicam, deli s tehtanim poprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljenega dobička na delnico skupina ne izračunava, ker nima potencialnih delnic.

Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi iz podatkov izkaza finančnega položaja na dan 31.12. obračunskega leta in izkaza finančnega položaja na dan 31.12. predhodnega leta in iz podatkov izkaza poslovnega izida obračunskega obdobja ter iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev pritokov in odtokov in za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk.

Poročanje po odsekih

Skupina je na osnovi sprejetega MSRP 8, ki nadomešča MRS 14, na dan 1.1.2009 določila en poslovni odsek, za katerega rezultate redno pregledujejo vodstveni delavci. Skupina poroča tudi o informacijah po geografskih območjih. Kot geografska območja so opredeljeni Evropska unija, Združene države Amerike in ostali svet.

Določanje poštenih vrednosti

Glede na računovodske usmeritve skupine in razčlenitve je v številnih primerih potrebna določitev poštenih vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je skupina določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine.

Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se določa glede na sprejeto ceno na datum poročanja med dobro obveščenima in voljnima strankama. Poštena vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo se določa samo za potrebe poročanja.

Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Izpeljani instrumenti

Poštena vrednost rokovnih poslov je enaka njihovi ponujeni tržni ceni na dan izkaza finančnega položaja, če je ta na voljo. Če ta ni na voljo, se poštena vrednost določi kot razlika med pogodbeno vrednostjo rokovnega posla in trenutno ponujeno vrednostjo rokovnega posla ob upoštevanju preostale dospelosti posla z obrestno mero brez tveganja (na podlagi državnih obveznic). Poštena vrednost obrestne zamenjave temelji na ponudbah borznih posrednikov. Primernost teh ponudb se določa z metodo diskontiranih bodočih čistih denarnih tokov ob upoštevanju dospelosti posameznega posla in z uporabo tržnih obrestnih mer za podobne instrumente na datum vrednotenja.

Sprejetje novih in spremenjenih standardov

Računovodski izkazi so pripravljani v skladu z MSRP, kot jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (odslej OMRS) in tolmačenji Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (odslej OPMSRP), kot jih je sprejela EU, in sicer:

a)Trenutno so veljavni naslednji standardi in tolmačenja

V trenutnem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde in sprejela EU:

Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Prenosi finančnih sredstev, ki ga je EU sprejela 22.novembra 2011 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2011 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah družbe.

b) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so naslednji standardi, popravki in pojasnila, ki jih je sprejela EU, bili izdani, vendar še niso stopili v veljavo:

- MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- MSRP 11 »Skupne ureditve«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),

- MSRP 13 »Merjenje poštene vrednosti«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov« – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. julija 2012 ali pozneje),
- Spremembe MRS 12 »Davek iz dobička« – Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev« – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali kasneje).

c) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in jih še ni sprejela EU

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan (datum objave računovodskih izkazov) niso bili potrjeni za uporabo:

- MSRP 9 »Finančni instrumenti« (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2015 ali kasneje),
- Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Vladna posojila (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti« in MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov,
- Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« – Napotki za prehod (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi« – Naložbena podjetja (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (2012)«, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP, objavljenega 17. maja 2012 (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Skupina predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Družba ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti v skladu z zahtevami MRS 39: »Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje« ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum izkaza finančnega položaja.

Načela sestavljanja konsolidiranih računovodskih izkazov

Izdelava konsolidiranih računovodskih izkazov temelji na enotnih računovodskih politikah skupine Letrika, v kateri je poslovno leto enako koledarskemu letu. Za vse pomembnejše družbe v skupini so bili izvedeni ustrezni revizijski postopki revidiranja oziroma preiskovanja.

Zaradi konsolidacije so bili računovodski izkazi družb v tujini, izraženi v tuji valuti, preračunani v EUR z uporabo naslednjih tečajev:

- sredstva in dolgovi po srednjem tečaju na dan izkaza finančnega položaja,
- prihodki in odhodki po povprečnem letnem tečaju.

Izvedba konsolidacije

Za odvisne družbe je bila izvedena popolna konsolidacija, za pridružena podjetja pa se uporablja kapitalska metoda. V postopku popolne konsolidacije so bili izločeni zneski vseh prometov med družbami v skupini ter vse medsebojne terjatve in obveznosti med družbami v skupini, naložbe v odvisna podjetja so bile poračunane s sorazmernim deležem v kapitalu odvisnih družb, ki pripada matični družbi. Izločen je bil nerealizirani dobiček v zalogah materiala in trgovskega blaga ter v osnovnih sredstvih. Valuta odvisne družbe v Belorusiji (Letrika Bel Ltd, Belorusija) je valuta hiperinflacijskega gospodarstva, zato so računovodski izkazi odvisne družbe v Belorusiji in konsolidirani računovodski izkazi prikazani skladno z MRS 29 (Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih).

Učinki konsolidiranja

Izločanje terjatev in obveznosti

V postopkih konsolidacije se izločijo vse medsebojne terjatve in obveznosti, ki se nanašajo na družbe v skupini Letrika in naj bi bile medsebojno usklajene. Iz izkazov skupine so bile izločene terjatve in obveznosti med podjetji v skupini, in sicer kratkoročne in dolgoročne finančne naložbe in kratkoročne in dolgoročne obveznosti iz financiranja v vrednosti 917.355 EUR v letu 2011 in 649.436 EUR v letu 2012, kratkoročne terjatve iz poslovanja in kratkoročne obveznosti iz poslovanja v vrednosti 36.996.167 EUR v letu 2011 in 28.683.263 EUR v letu 2012, dani avansi v višini 231.544 EUR v letu 2011, v letu 2012 pa v višini 273.879 EUR, aktivne in pasivne časovne razmejitve v višini 7.921 EUR v letu 2011, v letu 2012 pa v višini 15.295 EUR. Pri dolgoročnih terjativah iz poslovanja in dolgoročnih obveznostih iz poslovanja v letu 2011 in v letu 2012 ni bilo izločitev iz tega naslova.

Izločanje nerealiziranih dobičkov

V konsolidiranih računovodskih izkazih je izločen dobiček, ustvarjen s prodajo znotraj skupine tistih proizvodov, ki do 31.12.2012 še niso bili prodani izven skupine.

Zaloge

V konsolidiranih računovodskih izkazih se izloči dobiček, ki je ustvarjen s prodajo tistega materiala in izdelkov znotraj skupine Letrika, ki je konec leta še na zalogi v posameznih družbah. Sprememba med vmesnimi dobički v zalogah na začetku in na koncu leta se obračuna prek konsolidiranega izkaza poslovnega izida. Po izločitvi vmesnih dobičkov se tisti del trgovskega blaga, ki ga je tujim trgovskim družbam dobavila matična družba, prerazporedi v bilančno postavko gotovih izdelkov. Tako v postavki trgovskega blaga ostanejo samo zaloge, nabavljene pri podjetjih zunaj skupine Letrika. Stanje dobičkov v zalogah na koncu leta 2011 je 3.611.865 EUR, na koncu leta 2012 pa 3.015.939 EUR. Na konsolidirani izkaz poslovnega izida za leto 2012 vpliva le sprememba v letu 2011 med vmesnim dobičkom v zalogah, ki znaša 212.395 EUR in sprememba v letu 2012, ki znaša 595.926 EUR. Ker je znesek dobičkov v zalogah na koncu leta 2011 večji kot na začetku, predstavlja razlika negativen efekt v izkazu poslovnega izida. Znesek dobičkov v zalogah je na koncu leta 2012 manjši kot na začetku, zato predstavlja razlika pozitiven efekt v izkazu poslovnega izida.

Osnovna sredstva

V konsolidiranih računovodskih izkazih se izloči dobiček, ki je ustvarjen s prodajo osnovnih sredstev med družbami skupine Letrika. V letu prodaje se izloči celotni dobiček, dosežen s prodajo osnovnih sredstev znotraj skupine, v naslednjih letih pa se popravlja še strošek amortizacije, ki se obračunava pri kupcu od večje vrednosti, kot bi lahko bil glede na skupino. Skupni učinek v zvezi z osnovnimi sredstvi je vplival negativno na čisti poslovni izid, in sicer v višini 150.216 EUR v letu 2011 in negativno v višini 5.149 EUR v letu 2012. Izločanje dobičkov pri prodaji osnovnih sredstev zmanjšuje poslovne prihodke skupine in njen rezultat v višini 182.991 EUR v letu 2011 in 228.434 EUR v letu 2012, izločanje stroškov amortizacije v vrednosti 226.322 EUR v letu 2011 in 260.772 EUR v letu 2012 pa zmanjšuje stroške skupine in povečuje njen rezultat. Nabavna vrednost osnovnih sredstev, zmanjšana za interne dobičke, se prenese iz poslovnih prihodkov na zmanjšanje stroškov kot knjiženje lastne izdelave osnovnih sredstev v vrednosti 787.179 EUR v letu 2011 in 1.388.921 EUR v letu 2012.

99

Konsolidiranje prihodkov in odhodkov

Iz konsolidiranega izkaza poslovnega izida so izločeni vsi prihodki in odhodki med družbami v skupini. Znesek izločenih prihodkov oz. odhodkov iz poslovanja v letu 2011 znaša 133.793.790 EUR, iz financiranja pa 184.972 EUR. Znesek izločenih prihodkov oz. odhodkov iz poslovanja v letu 2012 znaša 137.282.354 EUR, iz financiranja pa 173.033 EUR.

Razčlenitve in razkritja h konsolidiranim računovodskim izkazom

Izkaz finančnega položaja

1. Neopredmetena sredstva (EUR)

	2012	2011
Dolgoročne premoženjske pravice	1.133.453	1.295.075
Dobro ime	203.341	390.080
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	0	0
Neopredmetena sredstva v pridobivanju	8.273	91.529
Skupaj	1.345.067	1.776.684

Neopredmetena sredstva so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 24,29 %.

V nadaljevanju je prikazano gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev po posameznih kategorijah:

Leto 2011 (EUR)

	Dolg. premož. pravice	Dobro ime	Dolg. odloženi stroški razvijanja	Dolg. aktiv. časovne razmejitve	Neopredm. os. sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1.1.2011	5.134.466	415.996	73.269	93.551	97.943	5.815.225
Pridobitve – nove nabave	0	0	0	0	689.503	689.503
Pridobitve – aktiviranja	680.717	0	0	0	-680.717	0
Odtujitve	-9.789	0	0	0	0	-9.789
Prevedbene razlike	-13.798	0	0	6.961	0	-6.837
Prenos med konti	115.712	0	0	-100.512	-15.200	0
Stanje 31.12.2011	5.907.308	415.996	73.269	0	91.529	6.488.102
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1.1.2011	4.036.507	25.916	73.269	43.150	0	4.178.842
Odtujitve	9.789	0	0	0	0	9.789
Amortizacija	541.749	0	0	0	0	541.749
Prevedbene razlike	-2.595	0	0	3.211	0	616
Prenos med konti	46.361	0	0	-46.361	0	0
Stanje 31.12.2011	4.612.233	25.916	73.269	0	0	4.711.418
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1.1.2011	1.097.959	390.080	0	50.401	97.943	1.636.383
Stanje 31.12.2011	1.295.075	390.080	0	0	91.529	1.776.684

Leto 2012 (EUR)

	Dolg. premož. pravice	Dobro ime	Dolg. odloženi stroški razvijanja	Dolg. aktiv. časovne razmejitve	Neopredme. os. sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1.1.2012	5.907.308	415.996	73.269	0	91.529	6.488.102
Pridobitve – nove nabave	0	0	0	0	186.911	186.911
Pridobitve – aktiviranja	270.167	0	0	0	-270.167	0
Odtujitve	-453.827	-186.739	0	0	0	-640.566
Prevedbene razlike	-27.007	0	0	0	0	-27.007
Stanje 31.12.2012	5.696.641	229.257	73.269	0	8.273	6.007.440
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1.1.2012	4.612.233	25.916	73.269	0	0	4.711.418
Odtujitve	386.086	0	0	0	0	386.086
Amortizacija	349.810	0	0	0	0	349.810
Prevedbene razlike	-12.769	0	0	0	0	-12.769
Stanje 31.12.2012	4.563.188	25.916	73.269	0	0	4.662.373
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1.1.2012	1.295.075	390.080	0	0	91.529	1.776.684
Stanje 31.12.2012	1.133.453	203.341	0	0	8.273	1.345.067

101

2. Nepremičnine, naprave in oprema (EUR)

	2012	2011
Zemljišča	4.531.387	4.529.444
Zgradbe	20.569.388	19.920.808
Proizvajalna oprema	18.308.004	17.911.491
Druga oprema	5.139.990	5.458.837
Nepremičnine, oprema in naprave v pridobivanju	4.444.442	1.502.796
Skupaj	52.993.211	49.323.375

Vrednost nepremičnin, naprav in opreme predstavlja 28,1 % vseh sredstev v letu 2011 in 32,9 % v letu 2012.

V letu 2012 je imela skupina v finančnem najemu ostalo opremo v višini 380.668 EUR.

Skupina ima za zavarovanje prejetih posojil zastavljene nepremičnine in premičnine. Sedanja vrednost zastavljenega premoženja znaša 30.695.771 EUR.

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme po posameznih kategorijah je prikazano v naslednji tabeli:

Leto 2011 (EUR)

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajal. oprema	Druga oprema	OS v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1.1.2011	4.530.156	46.738.415	78.102.176	32.798.692	1.158.793	163.328.232
Pridobitve – nove nabave	0	0	0	0	8.192.945	8.192.945
Pridobitve – aktiviranja	0	1.145.587	4.510.748	1.697.338	-7.353.673	0
Odtujitve	0	-469.937	-1.795.007	-1.499.480	-346.510	-4.110.934
Prevedbene razlike	-713	-252.507	-723.971	-11.584	-190.581	-1.179.359
Učinek hiperinflacije	0	409.822	1.045.600	6.151	41.823	1.503.396
Prerazporeditev iz naložbenih nepremičnin	0	188.654	0	0	0	188.654
Prenos med konti	0	0	-49.200	49.200	0	0
Stanje 31.12.2011	4.529.443	47.760.034	81.090.345	33.040.307	1.502.796	167.922.925
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1.1.2011	0	26.921.974	59.865.251	27.345.803	0	114.133.028
Odtujitve	0	-314.673	-1.663.597	-1.281.803	0	-3.260.073
Amortizacija	0	1.096.340	4.815.217	1.510.526	0	7.422.083
Prevedbene razlike	0	-30.604	-460.471	3.434	0	-487.641
Učinek hiperinflacije	0	-40.616	-622.454	-3.510	0	-666.580
Prenos med konti	0	125.573	0	0	0	125.573
Stanje 31.12.2011	0	27.839.226	63.178.854	27.581.470	0	118.599.550
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1.1.2011	4.530.156	19.816.441	18.236.925	5.452.889	1.158.793	49.195.204
Stanje 31.12.2011	4.529.443	19.920.808	17.911.491	5.458.837	1.502.796	49.323.375

Leto 2012 (EUR)

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajal. oprema	Druga oprema	OS v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1.1.2012	4.529.443	47.760.034	81.090.345	33.040.307	1.502.796	167.922.925
Pridobitve – nove nabave	0	0	0	0	12.819.306	12.819.306
Pridobitve – aktiviranja	10.389	1.738.639	5.965.736	1.950.573	-9.665.337	0
Odtujitve	-7.509	-407.667	-6.056.877	-1.863.494	-443.539	-8.779.086
Prevedbene razlike	-936	19.387	-431.556	-53.303	-52.244	-518.652
Učinek hiperinflacije	0	133.036	283.824	2.552	17.539	436.951
Stanje 31.12.2012	4.531.387	49.243.429	80.851.472	33.076.635	4.178.521	171.881.444
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1.1.2012	0	27.839.226	63.178.854	27.581.470	0	118.599.550
Odtujitve	0	-289.945	-4.779.563	-1.679.604	0	-6.749.112
Amortizacija	0	1.110.325	4.238.448	1.732.086	0	7.080.863
Prevedbene razlike	0	-1.943	-257.909	-29.236	0	-289.088
Učinek hiperinflacije	0	-14.334	-225.845	-1.452	0	-241.631
druge spremembe in prenosi	0	2.045	-328.127	330.476	0	4.390
Stanje 31.12.2012	0	28.674.042	62.277.548	27.936.644	0	118.888.234
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1.1.2012	4.529.443	19.920.808	17.911.491	5.458.837	1.502.796	49.323.375
Stanje 31.12.2012	4.531.387	20.569.387	18.573.924	5.139.991	4.178.521	52.993.210

Nova vlaganja se nanašajo na posodabljanje in povečanje zmogljivosti proizvodnje in na nabavo razvojne opreme.

3. Naložbene nepremičnine (EUR)

	2012	2011
NABAVNA VREDNOST		
Stanje 1.1.	22.852	211.506
Prerazporeditev iz zgradb	0	-188.654
Aktiviranja	3.120	0
Stanje 31.12.	25.972	22.852
POPRAVEK VREDNOSTI		
Stanje 1.1.	1.957	126.129
Prerazporeditev iz zgradb	0	-125.574
Amortizacija	326	1.402
Stanje 31.12.	2.283	1.957
NEODPISANA VREDNOST		
Stanje 1.1.	20.895	85.378
Stanje 31.12.	23.689	20.895

Med naložbenimi nepremičninami so evidentirane nepremičnine, ki se ne uporabljajo za opravljanje osnovne dejavnosti, temveč jih družba daje v najem. Skupina je ustvarila 28.392 EUR prihodkov od najemnine ter 326 EUR stroškov. Izkazana vrednost naložbenih nepremičnin odraža njihovo pošteno vrednost.

4. Naložbe v pridružena podjetja in skupaj obvladovana podjetja (EUR)

Deleži v pridruženih in skupaj obvladovanih podjetjih

Družba	Država	Lastništvo 2012	Lastništvo 2011
Changchun Iskra Shentou Automotive Electrical Co., Ltd	Kitajska	40%	40%
SiEva d.o.o.	Slovenija	20,00%	20,00%
INPRIME d.o.o.	Slovenija	20,84%	20,84%
Letrika Lab, d.o.o.	Slovenija	50%	50%
Letrika Sol, d.o.o.	Slovenija	50%	-

(EUR)

Družba	Sredstva	Obveznosti	Kapital	Posl.izid	Pripad. posl. izid
Changchun Iskra Shentou Automotive Electrical Co., Ltd	140.114	143.886	-3.772	0	0
SiEva, d.o.o.	21.377.318	15.759.009	5.618.309	603.624	120.725
Letrika Lab, d.o.o.	116.922	27.416	89.506	10.600	5.300

Gibanje naložb v pridružena in skupaj obvladovana podjetja je prikazano v naslednjih tabelah:

(EUR)

Naziv	2012	2011
Stanje 1.1.	951.405	25.064
Nakupi	10.000	1.003.750
Slabitev	0	-101.443
Odprava slabitve	91.967	0
Pripisi dobičkov ali izgub	126.025	17.008
Tečajne razlike	2.450	7.026
Stanje 31.12.	1.181.847	951.405

V decembru 2012 je družba v skladu z družbeno pogodbo o ustanovitvi družbe vplačala 50 % lastniški delež v družbi Letrika Sol, d.o.o. v vrednosti 10.000 EUR.

5. Druge finančne naložbe

Druge finančne naložbe so naložbe v deleže in delnice družb in so razvrščene kot sredstva razpoložljiva za prodajo.

(EUR)

Naziv	2012	2011
Stanje 1.1.	726.788	837.644
Nakupi	0	5.026
Oslabitev naložb	-2.262	-110.737
Prodaje	-19.192	-29.871
Odprava oslabitve naložb	0	26.121
Sprememba poštene vrednosti	135.356	0
Tečajne razlike	-2.387	-1.395
Stanje 31.12.	838.303	726.788

Druge dolgoročne finančne naložbe se v celoti nanašajo na naložbe, ki jih ima matična družba.

6. Dana posojila

Gibanje danih posojil je prikazano v naslednji tabeli:

(EUR)

Naziv	2012	2011
Stanje 1.1.	1.580.380	179.719
Povečanje	1.069.898	1.558.085
Zmanjšanje - vračila	-952.774	0
Prodaje	0	-157.424
Stanje 31.12.	1.697.504	1.580.380

Stanje danih posojil pridruženim podjetjem se nanaša na dano posojilo za financiranje investicije v okviru razpisa Javne agencije RS za podjetništvo in tuje investicije. Posojilo je nominirano v EUR, z rokom vračila ob zaključku projekta, predvidoma 28.02.2018.

Obrestna mera znaša 5,5%.

Skupina ni odobraval dolgoročnih posojil članom uprave, članom nadzornega sveta in notranjim lastnikom.

7. Dolgoročne poslovne terjatve

(EUR)

Naziv	2012	2011
Dolgoročne poslovne terjatve	227.881	608
Skupaj	227.881	608

8. Odložene terjatve in obveznosti za davke

Leto 2011 (EUR)

Naziv	Stanje 1.1.2011	Tečajne razlike	Vpliv na izkaz poslovnega izida	Stanje 31.12.2011
Terjatve za odložene davke	2.993.827	66	-339.233	2.654.660
Obveznosti za odložene davke	65.093	-123	74.560	139.530

Leto 2012 (EUR)

Naziv	Stanje 1.1.2012	Tečajne razlike	Vpliv na izkaz poslovnega izida	Stanje 31.12.2012
Terjatve za odložene davke	2.654.660	-11.776	-45.376	2.597.508
Obveznosti za odložene davke	139.530	2.152	-19.966	121.716

Terjatve za odloženi davek se v višini 1,179 tisoč EUR nanašajo na odloženi davek od davčne izgube, v višini 608 tisoč EUR na neizkoriščene davčne olajšave za vlaganje v razvoj, v višini 389 tisoč EUR na oblikovanje rezervacij za jubilejne in odpravnine, v višini 103 tisoč EUR na slabitev naložb in v višini 318 tisoč EUR na ostale terjatve za odložene davke.

9. Zaloge

(EUR)

	2012	2011
Material	21.540.799	29.431.503
Nedokončana proizvodnja	4.190.234	6.700.039
Proizvodi	19.201.791	21.363.390
Blago	1.963.897	1.456.670
Skupaj	46.896.720	58.951.602

Gibanje popravka vrednosti zalog v letu 2012:

(EUR)

	Material	Polizdelki	Proizvodi	Blago
Stanje 1.1.2012	3.087.119	327.026	115.028	254.808
Povečanje popravka	437.686	9.223	16.679	0
Odprava slabitev-črpanje	-599.352	-58.995	-7.103	-74.007
Tečajne razlike	0	0	0	-1.451
Stanje 31.12.2012	2.925.453	277.253	124.604	179.350

Skupina ima zastavljene zaloge za bančna posojila v znesku 322.552 EUR.

Pri popisu zalog materiala, polizdelkov in izdelkov ter trgovskega blaga so bili ugotovljeni naslednji viški in manjki:

(EUR)

	Viški	Manjki
Material	924.021	1.148.453
Polizdelki in izdelki	367.179	323.161
Trgovsko blago	607	2.176
Skupaj	1.291.807	1.473.790

10. Kratkoročna dana posojila

Leto 2011 (EUR)

Naziv	Kratkoročno dana posojila pridruženim podjetjem	Kratkoročno dana posojila drugim	Skupaj
Stanje 1.1.2011	0	301.161	301.161
Povečanje - nove naložbe	0	136.102	136.102
Zmanjšanje - vračila	0	-273.692	-273.692
Tečajne razlike	0	-35.893	-35.893
Stanje 31.12.2011	0	127.678	127.678

Leto 2012 (EUR)

Naziv	Kratkoročno dana posojila pridruženim podjetjem	Kratkoročno dana posojila drugim	Skupaj
Stanje 1.1.2012	0	127.678	127.678
Povečanje - nove naložbe	0	1.548.818	1.548.818
Zmanjšanje - vračila	0	-1.599.473	-1.599.473
Tečajne razlike	0	7.081	7.081
Stanje 31.12.2012	0	84.104	84.104

Kratkoročno dano posojilo drugim je zavarovano z zastavo premičnin.

Posojila so nominirana v EUR. Obrestne mera se gibajo v razponu od 5,6 % do 8 % p.a.

Družba ni odobraval kratkoročnih posojil članom uprave, članom nadzornega sveta in notranjim lastnikom.

11. Kratkoročne poslovne terjatve

(EUR)

	2012	2011
Terjatve do pridruženih podjetij	3.688	9.408
Terjatve do drugih kupcev	37.106.667	46.097.606
Druge kratkoročne terjatve	5.252.874	5.160.308
Predujmi	5.264.837	4.841.947
Skupaj	47.628.066	56.109.269

109

Skupina ima za zavarovanje dolgoročnih kreditov zastavljenih 18,03 mio EUR terjatev.

Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne terjatve do pridruženih podjetij (kot kupcev)	3.688	9.408
Druge kratkoročne terjatve do pridruženih podjetij	0	0
Skupaj	3.688	9.408

(EUR)

	Kosmata vrednost	Popravek vrednost	Čista vrednost
Terjatve na dan 31.12.2011	9.408	0	9.408
- v tujini	9.408	0	9.408
Terjatve na dan 31.12.2012	3.688	0	3.688
- v tujini	3.688	0	3.688

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev

(EUR)

	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost
Terjatve do kupcev na dan 31.12.2011	47.041.335	-943.729	46.097.606
- v Sloveniji	1.594.151	-392.031	1.202.119
- v tujini	45.447.184	-551.698	44.895.486
Terjatve do kupcev na dan 31.12.2012	37.792.636	-685.968	37.106.668
- v Sloveniji	1.965.107	-307.285	1.657.822
- v tujini	35.827.529	-378.683	35.448.846

	Pridružene	Drugi	Skupaj
1. Nezapadle	3.688	29.772.388	29.776.076
2. Zapadle	0	7.961.511	7.961.511
0 – 30 dni	0	4.421.934	4.421.934
31 – 60 dni	0	1.007.292	1.007.292
61 – 90 dni	0	289.603	289.603
91 – 120 dni	0	435.889	435.889
121 – 365 dni	0	1.038.611	1.038.611
nad eno leto	0	768.182	768.182
Skupaj kupci	3.688	37.733.899	37.737.587

V starostni strukturi so zajete bruto terjatve do kupcev, niso pa vključene terjatve za obresti do kupcev.

Gibanje popravka vrednosti terjatev

(EUR)

	Stanje popravka vrednosti 1.1.2012	Oblikovanje popravka	Črpanje ali odprava popravka	Tečajne razlike	Stanje popravka vrednosti 31.12.2012
Kratkoročne poslovne terjatve	954.792	141.316	323.239	82	772.951
- v Sloveniji	403.094	97.803	106.629	0	394.267
- v tujini	551.698	43.513	216.610	82	378.684
- v tujini do pridruženih	0	0	0	0	0

Popravek terjatev se je oblikoval za sporne terjatve v letu 2012 v vrednosti 141.316 EUR. V letu 2012 je bilo 323.239 EUR črpanja oz. odprave terjatev.

Druge kratkoročne poslovne terjatve

(EUR)

	2012	2011
Druge kratkoročne poslovne terjatve	5.252.874	5.160.308

Pretežni del kratkoročnih terjatev do drugih se nanaša na terjatve do države za vračilo vstopnega davka na dodano vrednost.

12. Denar in denarni ustrezniki

(EUR)

	2012	2011
Sredstva na računih	4.551.516	2.606.136
Denarna sredstva v blagajni	2.033	8.616
Čeki	2.886	80
Skupaj	4.556.435	2.614.832

13. Kapital

(EUR)

	2012	2011
Kapital lastnika obvladujočega deleža	43.196.246	41.737.707
- vpoklicani kapital – osnovni kapital	13.422.742	13.422.742
- kapitalske rezerve – vplačani presežek kapitala	2.004.999	2.004.999
- kapitalske rezerve – splošni prevrednotevalni popravek kapitala	15.947.737	15.947.737
- lastne delnice	-476.767	-476.767
- rezerve za lastne delnice	476.767	476.767
- prevedbene rezerve	-614.118	-690.127
- zadržani čisti poslovni izid	12.299.530	11.052.356
- rezerve za pošteno vrednost	135.356	0
Kapital lastnikov neobvladujočega deleža	92.867	787.350
Skupaj	43.289.113	42.525.057

Nominalna vrednost celotne izdaje delnic Letrike, d.d., znaša 13.422.742,45 EUR. Družba je izdala 1.608.313 kosovnih delnic, ki so bile vpisane v sodni register z dnem vpisa sprememb statuta dne 28.12.2006.

Na dan 31.12.2012 ima družba skupaj 9.182 lastnih delnic:

- 270 lastnih delnic pridobljenih v letu 2006 na osnovi sklepa nadzornega sveta in v skladu z drugo alineo 1. odst. 240. čl. takrat veljavnega ZGD (sedanja druga alineo 1.odst. 247. čl. ZGD-1). Delnice so bile kupljene po povprečni ceni 30,54 EUR za delnico.
- 8.912 lastnih delnic pridobljenih v letu 2007 in 2008 na osnovi pooblastila 13. skupščine družbe z dne 22.08.2007 skladno z osmo alineo 1. odst. 247. čl. ZGD-1. Delnice so bile kupljene po povprečni ceni 52,21 EUR za delnico.

Skupna vrednost lastnih delnic znaša 476.767 EUR in predstavlja 0,57% vseh izdanih delnic.

Kapitalskih rezerv, rezerv za lastne delnice ter rezerv za pošteno vrednost ni mogoče uporabiti za izplačilo dividend ali drugih udeležb v dobičku.

Obvladujoča družba nima sprejetega nobenega sklepa v zvezi z odobrenim kapitalom.

Čisti dobiček/izguba na delnico

Osnova za izračun kazalnika donos na delnico sta čisti poslovni izid skupine in tehtano povprečje navadnih delnic v obdobju.

(EUR)

	2012	2011
Čisti dobiček/izguba	1.577.579	5.672.963
Tehtano poprečje navadnih delnic	1.599.131	1.599.131
Dobiček/izguba na delnico (osnovni in prilagojeni)	0,99	3,55

(EUR)

	2012	2011
Skupaj vseobsegajoči donos poslovnega leta	1.788.328	5.320.851
Tehtano poprečje navadnih delnic	1.599.131	1.599.131
Vseobsegajoči donos na delnico (osnovni in prilagojeni)	1,12	3,33

14. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

(EUR)

	2012	2011
Rezervacije za pokojnine, jub.nagrade in odpravnine ob upokojitvi	4.998.450	5.537.147
Prejete državne podpore	947.158	434.573
Druge dolgoročne pasivne časovne razmejitve	948.283	1.107.478
Skupaj	6.893.891	7.079.198

Tabela gibanja za dolgoročne rezervacije ter za dolgoročno razmejene prihodke je naslednja:

Dolgoročne rezervacije	Stanje 1.1.	Tečajne razlike	Povečanje med letom	Črpanje med letom	Odprava	Stanje 31.12.
1. za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi	5.537.147	-8.638	388.296	-830.433	-87.922	4.998.450
2. iz naslova dolg. vnaprej vračunanih stroškov	16.880	0	3.898	0	-10.000	10.778
3. prejete državne podpore	417.692	0	540.594	-21.906		936.380
4. druge dolg. PČR	1.107.478	0	126.269	-285.464	0	948.283
Skupaj	7.079.197	-8.638	1.059.057	-1.137.803	-97.922	6.893.891

Večji del dolgoročnih rezervacij se nanaša na rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade ter na prejete državne podpore.

Pri aktuarskem izračunu so za leto 2012 bile uporabljene naslednje predpostavke:

- rast povprečne plače v Republiki Sloveniji je predpostavljena v višini 0,9 % letno v letu 2013, 1,7 % letno v letu 2014 in 3,5 % letno v nadaljnjih letih, kar predstavlja ocenjeno dolgoročno rast plač,
- v izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, v višini, kot je v prejšnji alineji predpostavljeno za rast povprečne plače v Republiki Sloveniji (gre za predpostavko, da se bodo osnove spreminjale s predpostavljeno rastjo povprečne plače v Republiki Sloveniji, saj ne poznamo dejanskih namenov zakonodajalca glede zneskov iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja),
- izračun obveznosti za odpravnine je vezan na pokojninsko delovno dobo posameznega zaposlenca.

Izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,70 % letno. Aktuarski izračun je pripravil pooblaščen aktuar.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve se v večini nanašajo na prejeta nepovratna sredstva Ministrstva za gospodarstvo iz evropskih sredstev za spodbujanje inovacijskega okolja. S sredstvi je bil sofinanciran nakup razvojne opreme, zato so namenjena pokrivanju stroškov amortizacije.

15. Dolgoročna posojila

(EUR)

	2012	2011
Dolgoročno dobljena posojila pri bankah	46.750.342	42.410.579
Dolgoročno dobljena posojila pri drugih	100.194	140.361
Skupaj	46.850.536	42.550.940

Tabela gibanja posojil:

	2012	2011
Stanje 1.1.	42.550.940	50.429.864
Povečanja	12.185.120	1.388.682
Povečanja finančni najem	35.930	160.545
Vračila	-300	-22.280
Prenos na kratkoročni del	-7.850.715	-9.316.591
Prenos na kratkoročni del-finančni najem	-76.098	-89.279
Tečajne razlike	5.659	0
Stanje 31.12.	46.850.536	42.550.940

Stanje dolgoročnih posojil, dobljenih pri bankah, se je povečalo za 10,2 % v primerjavi z letom 2011, skupne finančne obveznosti (dolgoročne in kratkoročne) pa so se zmanjšale za 7,8 %.

Dolgoročna posojila, dobljena pri bankah, so nominirana v EUR in USD, z rokom dospelosti od enega do deset let. Posojila so sklenjena tako z fiksno kot variabilno obrestno mero. Povprečna ponderirana nominalna obrestna mera za dolgoročna posojila je znašala 4,40 %.

Vrednost dolgoročnih posojil z rokom dospelosti daljšim od petih let znaša 12,5 mio EUR.

Družba ima vsa dolgoročna posojila pri bankah zavarovana z menicami ter zastavo premičnin, nepremičnin, s kapitalskimi naložbami v slovenske odvisne družbe in s terjatvami.

Znesek odobrenih nečrpanih dolgoročnih posojil na dan 31.12.2012 znaša 4,3 mio EUR.

16. Dolgoročne poslovne obveznosti

(EUR)

	2012	2011
Druge dolgoročne poslovne obveznosti		
- v Sloveniji	58.877	118.877
- v tujini	17.657	18.389
Skupaj	76.534	137.266

(EUR)

	2012	2011
Stanje 1.1.	137.266	219.712
Zmanjšanje	-732	-22.446
Povečanje	0	0
Prenos na kratkoročni del	-60.000	-60.000
Tečajne razlike	0	0
Stanje 31.12.	76.534	137.266

17. Kratkoročna posojila

Kratkoročna posojila od bank

(EUR)

	2012	2011
Prejeta posojila od domačih bank	10.903.682	21.900.314
Prejeta posojila od tujih bank	4.954.285	3.610.442
Skupaj	15.857.967	25.510.756

Med kratkoročnimi obveznostmi do bank je 7.850.716 EUR dolgoročnih posojil, ki zapadejo v letu 2013.

Kratkoročno dobljena posojila so nominirana v EUR, USD, GBP, CNY in BYR ter zavarovana z menicami. Povprečna ponderirana nominalna obrestna mera na stanje kratkoročnih posojil konec leta znaša 4,76 %.

Znesek odobrenih nečrpanih posojil na dan 31.12.2012 znaša 5,9 mio EUR.

Druga kratkoročna posojila

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne finančne obveznosti do drugih		
- druga kratkoročna posojila (po leasing pogodbah)	74.499	71.556
- obveznosti na podlagi obveznic	6.371	6.371
- druge kratkoročne finančne obveznosti do drugih	1.292	0
Skupaj	82.162	77.927

Tabela gibanja posojil:

(EUR)

	2012	2011
Stanje 1.1.	25.588.683	16.349.475
Povečanja	41.232.807	47.785.188
Vračila	-59.052.524	-48.008.536
Kratkoročni del dolgoročnih posojil	8.127.095	9.316.591
Kratkoročni del finančni najem	76.098	89.279
Tečajne razlike	-32.029	56.686
Stanje 31.12.	15.940.130	25.588.683

18. Kratkoročne poslovne obveznosti

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih podjetij	232.584	171.063
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih dobaviteljev	39.887.673	45.317.949
Kratkoročne poslovne obveznosti za obresti	17.446	9.917
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	254.279	750.162
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	5.253.844	7.749.641
Skupaj	45.645.827	53.998.732

(EUR)

DOBAVITELJI	Pridružene	Drugi	Skupaj
1. Nezapadle	232.584	28.787.019	29.019.603
2. Zapadle	0	11.100.655	11.100.655
0 – 30 dni	0	6.874.695	6.874.695
31 – 60 dni	0	2.611.016	2.611.016
61 – 90 dni	0	710.209	710.209
nad 90 dni	0	904.736	904.736
Skupaj dobavitelji	232.584	39.887.674	40.120.258

V starostni strukturi so zajete kratkoročne obveznosti do pridruženih družb in do drugih dobaviteljev.

19. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročno odloženi prihodki	27.886	117.976
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	1.892.397	2.919.829
Skupaj	1.920.283	3.037.805

Vračunani stroški se nanašajo na stroške neizkoriščenega dopusta, vkalkulirane obresti za posojila ter na vkalkulirane stroške reklamacij.

Kratkoročno odloženi prihodki se nanašajo na prejeti predujem za sofinanciranje upravičenih stroškov razvojno-investicijskega projekta.

20. Analiza valutnih in obrestnih tveganj

Izpostavljenost valutnemu tveganju

Izpostavljenost valutnemu tveganju v izvornih valutah na dan 31.12.2011 je bila naslednja:

	USD	JPY
Terjatve do kupcev in druge terjatve	2.851.544	3.473.830
Poslovne in druge obveznosti	10.027.581	1.624.400
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja	7.176.037	1.849.430
Nezaščitena izpostavljenost	7.176.037	1.849.430

Izpostavljenost valutnemu tveganju v izvornih valutah na dan 31.12.2012 je bila naslednja:

	USD	JPY	RUB
Terjatve do kupcev in druge terjatve	643.753	100.180	3.326.210
Poslovne in druge obveznosti	460.000	0	0
Finančne obveznosti do drugih	6.081.296	1.372.180	0
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja	5.897.543	1.272.000	3.326.210
Nezaščitena izpostavljenost	5.897.543	1.272.000	3.326.210

V analizi občutljivosti je bilo upoštevano 5-odstotno povečanje ali zmanjšanje vrednosti evra glede na navedene valute na dan 31.12.2012. Sprememba tečaja bi povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid oz. kapital za spodaj navedene vrednosti.

(EUR)

	31.12.2012	31.12.2011
USD	213.028	264.098
JPY	533	879
RUB	3.937	0
SKUPAJ	217.498	264.977

Izpostavljenost obrestnemu tveganju prejetih posojil

Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere je bila naslednja:

(EUR)

	31.12.2012	31.12.2011
Posojila po fiksni obrestni meri	4.315.629	6.851.583
Posojila po variabilni obrestni meri	57.984.672	61.009.768
SKUPAJ	62.300.301	67.861.351

V analizi občutljivosti upoštevana sprememba obrestne mere za 100 bazičnih točk oz. 1% euribor na dan poročanja bi povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid za spodaj navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem devizni tečaji, ostanejo nespremenjene.

(EUR)

	31.12.2012	31.12.2011
Posojila po fiksni obrestni meri	43.156	38.516
Posojila po variabilni obrestni meri	573.531	592.962
SKUPAJ	616.687	631.478

21. Poštene vrednosti

(EUR)

	2012		2011	
	Knjigovod. vrednost	Poštena/ nakupna vrednost	Knjigovod. vrednost	Poštena/nakupna vrednost
Naložbe v pridružena podjetja	1.181.847	1.181.847	951.405	951.405
Sredstva, razpoložljiva za prodajo	702.948	702.948	726.788	726.788
Dolgoročno dana posojila	1.697.504	1.697.504	1.580.380	1.580.380
Kratkoročna dana posojila	84.104	84.104	127.678	127.678
Kratkoročne poslovne terjatve	47.628.066	47.628.066	56.109.269	56.109.269
Denar in denarni ustrezniki	4.556.435	4.556.435	2.614.832	2.614.832
Dolgoročna prejeta posojila	46.850.536	46.850.536	42.550.940	42.550.940
Dolgoročne poslovne obveznosti	76.534	76.534	137.266	137.266
Kratkoročna posojila	15.940.130	15.940.130	25.588.683	25.588.683
Izpeljani finančni instrumenti-obveznosti	0	0	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	45.645.827	45.645.827	53.998.732	53.998.732

22. Potencialne obveznosti

Skupina ima potencialne obveznosti v znesku 2.000.000 EUR, ki se nanašajo na poročstvo družbi SiEva, d.o.o., podjetje za razvoj in trženje v avtomobilski industriji.

Izkaz poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je izdelan po naravnih vrstah stroškov. Na osnovi stroškovnega računovodstva je pripravljen tudi prikaz stroškov po funkcionalnih skupinah.

(EUR)

	2012	2011
Prihodki od prodaje	241.166.346	231.651.636
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-6.516.938	-7.435.907
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	-179.299.943	-163.902.799
Kosmati poslovni izid od prodaje	55.349.465	60.312.930
Stroški prodajanja	-11.265.520	-11.264.671
Stroški splošnih dejavnosti	-34.796.998	-35.285.896
Drugi poslovni prihodki	1.811.043	1.639.059
Drugi poslovni odhodki	-2.584.421	-2.844.040
Poslovni izid iz poslovanja	8.513.569	12.557.382

23. Prihodki od prodaje

(EUR)

	2012	2011
Prihodki od prodaje, od tega:		
- Prodaja na domačem trgu	6.608.088	6.836.287
- Prodaja na tujem trgu	234.558.258	224.815.349
Skupaj	241.166.346	231.651.636

Prihodki od prodaje so se v letu 2012 povečali za 4,1% v primerjavi s preteklim letom. Večina je bila dosežena s prodajo na tuje trge. Čisti prihodki od prodaje v letu 2012 zajemajo prihodke od prodaje izdelkov v vrednosti 230.642.156 EUR, od prodaje blaga in materiala v vrednosti 7.576.143 EUR in od prodaje storitev 2.948.047 EUR.

24. Drugi poslovni prihodki

(EUR)

	2012	2011
Prihodki od subvencij, dotacij	683.431	478.488
Prihodki od črpanja dolgoročnih PČR	35.147	605.044
Prihodki od najemnin	49.289	27.031
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	200.228	49.270
Prihodki od odpisa obveznosti	179.160	229.640
Prihodki od izterjanih terjatev	42.739	48.851
Ostali prihodki	621.049	200.735
Skupaj	1.811.043	1.639.059

Drugi poslovni prihodki so bili v letu 2012 za 10,49 % višji kot predhodno leto.

Prihodki od subvencij se večinoma nanašajo na subvencije za sofinanciranje razvojnih projektov.

Najemnine

(EUR)

	2012	2011
Pričakovana najemnina do 1 leta	28.392	173.111
Pričakovana najemnina od 2 do 5 let	113.568	692.445
Skupaj	141.960	865.557

Skupina ima z nepremičninami, ki jih daje v najem le stroške amortizacije, stroške vzdrževanja in ostale stroške krije najemjemalec.

Poslovni odhodki

25. Stroški blaga, materiala in storitev

(EUR)

	2012	2011
Nabavna vrednost prodanega blaga	6.516.938	7.435.907
Stroški materiala	142.049.667	132.691.349
Stroški storitev	24.381.718	24.695.812
Skupaj	172.948.323	164.823.068

Stroški materiala

(EUR)

	2012	2011
Stroški osnovnega materiala	134.622.652	124.224.432
Stroški pomožnega materiala	755.642	581.649
Stroški porabljene energije	3.363.758	4.416.799
Stroški nadomestnih delov in materiala za vzdrževanje	751.318	1.096.907
Stroški drobnega inventarja	1.883.222	2.129.568
Popisne razlike pri materialu	458.145	-45.880
Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	174.280	215.134
Drugi stroški materiala	40.650	63.800
Uskladitev stroškov materiala z zalogami	0	8.940
Skupaj	142.049.667	132.691.349

Stroški storitev

(EUR)

	2012	2011
Stroški proizvodnih storitev	8.059.210	8.955.522
Stroški prevoznih storitev	3.490.741	3.840.375
Stroški storitev vzdrževanja	1.828.493	1.495.296
Stroški najemnin	2.536.487	2.406.520
Nadomestila stroškov delavcem	860.121	931.567
Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev, zavarovanja	1.364.237	1.180.802
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	684.184	656.726
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	763.818	756.727
Storitve fizičnih oseb, ki ne opravljajo dej.	387.710	517.405
Stroški drugih storitev	4.406.717	3.954.872
Skupaj	24.381.718	24.695.812

26. Stroški dela

(EUR)

	2012	2011
Stroški plač	36.360.341	35.781.259
Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	5.762.159	5.720.102
Stroški za dodatno pokojninsko zavarovanje	1.398.486	1.224.013
Drugi stroški dela	5.540.666	5.645.180
Skupaj	49.061.652	48.370.554

27. Amortizacija

(EUR)

	2012	2011
Amortizacija neopredmetenih sredstev	346.660	523.068
Amortizacija nepremičnin	1.109.897	1.085.364
Amortizacija naložbenih nepremičnin	326	326
Amortizacija naprav in opreme	5.934.764	6.002.717
Skupaj	7.391.647	7.611.475

28. Drugi poslovni odhodki

(EUR)

	2012	2011
Rezervacije	399.867	755.250
Dajatve, neodvisne od poslovanja	489.034	390.772
Izdatki za varstvo okolja	78.502	97.439
Nagrade dijakom, študentom ter štipendije	176.656	152.399
Izgube za nepremičnine, naprave in opremo	32.650	194.755
Slabitve in odpisi terjatev	268.109	248.111
Slabitve in odpisi zalog	560.127	439.965
Ostali poslovni odhodki	579.477	565.349
Skupaj	2.584.421	2.844.040

29. Finančni prihodki

(EUR)

	2012	2011
Tečajne razlike	1.937.468	4.157.253
Prihodki od obresti	174.037	159.659
Drugi finančni prihodki	593.154	229.934
Skupaj	2.704.659	4.546.846

30. Finančni odhodki

(EUR)

	2012	2011
Tečajne razlike	3.397.594	4.537.863
Odhodki za obresti	3.361.537	3.532.878
Popravki in odpisi finančnih naložb	18.793	110.737
Drugi finančni odhodki	80.917	413.377
Skupaj	6.858.841	8.594.855

31. Davek od dohodka

(EUR)

	2012	2011
Davek od dohodkov	485.736	1.315.000
- odmerjeni davki	460.326	899.525
- odloženi davki	25.410	415.475
Dobiček pred davki	2.063.316	6.987.963
Davek po splošni stopnji	371.397	1.397.593
- davčna stopnja	18 %	20 %
Efektivna davčna stopnja v %	22,31 %	12,87 %

32. Čisti poslovni izid obdobja

(EUR)

	2012	2011
Poslovni izid		
- poslovni izid iz poslovanja	8.513.569	12.557.381
- finančni izid	-4.154.183	-4.048.008
- dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja	-85.666	177.896
Davek od dohodka	460.326	899.525
Odloženi davki	25.410	415.475
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	3.787.984	7.372.269

33. Ustavljeno poslovanje

Zaradi prodaje odvisne družbe Iskra Autoelectric Iran JVC v letu 2012 izkazuje Skupina Letrika po MSRP 5 naslednje učinke iz naslova ustavljenega poslovanja.

(EUR)

	2012	2011
USTAVLJENO POSLOVANJE		
Prihodki od prodaje	1.997.611	13.235.907
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedok. proizvodnje	43.043	-38.170
Drugi poslovni prihodki	620	94.892
Kosmati donos iz poslovanja	2.041.274	13.292.629
Stroški blaga, materiala in storitev	1.900.102	12.097.808
Stroški dela	117.995	1.169.403
Amortizacija	52.831	352.682
Drugi poslovni odhodki	63.338	114.674
Poslovni izid iz poslovanja	-92.993	-441.938
Finančni prihodki	1.384.578	4.822
Finančni odhodki	1.145.508	1.262.187
Izid iz financiranja	239.070	-1.257.365
Izguba od odtujitve odvisne družbe	-2.356.482	0
Davek od dohodkov	0	0
Odloženi davki	0	0
Čisti poslovni izid iz ustavljenega poslovanja	-2.210.404	-1.699.303
Dobiček/izguba na delnico iz ustavljenega poslovanja	-1,38	-1,06

Denarni tok iz ustavljenega poslovanja

(EUR)

	2012	2011
denarni tok iz poslovanja	1.327.308	890.674
denarni tok iz naložbenja	1.500.000	-203.935
denarni tok iz financiranja	87.102	-22.298
SKUPAJ NETO DENARNI TOK	2.914.410	664.440

34. Prodaja odvisne družbe

Družbi Letrika, d.d., in Letrika Asing, d.o.o., sta marca 2012, zaradi težkih gospodarskih razmer in nepredvidljivega poslovnega okolja v Iranu ter posledično nezanesljivih projekcij nadaljnjega poslovanja družbe, za 2.000 tisoč EUR prodali naložbo (90 % lastniški delež) v odvisni družbi Iskra Autoelectric Iran, JVC. Družba Iskra Autoelectric Iran, JVC, je v obdobju pred prodajo poslovala negativno, na kar je v veliki meri vplival tudi padec tečaja iranske lokalne valute. Na oteženo poslovanje družbe so zelo vplivale tudi slabe politične in gospodarske razmere v Iranu, ki so v določenih trenutkih poslovanje družbe praktično onemogočale.

Neto sredstva odtujene odvisne družbe

(EUR)

	2012
SREDSTVA	
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	66.540
Dobro ime	186.739
Opredmetena sredstva	1.871.027
Dolgoročne finančne naložbe	19.192
Zaloge	2.505.324
Poslovne terjatve	4.817.749
Aktivne časovne razmejitve	19.057
Denarna sredstva	523.895
SREDSTVA SKUPAJ	10.009.523
OBVEZNOSTI	
Prevedbene rezerve	-341.546
Rezervacije	71.991
Finančne obveznosti	132.026
Obveznosti	4.864.108
Pasivne časovne razmejitve	701.926
OBVEZNOSTI SKUPAJ	5.428.505
Neobvladujoči delež	-224.536
NETO SREDSTVA	4.356.482

Izguba pri odtujitvi odvisne družbe

(EUR)

	2012
Kupnina	2.000.000
Neto sredstva	4.356.482
Izguba od odtujitve odvisne družbe	-2.356.482

Neto denarni tok pri odtujitvi odvisne družbe

(EUR)

	2012
Prejeta kupnina med denarnimi sredstvi	1.500.000
Odtujena denarna sredstva	523.895
Neto denarni pritok iz naslova odtujitve odvisne družbe	976.105

35. Informacije po geografskih območjih

(EUR)

	Evropska Unija		Amerika		Ostali svet		Skupina	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Prihodki od prodaje	165.340.520	167.378.499	37.765.968	30.843.861	38.059.858	33.429.276	241.166.346	231.651.636
Sredstva skupaj	127.582.865	133.254.813	11.292.698	11.638.429	21.981.950	30.438.063	160.857.513	175.331.305
Dolgo-ročna sredstva	53.070.873	48.781.846	147.225	163.972	7.686.911	8.088.978	60.905.009	57.034.796

36. Posli s povezanimi osebami

Skupina je s pridruženimi družbami poslovala na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pri čemer so bile v medsebojnih prometih uporabljene tržne cene izdelkov in storitev. Skupina, na osnovi okoliščin, ki so ji bile znane v trenutku, ko je bil opravljen pravni posel ocenjuje, da v navedenih poslih ni bila prikrajšana in ni bilo storjeno ali opuščeno nobeno dejanje, ki bi Skupini povzročilo škodo.

37. Razmerja do fizičnih oseb

Družbe v skupini so v letu 2012 poslovodstvom družb, članom nadzornih svetov in zaposlenim po individualnih pogodbah izplačala naslednje prejemke:

(EUR)

	Uprava in poslovodstva družb	Nadzorni organi	Zaposleni po individualnih pogodbah
Število prejemnikov	14	27	72
Kosmata plača	1.311.259	6.773	3.088.068
Čista plača	851.930	4.685	1.831.466
Sejnina bruto	0	15.235	0
Sejnina neto	0	11.808	0
Boniteta	14.465	0	6.850
Drugi prejemki - bruto	42.606	35.268	115.700
Drugi prejemki - neto	25.140	25.486	82.370

V drugih prejemkih je vključen znesek regresa za letni dopust ter plačila za funkcijo v nadzornih organih odvisnih družb.

V letu 2012 zgoraj navedenim kategorijam zaposlencev družba ni odobraval predujmov, posojil ali poroštev. Prav tako ni imela terjatev iz tega naslova iz preteklih let. Družba tudi nima drugih pogodbenih odnosov s člani nadzornega sveta. Družba nima poslovnih terjatev do članov uprave, članov nadzornega sveta in drugih delavcev, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe.

V skladu z Zakonom o gospodarskih družbah v nadaljevanju navajamo celotna plačila in druge ugodnosti članov uprave obvladujoče družbe:

(EUR)

	Kosmata plača	Čista plača	Drugi prejemki - bruto	Drugi prejemki - neto	Boniteta	Povračila stroškov
Edvin Sever – predsednik uprave	139.240	65.596	12.863	6.335	4.700	3.066
mag. Bojan Konič – član uprave	125.316	64.073	11.683	5.801	24	4.577

Prejemki članov nadzornega sveta obvladujoče družbe:

(EUR)

	Obdobje	Plačilo za funkcijo bruto	Plačilo za funkcijo neto	Sejnina bruto	Sejnina neto	Povračila stroškov bruto	Povračila stroškov neto
Aleš Klavžar	1.1. – 31.12.2012	4.218	3.269	2.013	1.560	524	406
Andrej Valetič	1.1. – 31.12.2012	3.553	2.754	2.013	1.560	0	0
Tomaž Kulot	1.1. – 31.12.2012	3.230	2.503	2.013	1.560	0	0
Simon Zdolšek	1.1. – 7.6.2012	0	0	1.544	1.197	414	321
Žarko Krajnik	1.1. – 31.12.2012	3.230	2.503	2.005	1.554	1.039	806
Vida Škrli	1.1. – 31.12.2012	3.230	2.503	2.013	1.560	9	7

Prejemki članov revizijske komisije obvladujoče družbe:

(EUR)

	Obdobje	Plačilo za funkcijo bruto	Plačilo za funkcijo neto	Sejnina bruto	Sejnina neto	Povračila stroškov bruto	Povračila stroškov
Vida Škrli	1.1. – 31.12.2012	1.053	816	891	691	0	0
Tomaž Kulot	1.1. – 31.12.2012	888	688	891	691	0	0
Aleš Klavžar	1.1. – 31.12.2012	966	749	960	744	0	0
Blanka Vezjak	26.3. – 31.12.2012	1.983	1.537	891	691	1.048	812
mag. Stanko Čokelc	1.1. – 26.3.2012	0	0	0	0	0	0

38. Celotni znesek, porabljen za revizorje

V letu 2012 je znašal celotni znesek porabljen za revizorje v skupini 210.774 EUR.

39. Dogodki po datumu izkaza finančnega položaja

Po 31. 12. 2012 ni bilo dogodkov, ki bi kakorkoli vplivali na izkazane postavke v računovodskih izkazih.

40. Število zaposlenih v letu 2012

Povprečno stanje zaposlenih in stopnjah dejanske in zahtevane izobrazbe v letu 2012

zaposleni	Skupina Letrika			
	dejanska 2012	zahtevana 2012	dejanska 2011	zahtevana 2011
Stopnja izobrazbe				
VIII	7	2	7	2
VII/2	27	8	26	10
VII/1	175	286	158	264
VII	196	162	175	152
VI	181	201	207	235
V	457	288	452	282
IV	623	462	710	525
III	185	354	208	308
II	538	717	576	844
I	97	6	110	6
Skupaj	2.485	2.485	2.630	2.630

Revizorjevo poročilo - skupina Letrika

Deloitte.

Deloitte Revizija d.o.o.,
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe LETRIKA d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene konsolidirane računovodske izkaze Skupine Letrika, ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2012, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov skupine, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja skupine. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Mnenje

Po našem mnenju konsolidirani računovodski izkazi podajajo resničen in pošten prikaz finančnega položaja Skupine Letrika na dan 31. decembra 2012 ter njenega vseobsegajočega donosa in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Martin Železnik
Pooblaščen revizor

Ljubljana, 5. april 2013

Dušan Hartman
Član uprave

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Računovodski izkazi družbe Letrika, d.d.

Izkaz finančnega položaja 31.12.2012

(EUR)

	Pojasnila	2012	2011
SREDSTVA		126.515.955	138.324.599
DOLGOROČNA SREDSTVA		56.838.169	55.053.069
Neopredmetena sredstva in dolg. aktivne čas.razmejitve	1	539.220	650.901
Nepremičnine, naprave in oprema	2	37.082.549	35.264.615
Naložbene nepremičnine	3	514.892	28.299
Dolgoročne finančne naložbe	4	13.904.581	15.435.818
Dolgoročna posojila	5	2.407.189	1.557.963
Dolgoročne poslovne terjatve	6	224.750	0
Odložene terjatve za davek	7	2.164.987	2.115.473
KRATKOROČNA SREDSTVA		69.311.805	83.099.110
Zaloge	8	25.709.592	31.775.121
Kratkoročno dana posojila	9	675.362	743.006
Kratkoročne poslovne terjatve	10	40.877.620	50.440.991
Denar in denarni ustrezniki	11	2.049.232	139.992
KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		365.981	172.420
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		126.515.955	138.324.599
KAPITAL	12	37.526.556	35.668.175
Vpoklicani kapital – osnovni kapital		13.422.742	13.422.742
Kapitalske rezerve		17.952.735	17.952.735
Rezerve za lastne delnice		476.767	476.767
Lastne delnice		-476.767	-476.767
Rezerve za pošteno vrednost		135.356	0
Zadržani dobički		6.015.723	4.292.697
REZERVACIJE IN DOLG.PASIVNE ČAS.RAZMEJITVE	13	4.624.460	4.960.312
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		44.331.545	39.454.211
Dolgoročna posojila	14	44.272.668	39.335.334
Dolgoročne poslovne obveznosti	15	58.877	118.877
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		38.718.658	56.567.756
Kratkoročna posojila	16	7.288.781	17.974.082
Kratkoročne poslovne obveznosti	17	31.429.877	38.593.674
KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	18	1.314.736	1.674.146

Pojasnila na straneh od 155 do 185 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Izkaz poslovnega izida za leto 2012

(EUR)

	Pojasnila	2012	2011
Prihodki od prodaje	19	184.739.467	194.411.499
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedok. proizvodnje		-1.514.371	2.873.088
Drugi poslovni prihodki	20	1.198.239	1.688.098
Kosmati donos iz poslovanja		184.423.335	198.972.685
Stroški blaga, materiala in storitev	21	139.042.953	149.321.545
Stroški dela	22	33.406.946	34.357.521
Amortizacija	23	5.779.542	6.033.509
Drugi poslovni odhodki	24	1.596.835	2.936.263
Izid iz poslovanja		4.597.059	6.323.847
Finančni prihodki	25	2.437.617	2.897.249
Finančni odhodki	26	4.881.425	5.929.252
Izid iz financiranja		-2.443.808	-3.032.003
Davek od dohodkov	27	0	0
Odloženi davki	7	-49.514	547.146
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		2.202.765	2.744.698
Dobiček/ izguba na delnico (osnovni in prilagojeni) – v EUR	12	1,38	1,72

Pojasnila na straneh od 155 do 185 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

(EUR)

	2012	2011
Čisti poslovni izid	2.202.765	2.744.698
Drugi vseobsegajoči donos	0	0
• Čista sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev razpoložljivih za prodajo	135.356	0
Skupaj vseobsegajoči donos poslovnega leta	2.338.121	2.744.698
Vseobsegajoči donos na delnico (osnovni in prilagojeni) – v EUR	1,46	1,72

Pojasnila na straneh od 155 do 185 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Izkaz denarnih tokov od 1.1. do 31.12.2012

(EUR)

	2012	2011
Neto dobiček pred obdavčitvijo	2.153.250	3.291.843
Prilagoditve za:	7.524.326	10.525.782
Amortizacijo	5.779.540	6.033.509
Dobičke od odtujitve nepremičnin, naprav in opreme	-189.550	-224.890
Izgube pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	21.293	-196.268
Slabitve zalog	449.306	75.685
Odpise in slabitve terjatev	119.676	1.687.708
Finančni prihodki iz obresti	-307.082	260.453
Finančni odhodki iz obresti	2.739.394	-2.929.724
Druge prilagoditve	-1.088.251	5.819.309
Spremembe čistih sredstev	11.146.068	-10.371.722
Sprememba poslovnih terjatev in AČR	10.980.295	-7.058.327
Sprememba zalog	6.304.080	-6.361.493
Sprememba kratkoročnih poslovnih obveznosti in PČR	-6.088.793	2.868.820
Sprememba odloženih terjatev za davek	-49.514	179.278
Neto finančni tok pri poslovanju	20.823.644	3.445.903
Finančni tokovi pri naložbenju		
Prejemki pri naložbenju	4.631.780	1.190.963
Prejete obresti	191.352	70.770
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	222.819	384.185
Prejemki od prodaje dolgoročnih finančnih naložb	2.671.609	211.008
Prejemki od prodaje kratkoročnih finančnih naložb	1.546.000	525.000
Izdatki pri naložbenju	-14.333.945	-9.932.542
Izdatki za nakupe neopredmetenih sredstev	-158.083	-205.372
Izdatki za nakupe nepremičnin, naprav in opreme	-9.910.335	-7.266.708
Izdatki za nakupe dolgoročnih finančnih naložb	-2.725.527	-1.807.963
Izdatki za nakupe kratkoročnih finančnih naložb	-1.540.000	-652.500
Neto finančni tok pri naložbenju	-9.702.165	-8.741.580
Finančni tokovi pri financiranju		
Prejemki pri financiranju	34.192.758	35.395.321
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	11.000.000	0
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	23.192.758	35.395.321
Izdatki pri financiranju	-43.454.513	-36.187.285
Plačane obresti	-2.859.890	-2.881.969
Izdatki za odplačila posojil	-40.115.360	-32.506.526
Izdatki za dividende	-479.255	-798.793
Čisti denarni tok iz financiranja	-9.261.755	-791.964
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta	139.993	6.227.633
Denarni izid v obdobju	1.859.724	-6.087.640
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu leta	2.049.232	139.993

Pojasnila na straneh od 155 do 185 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Izkaz sprememb lastniškega kapitala od 1.1.2011 do 31.12.2011

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Rezerve za pošteno vrednost	Druge rezerve	Dobiček preteklih in tekočega leta	Kapital skupaj
Začetno stanje 1.1.2011	13.422.742	17.952.735	-476.767	476.767	0	1.173.782	1.173.783	33.723.043
Spremembe v vseobsegajočem donosu								
Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	2.744.698	2.744.698
Spremembe poštene vrednosti finančnih instrumentov	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu	0	0	0	0	0	0	2.744.698	2.744.698
Transakcije z lastniki								
Izplačila dividend	0	0	0	0	0	0	-804.157	-804.157
Vnos zneska neizplačanih dividend za lastne delnice	0	0	0	0	0	0	4.591	4.591
Skupaj transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	-799.566	-799.566
Spremembe v kapitalu								
Oblikovanje drugih rezerv iz čistega dobička poslovnega leta po sklepu uprave	0	0	0	0	0	1.372.349	-1.372.349	0
Skupaj spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	1.372.349	-1.372.349	0
Končno stanje 31.12.2011	13.422.742	17.952.735	-476.767	476.767	0	2.546.131	1.746.566	35.668.175

Pojasnila na straneh od 155 do 185 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Izkaz sprememb lastniškega kapitala od 1.1.2012 do 31.12.2012

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Rezerve za pošteno vrednost	Druge rezerve	Dobiček preteklih in tekočega leta	Kapital skupaj
Začetno stanje 1.1.2012	13.422.742	17.952.735	-476.767	476.767	0	2.546.131	1.746.566	35.668.175
Spremembe v vseobsegajočem donosu								
Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	2.202.765	2.202.765
Spremembe poštene vrednosti fin. instrumentov	0	0	0	0	135.356	0	0	135.356
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu	0	0	0	0	135.356	0	2.202.765	2.338.121
Transakcije z lastniki								
Izplačila dividend	0	0	0	0	0	0	-482.493	-482.493
Vnos zneska neizplačanih dividend za lastne delnice	0	0	0	0	0	0	2.754	2.754
Skupaj transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	-479.739	-479.739
Spremembe v kapitalu								
Oblikovanje drugih rezerv iz čistega dobička poslovnega leta po sklepu uprave	0	0	0	0	0	1.101.382	-1.101.382	0
Skupaj spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	1.101.382	-1.101.382	0
Končno stanje 31.12.2012	13.422.742	17.952.735	-476.767	476.767	135.356	3.647.513	2.368.210	37.526.556

Pojasnila na straneh od 155 do 185 so del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

Razkritja

Letrika, d.d., je družba s sedežem v Sloveniji, Polje 15, Šempeter pri Gorici. Je obvladujoča družba skupine Letrika. Računovodski izkazi družbe so pripravljeni za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2012. Podatki in informacije, ki bi pomenili razkritje poslovnih skrivnosti družbe, v poročilu niso razkriti.

Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah.

Uprava je izkaze potrdila dne 27.3.2013.

Podlaga za sestavitve računovodskih izkazov

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen pri izvedenih finančnih instrumentih in finančnih sredstvih razpoložljivih za prodajo, kjer je upoštevana poštena vrednost.

Ti obvezni računovodski izkazi so pripravljeni za potrebe izpolnjevanja zakonskih zahtev. V skladu z zakonodajo mora družba zagotoviti neodvisno revizijo teh računovodskih izkazov. Revizija je omejena na revidiranje obveznih računovodskih izkazov za splošne potrebe, s čimer se izpolni zakonska zahteva po reviziji obveznih računovodskih izkazov. Revizija obravnava obvezne računovodske izkaze kot celoto in ne daje zagotovila o posameznih vrstičnih postavkah, kontih ali poslih. Revidirani računovodski izkazi niso namenjeni uporabi s strani katerekoli stranke za potrebe odločanja v zvezi z lastništvom, financiranjem in katerimikoli drugimi konkretnimi posli, ki se nanašajo na družbo. Zaradi tega se uporabniki obveznih računovodskih izkazov ne smejo zanašati izključno na računovodske izkaze in morajo pred sprejemanjem odločitev izvesti druge ustrezne postopke.

V skladu z MSRP mora poslovodstvo pri sestavi računovodskih izkazov podati presoje, ocene in predpostavke, ki vplivajo na uporabo usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev in obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Ocene in predpostavke temeljijo na prejšnjih izkušnjah in mnogih drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah upoštevajo kot utemeljeni, na podlagi katerih lahko podamo presoje o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti, ki v drugih virih niso takoj razvidni. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se prepoznajo zgolj za obdobje, v katerem se ocena popravi, če vpliva zgolj na to obdobje, ali pa za obdobje popravka ter prihodnja leta, če popravek vpliva tako na tekoče kot na prihodnja leta.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti ter kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo za izvrševanje računovodskih usmeritev in ki najbolj močno vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisane v nadaljevanju.

Računovodski izkazi so sestavljeni v eurih, zaokroženi so na en euro. Zaradi zaokroževanja podatkov se lahko pri seštevanju pojavijo računske razlike.

Pomembne računovodske usmeritve

Tuja valuta in način preračuna v domačo valuto

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo po menjalnem tečaju na dan posla. Sredstva in viri, izraženi v tuji valuti, se v izkazu finančnega položaja na dan 31.12. obračunskega leta preračunajo v EUR po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne in negativne tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva zajemajo naložbe v pridobljene dolgoročne pravice do industrijske lastnine. Ob začetnem pripoznanju se ovrednotijo po nabavni vrednosti. Izkazane so po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti.

Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče koristi. Vsi ostali stroški so prepoznani v poslovnem izidu, takoj ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	Stopnja v %
Neopredmetena sredstva	14,30 – 20,00

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazana po modelu nabavne vrednosti.

Stroški izposojanja, ki so neposredno povezani z nakupom, izgradnjo ali izdelavo sredstva v pridobivanju se usredstvi kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Stroški izposojanja se usredstvijó pri sredstvih, katerih načrtovana vrednost presega 1 mio EUR in hkrati je potrebno več kot leto dni, da se sredstvo usposobi za uporabo.

Nabavna vrednost v družbi izdelanega sredstva zajema stroške materiala, neposredne stroške dela, posredne proizvodne stroške, in (po potrebi) začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve ter obnovitve mesta, na katerem se to sredstvo nahaja.

Nepremičnine, ki so zgrajene ali razvite za prihodnjo uporabo kot naložbene nepremičnine, so obravnavane kot opredmetena osnovna sredstva in so izkazane po njihovi nabavni vrednosti do datuma dokončanja gradnje ali razvijanja, ko postane nepremičnina naložbena nepremičnina.

Pomembni deli sredstev, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva.

Pozitivna razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega sredstva je poslovni prihodek, negativna razlika pa poslovni odhodek.

Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela opredmetenega osnovnega sredstva se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v družbo, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Vsi ostali stroški (popravila, vzdrževanje), ki so namenjeni ohranjanju ali obnavljanju prihodnjih gospodarskih koristi, so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Neodpisana vrednost nepremičnine, naprave in opreme ali neopredmetenega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem. Nepremičnine, naprave in oprema se začne amortizirati naslednji mesec, ko so razpoložljive za uporabo.

Amortizacijo podjetje obračunava posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega sredstva. Zemljišča se ne amortizirajo.

	Stopnja v %
Nepremičnine	1,67 - 5,00
Naprave in oprema za opravljanje osnovne dejavnosti	6,67 - 20,00
Druge naprave in oprema	8,30 - 25,00
Transportna oprema	12,50 - 16,00
Orodja	12,5 - 20,00
Računalniška oprema	25,00

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, ki so posedovane z namenom prinašanja najemnin. Izkazane so po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti naložbene nepremičnine. Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo od 1,43% do 5%. Zemljišča se ne amortizirajo. Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva prerazvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, se njena vrednost spremeni v strošek za kasnejše obračunavanje.

Naložbe v odvisne in pridružene družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje obvladujoča (matična) družba. Obvladovanje obstaja, ko ima obvladujoča družba zmožnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upošteva obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. Naložba je pripoznana kot naložba v odvisno družbo, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko preneha. Naložbe v odvisna podjetja so merjene po nabavni vrednosti.

Pridružena podjetja so podjetja, kjer ima obvladujoča družba pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihovih poslovnih in finančnih usmeritev. Merijo se po nabavni vrednosti. Udeležba v dobičku odvisne družbe je pripoznana v poslovnem izidu obvladujoče družbe, ko le ta pridobi pravico do izplačila udeležbe.

Finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustreznike, prejeta in dana posojila, ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno nanašajo na posel. Po začetnem pripoznanju, se neizpeljani finančni instrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

Finančno sredstvo, ki je namenjeno trgovanju je razvrščeno kot sredstvo po pošteni vrednosti skozi poslovni izid. Ob začetnem pripoznanju se ovrednoti po pošteni vrednosti, ki je enaka plačanemu znesku. Sprememba poštene vrednosti sredstva se neposredno pripozna v poslovnem izidu.

Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo

Finančne naložbe v lastniške vrednostne papirje drugih podjetij ali dolžniške vrednostne papirje drugih podjetij ali države so razvrščene kot razpoložljive za prodajo, se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po pošteni vrednosti, ki je enaka plačanemu znesku, povečanem za stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno naložbi. Sprememba poštene vrednosti, z izjemo izgub zaradi oslabitve ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih na razpolago za prodajo, se neposredno pripozna v kapitalu. Ko se pripoznanje teh naložb odpravi, je treba najprej v kapitalu nabrani dobiček ali izgubo pripoznati v poslovnem izidu obdobja. Izgube zaradi oslabitve ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih na razpolago za prodajo so pripoznane v poslovnem izidu. Ko poštene vrednosti ni mogoče določiti, se uporablja nabavna vrednost kot poštena vrednost.

Naložbe v posesti do zapadlosti

V kolikor ima družba namen in zmožnost imeti dolžniške vrednostne papirje do zapadlosti, so le-ti razvrščeni kot naložbe v posesti do zapadlosti. Te so izmerjene po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšane za izgube zaradi oslabitve.

Poslovne in druge terjatve

Terjatve vseh vrst se izkazujejo po izvirni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa, ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnano, tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Denarna sredstva

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled. Prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev družbe, so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Dana in prejeta posojila

Dana in prejeta posojila se ob začetnem prepoznanju izkazujejo po njihovi pošteni vrednosti, zmanjšani za pripadajoče stroške posla. Po začetnem prepoznanju pa se posojila merijo po odplačni vrednosti. Morebitne razlike med izvirno in odplačno vrednostjo se izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju odplačevanja posojila, pri čemer se uporabi metoda efektivne obrestne mere

Poslovne in druge obveznosti

Poslovne obveznosti se izkazujejo po izvirni vrednosti.

Izpeljani finančni instrumenti

Družba uporablja izpeljane finančne instrumente za varovanje pred izpostavljenostjo pred valutnimi in obrestnimi tveganji. Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški povezani s poslom se pripoznajo v poslovnem izidu in sicer ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju, se izpeljani finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se obravnavajo kot opisano v nadaljevanju.

Varovanje denarnega toka pred tveganji

Spremembe poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta, ki je določen za varovanje denarnega toka pred tveganji, so pripoznane neposredno v kapitalu, toda le pod pogojem da je varovanje uspešno. V kolikor je varovanje neuspešno, se spremembe poštene vrednosti izkažejo v poslovnem izidu. Če instrument za varovanje pred tveganji ne izpolnjuje več sodil za obračunavanje varovanja pred tveganji, če le-ta preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi, se varovanje pred tveganji preneha obračunavati. Nabrani dobiček ali izguba, ki je pripoznan(a) v kapitalu, ostane pripoznan(a) v kapitalu, dokler ne pride do napovedanega posla. V kolikor je nefinančno sredstvo predmet varovanja pred tveganji, se v kapitalu pripoznan znesek prenese med knjigovodsko vrednost sredstva in sicer po njegovem pripoznanju. V ostalih primerih se znesek, ki je pripoznan v kapitalu prenese v poslovni izkaz v obdobju, v katerem sredstvo varovano pred tveganji vpliva na poslovni izid.

Zaloge

Zaloge materiala in trgovskega blaga so vrednotene po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevratljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Pri izkazovanju zalog družba uporablja metodo povprečnih drsečih cen.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov so ovrednotene po proizvajalnih stroških, ki se zbirajo po stroškovnih mestih in vsebujejo stroške materiala, proizvodnih storitev, izdelavne plače, ustrezni del amortizacije, ustrezni del energije ter ustrezni del drugih proizvajalnih stroškov. Uporablja se metoda standardnih cen, z izračunanim odmikom od standardnih cen.

V izkazu finančnega položaja se zaloge materiala vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti in sicer po manjši izmed njiju, zaloge končnih izdelkov pa po standardni ceni ali čisti iztržljivi vrednosti in sicer po manjši izmed njiju.

Kapital

Celotni kapital podjetja je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če podjetje preneha delovati. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, in z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice in dvigi (izplačila).

Osnovni kapital

Osnovni kapital je razdeljen na kosovne delnice.

Lastne delnice

Ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala.

Dividende

Dividende se pripoznajo v računovodskih izkazih družbe v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Rezervacije se oblikujejo za sedanjo obvezo, ki je posledica preteklega dogodka in je verjetno, da bo za poravnavo obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi in je mogoče zanesljivo oceniti znesek obveze.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan izkaza finančnega položaja. Izračun, ki ga pripravi pooblaščen aktuar z uporabo metode projicirane enote, je narejen za vsakega zaposlenega tako, da so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi ter stroški vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve se nanašajo na prejeta nepovratna sredstva, s katerimi je bil sofinanciran nakup razvojne opreme. S sredstvi povezana podpora se pripoznava kot prihodek v poslovnem izidu v dobi koristnosti zadevnega sredstva.

Oslabitev sredstev

Družba na datum poročanja preveri knjigovodske vrednosti svojih sredstev, zato, da oceni, ali obstaja kako znamenje oslabitve sredstev. Če kakršnokoli takšno znamenje obstaja oceni nadomestljivo vrednost sredstva.

Finančna sredstva

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvirni veljavni obrestni meri. Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, namenjenim za prodajo, se izračuna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost.

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabitve izvede posamično. Ocena oslabitve preostalih finančnih sredstev se izvede skupinsko glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

Vse izgube zaradi oslabitve družba izkaže v poslovnem izidu obdobja. Morebitno nabrano izgubo v zvezi s finančnim sredstvom, ki je na razpolago za prodajo, ki je bila pripoznana neposredno v kapitalu, prenese na poslovni izid.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti, in finančnih sredstvih, namenjenih za prodajo, ki so dolgovni instrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu.

Nefinančna sredstva

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev razen odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, oceni nadomestljivo vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo.

Zaloge se slabijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost. Dodatno družba analizira tudi posamezne vrste zalog po starostni strukturi. Odvisno od skupine zalog se glede na njihovo starost določi vrednost slabitve kot procent od njihove vrednosti. Oslabitev terjatev se oblikuje na osnovi ocene izterljivosti vsake posamezne terjatve in starostne analize. Za terjatve pri katerih je od datuma zapadlosti preteklo več kot leto dni družba oslabi celotno vrednosti terjatve, razen terjatev do povezanih družb. Terjatve do kupcev (tudi povezanih družb), pri katerih se je začel postopek prisilne poravnave, stečaja, likvidacije ali tožbe pa se takoj oslabi celotno vrednost terjatve.

Pripoznavanje prihodkov in odhodkov

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni prihodki:

- Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se merijo na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih ali drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali kasneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila. Prihodki iz prodaje proizvodov se prepoznajo v izkazu poslovnega izida, ko je podjetje preneslo na kupca pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom proizvodov.
- Prihodki od opravljenih storitev, razen od opravljenih storitev, ki vodijo do finančnih prihodkov, se merijo po prodajnih cenah dokončanih storitev.
- Drugi poslovni prihodki se pojavijo ob odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev

Poslovni odhodki:

- Poslovni odhodki se prepoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje oziroma, ko je trgovsko blago prodano.
- Poslovni odhodki so v načelu enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečanim za stroške, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, ter zmanjšanim za stroške, ki se zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje. V poslovne odhodke se všteva tudi nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga in materiala.
- Drugi poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z nepremičninami, opremo in napravami ter neopredmetenimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve.

Finančni prihodki:

- Finančni prihodki so prihodki iz naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami, pa tudi v zvezi s terjatvami.
- Finančni prihodki se priznavajo ob obračunu, ne glede na prejemke, če ne obstaja utemeljen dvom glede njihove velikosti, zapadlosti v plačilo in poplačljivosti.
- Obresti se obračunavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačni del glavnice in veljavno obrestno mero.

Finančni odhodki:

- Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje.
- Finančni odhodki se prepoznajo po obračunu ne glede na plačila, ki so povezana z njimi.

Davek od dohodka

Davek od dohodka oziroma izguba poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dohodka se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom. Odmerjeni davek se obračuna od obdavčljivega dohodka za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, ki veljajo na datum izkaza finančnega položaja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povrnitve oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum izkaza finančnega položaja. Odložena terjatev za davek se pripozna samo v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dohodek, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev.

Čisti dobiček na delnico

Družba izračunava osnovno dobičkonosnost delnice, ki jo izračuna tako, da dobiček oz. izgubo, ki pripada navadnim delnicam, deli s tehtanim poprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljenega dobička na delnico družba ne izračunava, ker je izdala le navadne delnice.

Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi iz podatkov izkaza finančnega položaja na dan 31.12. obračunskega leta in izkaza finančnega položaja na dan 31.12. predhodnega leta in iz podatkov izkaza poslovnega izida za obračunsko leto ter iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev pritokov in odtokov in za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk.

Poročanje po odsekih

Družba je na osnovi sprejetega MSRP 8, ki nadomešča MRS 14, na dan 1.1.2009 določila en poslovni odsek, za katerega rezultate redno pregledujejo vodstveni delavci. Družba poroča tudi o informacijah po geografskih območjih. Kot geografska območja so opredeljeni Evropska unija, Združene države Amerike in ostali svet.

Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve družbe in razčlenitve je v številnih primerih potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je družba določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine.

Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštена vrednost finančnih sredstev finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se določa glede na ponujeno nakupno ceno na datum poročanja. Poštена vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo se določa samo za potrebe poročanja.

Poslovne in druge terjatve

Poštена vrednost poslovnih in drugih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Izpeljani instrumenti

Poštena vrednost rokovnih poslov je enaka njihovi ponujeni tržni ceni na dan izkaza finančnega položaja, če je ta na voljo. Če ta ni na voljo, se poštena vrednost določi kot razlika med pogodbeno vrednostjo rokovnega posla in trenutno ponujeno vrednostjo rokovnega posla ob upoštevanju preostale dospelosti posla z obrestno mero brez tveganja (na podlagi državnih obveznic). Poštena vrednost obrestne zamenjave temelji na ponudbah borznih posrednikov. Primernost teh ponudb se določa z metodo diskontiranih bodočih čistih denarnih tokov ob upoštevanju dospelosti posameznega posla in z uporabo tržnih obrestnih mer za podobne instrumente na datum vrednotenja.

Sprejetje novih in spremenjenih standardov

Računovodski izkazi so pripravljani v skladu z MSRP, kot jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (odslej OMRS) in tolmačenji Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (odslej OPMSRP), kot jih je sprejela EU, in sicer:

a)Trenutno so veljavni naslednji standardi in tolmačenja

V trenutnem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde in sprejela EU:

- Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Prenosi finančnih sredstev, ki ga je EU sprejela 22.novembra 2011 (velja za letna obdobja, ki sezačnejšo 1. julija 2011 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah družbe.

b) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so naslednji standardi, popravki in pojasnila, ki jih je sprejela EU, bili izdani, vendar še niso stopili v veljavo:

- MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- MSRP 11 »Skupne ureditve«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- MSRP 13 »Merjenje pošteno vrednosti«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),

- Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov« – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. julija 2012 ali pozneje),
- Spremembe MRS 12 »Davek iz dobička« – Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev« – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali kasneje).

c) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in jih še ni sprejela EU

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan (datum objave računovodskih izkazov) niso bili potrjeni za uporabo:

- MSRP 9 »Finančni instrumenti« (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. Januarja 2015 ali kasneje),
- Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Vladna posojila (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti« in MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov,
- Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« – Napotki za prehod (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi« – Naložbena podjetja (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (2012)«, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP, objavljenega 17. maja 2012 (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Družba predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Družba ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti v skladu z zahtevami MRS 39: »Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje« ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum izkaza finančnega položaja.

Razčlenitve in razkritja k računovodskim izkazom

Izkaz finančnega položaja

1. Neopredmetena sredstva

(EUR)

	2012	2011
Dolgoročne premoženjske pravice	530.947	559.372
Neopredmetena sredstva v pridobivanju	8.273	91.529
Skupaj	539.220	650.901

Neopredmetena sredstva so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 17,2 %.

V nadaljevanju je prikazano gibanje neopredmetenih sredstev po posameznih kategorijah za leto 2011:

(EUR)

	Dolgoročne premoženjske pravice	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje 1.1.2011	4.346.369	82.743	4.429.112
Pridobitve-nove nabave	0	205.373	205.373
Pridobitve – aktiviranja	196.586	-196.586	0
Odtujitve	-9.766	0	-9.766
Stanje 31.12.2011	4.533.190	91.529	4.624.719
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 1.1.2011	3.525.120	0	3.525.120
Amortizacija	458.464	0	458.464
Odtujitve	-9.766	0	-9.766
Stanje 31.12.2011	3.973.818	0	3.973.818
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 1.1.2011	821.249	82.743	903.993
Stanje 31.12.2011	559.372	91.529	650.901

V nadaljevanju je prikazano gibanje neopredmetenih sredstev po posameznih kategorijah za leto 2012:

(EUR)

	Dolgoročne premoženjske pravice	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje 1.1.2012	4.533.190	91.529	4.624.719
Pridobitve-nove nabave	0	158.083	158.083
Pridobitve – aktiviranja	241.339	-241.339	0
Odtujitve	320.874		320.874
Stanje 31.12.2012	4.453.655	8.273	4.461.928
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 1.1.2012	3.973.818	0	3.973.818
Amortizacija	268.745	0	268.745
Odtujitve	319.855	0	319.855
Stanje 31.12.2012	3.922.708	0	3.922.708
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 1.1.2012	559.372	91.529	650.901
Stanje 31.12.2012	530.947	8.273	539.220

2. Nepremičnine, naprave in oprema

(EUR)

	2012	2011
Zemljišča	3.572.794	3.572.794
Zgradbe	16.269.077	16.314.475
Proizvajalna oprema	12.810.220	11.639.335
Druga oprema	3.648.712	3.496.892
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	781.746	241.118
Skupaj	37.082.549	35.264.615

Vrednost nepremičnin, naprav in opreme, ki v strukturi sredstev predstavlja 29,3% vseh sredstev je v letu 2012 v primerjavi s predhodnim letom večja za 5,2 %.

V letu 2011 je imela družba v finančnem najemu ostalo opremo v višini 159.491 EUR, v letu 2012 pa v vrednosti 161.800 EUR.

Družba ima za zavarovanje prejetih posojil zastavljene nepremičnine in premičnine in sicer 86,5 % sedanje vrednosti nepremičnin ter 46,6 % sedanje vrednosti premičnin, kar skupaj znaša 24.834 tisoč EUR.

Vrednost pogodbeno dogovorjenih naložb v nepremičnine, naprave in opremo, ki se bodo nadaljevale v nalsednjem obdobju in ki na dan izkaza finančnega položaja družbe še niso pripoznane v računovodskih izkazih znaša 1.714 tisoč EUR.

Gibanje vrednosti nepremičnin, naprav in opreme za leto 2011 po posameznih kategorijah je prikazano v naslednji tabeli:

(EUR)

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvaja l. oprema	Druga oprema	Zgrad. in oprema v pridobiv.	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1.1.2011	3.572.794	37.667.672	62.776.875	28.398.655	254.315	132.670.311
Pridobitve – nove nabave	0	0	0	0	5.430.702	5.430.702
Pridobitve – aktiviranja	0	769.424	3.465.260	1.194.322	-5.429.006	0
Odtujitve	0	-152.905	-1.308.934	-1.037.542	-14.892	-2.514.273
Prerazporeditev iz naložbenih nepr.	0	188.654	0	0	0	188.654
Stanje 31.12.2011	3.572.794	38.472.845	64.933.201	28.555.435	241.118	135.775.393
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1.1.2011	0	21.324.041	51.148.928	24.610.361	0	97.083.330
Odtujitve	0	-105.553	-1.220.811	-944.328	0	-2.270.692
Amortizacija	0	815.384	3.365.750	1.392.509	0	5.573.643
Prerazporeditev iz naložbenih nepr.	0	124.497	0	0	0	124.497
Stanje 31.12.2011	0	22.158.369	53.293.867	25.058.542	0	100.510.778
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1.1.2011	3.572.794	16.343.631	11.627.947	3.788.294	254.315	35.586.981
Stanje 31.12.2011	3.572.794	16.314.475	11.639.335	3.496.892	241.118	35.264.615

Gibanje vrednosti nepremičnin, naprav in opreme za leto 2012 po posameznih kategorijah je prikazano v naslednji tabeli:

(EUR)

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajal. oprema	Druga oprema	Zgrad. in oprema v pridobiv.	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1.1.2012	3.572.794	38.472.845	64.933.201	28.555.435	241.118	135.775.393
Pridobitve – nove nabave	0	0	0	0	7.868.869	7.868.869
Pridobitve – aktiviranja	0	1.271.835	4.546.902	1.509.504	-7.328.241	0
Odtujitve	0	-40.129	-2.509.747	-1.210.842	0	-3.760.718
Prerazporeditev med naložbene nepr.	0	-3.517.125	0	0	0	-3.517.125
Prerazporeditev med kategorijami	0		60.276	-60.276	0	0
Stanje 31.12.2012	3.572.794	36.187.426	67.030.633	28.793.820	781.746	136.366.419
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1.1.2012	0	22.158.369	53.293.867	25.058.542	0	100.510.778
Odtujitve	0	-29.495	-2.482.696	-1.194.982	0	-3.707.173
Amortizacija	0	764.652	3.390.388	1.300.402	0	5.455.442
Prerazporeditev med naložbene nepr.	0	-2.975.177	0	0	0	-2.975.177
Prerazporeditev med kategorijami	0	0	18.855	-18.855	0	0
Stanje 31.12.2012	0	19.918.349	54.220.414	25.145.108	0	99.283.870
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1.1.2012	3.572.794	16.314.475	11.639.335	3.496.892	241.118	35.264.615
Stanje 31.12.2012	3.572.794	16.269.077	12.810.220	3.648.712	781.746	37.082.549

Nova vlaganja se nanašajo na posodabljanje in povečanje zmogljivosti proizvodne opreme in na nabavo razvojne opreme.

3. Naložbene nepremičnine

(EUR)

	2012	2011
NABAVNA VREDNOST		
Stanje 1.1.	79.855	268.509
Pridobitve – aktiviranja	0	0
Prerazporeditev iz zgradb	3.517.125	-188.654
Odtujitve	0	0
Stanje 31.12.	3.596.980	79.855
POPRAVEK VREDNOSTI		
Stanje 1.1.	51.558	174.653
Odtujitve	0	0
Prerazporeditev iz zgradb	2.975.177	-124.497
Amortizacija	55.354	1.402
Stanje 31.12.	3.082.089	51.558
NEODPISANA VREDNOST		
Stanje 1.1.	28.299	93.857
Stanje 31.12.	514.892	28.299

Med naložbenimi nepremičninami so evidentirane nepremičnine, ki se ne uporabljajo za opravljanje osnovne dejavnosti, temveč jih družba daje v najem. Družba je ustvarila 152.524 EUR prihodkov od najemnine ter 55.354 EUR stroškov. Izkazana vrednost naložbenih nepremičnin odraža njihovo pošteno vrednost.

Družba je prenesla med naložbene nepremičnine zgradbe, ki jih daje v najem odvisni družbi.

4. Dolgoročne finančne naložbe

(EUR)

	2012	2011
Deleži v podjetjih v skupini	12.048.779	13.723.111
Deleži v pridruženih podjetjih	1.017.500	1.007.500
Drugi dolgoročni deleži	471.641	473.902
Druge dolgoročne finančne naložbe	366.661	231.305
Skupaj	13.904.581	15.435.818

Gibanje finančnih naložb po posameznih kategorijah v letu 2011 je prikazano v naslednji tabeli:

(EUR)

Naziv	Deleži podjetij v skupini	Deleži pridruženih in skupaj obvladovanih podjetij	Sredstva razpoložljiva za prodajo	Druge dolg. fin. naložbe	Skupaj
Stanje 1.1.2011	13.932.080	3.750	475.105	344.589	14.755.524
Nakupi	2.039	1.000.000	0	0	1.002.039
Slabitev	0	0	-1.203	-109.534	-110.737
Prenos med pridružene	0	3.750	0	-3.750	0
Prodaje	-211.008	0	0	0	-211.008
Stanje 31.12.2011	13.723.111	1.007.500	473.902	231.305	15.435.818

Gibanje finančnih naložb po posameznih kategorijah v letu 2012 je prikazano v naslednji tabeli:

(EUR)

Naziv	Deleži podjetij v skupini	Deleži pridruženih in skupaj obvladovanih podjetij	Sredstva razpoložljiva za prodajo	Druge dolg. fin. naložbe	Skupaj
Stanje 1.1.2012	13.723.111	1.007.500	473.902	231.305	15.435.818
Nakupi	320.000	10.000	0	0	330.000
Slabitev	0	0	-2.261	0	-2.261
Prodaje	-1.994.332	0	0	0	-1.994.332
Sprememba poštene vrednosti	0	0	0	135.356	135,356
Stanje 31.12.2012	12.048.779	1.017.500	471.641	366.661	13.904.581

Družba je v marcu 2012 zaradi težkih gospodarskih razmer in nepredvidljivega poslovnega okolja v Iranu prodala celoten, 89 % lastniški delež v odvisni družbi Iskra Autoelectric, JVC iz Irana lokalnemu investitorju in pri tem ustvarila za 16.531 EUR izgube. Kupnina za prodano naložbo je znašala 1.977.770 EUR. Kupnino v višini 1.483.350 EUR je družba prejela ob podpisu pogodbe, preostala vrednost kupnine v vrednosti 494.450 EUR pa bo poplačana v 11 trimesečnih obrokih.

V maju 2012 je družba odkupila 24,388 % lastniški delež v družbi Letrika France, S.A.S iz Francije v vrednosti 320.000 EUR in s tem postala 99,998 % lastnica.

V decembru 2012 je družba v skladu z družbeno pogodbo o ustanovitvi družbe vplačala 50 % lastniški delež v družbi Letrika Sol d.o.o v vrednosti 10.000 EUR.

Zaradi pomembnosti dolgoročnih finančnih naložb je družba preverila tudi morebitne razloge za njihovo slabitev.

Za tiste naložbe v podjetja v skupini, pri katerih je knjigovodska vrednost naložbe za več kot 20 % večja od sorazmernega deleža v kapitalu podjetja v skupini ali pa je podjetje v skupini poslovalo z izgubo, je družba preverila vrednost naložbe. Za ocenitev oslabitve je družba uporabila metodo sedanje vrednosti bodočih denarnih tokov. Uporabljena diskontna stopnja za družbo Letrika Asing, d.o.o. znaša 10%, kar je primerljiva stopnja s sorodnimi naložbami. Na osnovi rezultatov družba ni opravila slabitve naložb.

Družba ima za zavarovanje prejetih posojil zastavljene deleže slovenskih odvisnih družb. Knjigovodska vrednost zastavljenih naložb znaša 4.388.102 EUR.

Družba ima doma in v tujini dvanajst odvisnih družb, tri pridružena podjetja in dve skupaj obvladani podjetji.

161

	Vrednost naložbe 31.12.2012 v EUR	Delež lastništva 2011	Delež lastništva 2012	Kapital družbe 2012 v EUR	Poslovni izid družbe 2012 v EUR
Odvisne družbe v Sloveniji					
Letrika Bovec, d. o. o.	1.899.069	90,00%	90,00%	2.776.369	480.082
Letrika Komen, d. o. o.	1.813.241	100,00%	100,00%	1.972.487	9.148
Letrika Asing, d. o. o.	672.042	100,00%	100,00%	401.703	17.329
Odvisne družbe v tujini					
Letrika Deutschland, GmbH, Nemčija	622.336	100,00%	100,00%	1.116.570	230.231
Letrika Italija, S.r.l., Italija	233.948	98,50%	98,50%	1.721.849	179.151
Letrika France, S.A.S., Francija	1.278.082	75,61%	99,998%	2.057.264	140.871
Letrika UK, Ltd., Velika Britanija	794.366	100,00%	100,00%	1.864.256	206.648
Letrika USA, Inc., ZDA	80.900	100,00%	100,00%	465.568	56.418
Letrika Bel, Ltd., Belorusija	441.147	100,00%	100,00%	1.797.959	220.764
Letrika Laktaši, d.o.o., BiH	1.342.669	100,00%	100,00%	2.420.680	242.547
Letrika do Brasil Autoeletrica, Ltda., Brazilija	205.284	100,00%	100,00%	773.042	-173.289
Letrika Suzhou Co., Ltd., Kitajska	2.665.693	97,68%	97,68%	3.876.893	10.527
Iskra Autoelectric Iran, JVC, Iran	0	89,00%	/	/	/
Pridružena družba					
Changchun Iskra Shentou Automotive Electrical Co., Ltd. Kitajska	0	40,00%	40,00%	-3.772	0
SiEva d.o.o.	1.000.000	20,00%	20,00%	5.618.302	603.618
INPRIME d.o.o.	3.750	20,83%	20,83%	-296.734	-310.750
Skupaj obvladana družba					
Letrika Lab d.o.o.	3.750	50,00%	50,00%	89.506	10.600
Letrika Sol d.o.o.	10.000	0,00%	50,00%	20.000	0

5. Dolgoročno dana posojila

(EUR)

	2012	2011
Dolgoročna posojila dana podjetjem v skupini	730.088	0
Dolgoročna posojila dana pridruženim družbam	1.677.101	1.557.963
Skupaj	2.407.189	1.557.963

Tabela gibanja dolgoročno danih posojil v letu 2011:

(EUR)

Naziv	Posojila dana pridruženim družbam	Posojila dana drugim	Skupaj
Stanje 1.1.2011	0	157.424	157.424
Prenos	157.424	-157.424	0
Povečanje	1.400.539	0	1.400.539
Stanje 31.12.2011	1.557.963	0	1.557.963

Tabela gibanja dolgoročno danih posojil v letu 2012:

(EUR)

Naziv	Posojila dana podjetjem v skupini	Posojila dana pridruženim družbam	Skupaj
Stanje 1.1.2012	0	1.557.963	1.557.963
Povečanje	895.630	1.069.897	1.965.527
Vračilo posojila	0	-950.759	-950.759
Prenos na kratkoročni del	-165.542	0	-165.542
Stanje 31.12.2012	730.088	1.677.101	2.407.189

Stanje danih posojil pridruženim podjetjem se nanaša na dano posojilo za financiranje investicije v okviru razpisa Javne agencije RS za podjetništvo in tuje investicije. Posojilo je nominirano v EUR, z rokom vračila ob zaključku projekta, predvidoma 28.02.2018.

Stanje danih posojil povezanim podjetjem se nanaša na dano posojilo družbi Letrika do Brasil Autoelectrica, Ltda z rokom vračila 31.03.2016 ter dano posojilo Letriki Asing d.o.o. z rokom vračila 01.05.2016.

Obrestne mere se gibajo v razponu od 4,69 % do 7,5 %.

Družba ni odobraval dolgoročnih posojil članom uprave, članom nadzornega sveta in notranjim lastnikom.

6. Dolgoročne poslovne terjatve

(EUR)

	2012	2011
Dolgoročne poslovne terjatve	224.750	0
Skupaj	224.750	0

7. Odložene terjatve za davek

Terjatve za odloženi davek se nanašajo na oblikovanje rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine, slabitev naložb ter davčno izgubo.

(EUR)

	Terjatve za odložene davke	Vpliv na izkaz poslovnega izida
Stanje 01.01.2011	2.662.619	0
Zmanjšanje odloženih terjatev za davek	-569.052	-569.052
Povečanje odloženih terjatev za davek	21.906	21.906
Stanje 31.12.2011	2.115.473	-547.146

(EUR)

	Terjatve za odložene davke	Vpliv na izkaz poslovnega izida
Stanje 01.01.2012	2.115.473	0
Zmanjšanje odloženih terjatev za davek	547.500	-547.500
Povečanje odloženih terjatev za davek	597.014	597.014
Stanje 31.12.2012	2.164.987	49.514

Terjatve za odloženi davek se v višini 1,083 tisoč EUR nanašajo na odloženi davek od davčne izgube, v višini 608 tisoč EUR na neizkoriščene davčne olajšave za vlaganje v razvoj, v višini 370 tisoč EUR na oblikovanje rezervacij za jubilejne in odpravnine, v višini 103 tisoč EUR pa na slabitev naložb. Pri izračunu odloženih davkov je uporabljena 15 % davčna stopnja.

8. Zaloge

(EUR)

	2012	2011
Material	14.860.262	20.025.132
Nedokončana proizvodnja	2.506.798	3.553.510
Proizvodi	7.237.905	7.668.836
Blago	1.104.627	527.642
Skupaj	25.709.592	31.775.121

Gibanje popravka vrednosti zalog v letu 2012:

(EUR)

	Material	Polizdelki	Proizvodi	Blago
Stanje 1.1.2012	2.937.655	72.253	114.473	78.957
Povečanje popravka	423.404	9.223	16.679	0
Odprava slabitev-črpanje	-602.540	-55.867	-6.764	-22.686
Stanje 31.12.2012	2.758.519	25.609	124.388	56.271

Družba nima zastavljenih zalog.

Pri popisu zalog materiala, polizdelkov in izdelkov ter trgovskega blaga so bili ugotovljeni naslednji viški in manjki:

(EUR)

	Viški	Manjki
Material	688.130	699.694
Polizdelki in izdelki	36.255	66.898
Trgovsko blago	607	2.176
Skupaj	724.992	768.768

9. Kratkoročno dana posojila

Tabela gibanja posojil v letu 2011:

(EUR)

Naziv	Kratkoročno dana posojila podjetjem v skupini	Kratkoročna dana posojila drugim	Skupaj
Stanje 1.1.2011	503.014	287.144	790.158
Povečanje	626.427	108.773	735.200
Vračila	-445.057	-300.362	-745.419
Tečajne razlike	0	-36.933	-36.933
Stanje 31.12.2011	684.384	58.622	743.006

Tabela gibanja posojil v letu 2012:

(EUR)

Naziv	Kratkoročno dana posojila podjetjem v skupini	Kratkoročna dana posojila drugim	Skupaj
Stanje 1.1.2012	684.384	58.622	743.006
Povečanje	1.611.421	2.982	1.614.403
Vračila	-1.811.911	-43.182	-1.855.093
Kratkoročni del dolg.posočil	165.542	0	165.542
Tečajne razlike	0	7.504	7.504
Stanje 31.12.2012	649.436	25.926	675.362

Kratkoročno dana posojilo drugim je zavarovano z zastavo premočnin, posojila podjetjem v skupini niso zavarovana. Posojila so nominirana v EUR. Obrestne mere se gibajo v razponu od 5,6% do 8 % p.a. Družba ni odobrvala kratkoročnih posojil članom uprave, članom nadzornega sveta in notranjim lastnikom.

10. Kratkoročne poslovne terjatve

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne terjatve	40.877.620	50.440.991
- do kupcev	33.253.961	44.149.451
- do drugih	3.406.469	3.716.522
- dani predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	3.869.802	2.162.065
- dani predujmi za zaloge	347.388	412.953

Kratkoročne terjatve do kupcev

Družba ima za zavarovanje kratkoročnih kreditov zastavljenih 11,03 mio EUR terjatev.

(EUR)

	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2011
Terjatve do kupcev v državi	2.480.714	-528.335	1.952.379
Terjatve do kupcev v tujini	44.078.270	-1.881.197	42.197.073
Skupaj na dan 31.12.2011	46.558.984	-2.409.532	44.149.451

(EUR)

	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2012
Terjatve do kupcev v državi	1.806.955	-252.465	1.554.490
Terjatve do kupcev v tujini	31.931.213	-231.742	31.699.471
Skupaj na dan 31.12.2012	33.738.168	-484.207	33.253.961

Družba je v letu 2012 dokončno odpisala in izločila iz knjigovodske evidence terjatve do kupcev v višini 1.969.081 EUR. Največji del v vrednosti 1.681.239 EUR se nanaša na terjatve do družbe Iskra Autoelectric Iran.

Ker so se v preteklih letih že oblikovali popravki vrednosti izločenih terjatev dokončna izločitev nima vpliva na poslovni rezultat družbe.

Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne terjatve do podjetij v skupini (kot kupcev)	19.778.672	26.703.134
Kratkoročne terjatve za obresti do podjetij v skupini	44.596	52.006
Skupaj	19.823.268	26.755.140

Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne terjatve do pridruženih podjetij (kot kupcev)	3.688	9.408
Skupaj	3.688	9.408

Kratkoročne poslovne terjatve do drugih kupcev

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne terjatve do kupcev	13.415.169	17.366.380
Kratkoročne terjatve do kupcev za obresti	11.836	18.522
Skupaj	13.427.005	17.384.902

Gibanje popravka vrednosti terjatev

(EUR)

	Stanje popravka vrednosti 1.1.2012	Oblikovanje popravka	Črpanje ali odprava popravka	Stanje popravka vrednosti 31.12.2012
KPT do kupcev	2.409.532	43.756	-1.969.081	484.207
- do drugih kupcev v Sloveniji	340.741	18.353	-106.629	252.465
- do drugih kupcev v tujini	387.552	25.403	-181.213	231.742
- do podjetij v skupini v tujini	1.681.239	0	-1.681.239	0

Starostna struktura terjatev

(EUR)

A. DOMAČI KUPCI	Podjetja v skupini	Pridružene družbe	Drugi	Skupaj
1. Nezapadle	509.668	3.688	694.551	1.207.907
2. Zapadle	13.321	0	625.088	638.409
0 – 30 dni	13.321	0	135.590	148.911
31 – 60 dni	0	0	127.753	127.753
61 – 90 dni	0	0	53.312	53.312
91 – 120 dni	0	0	43.771	43.771
121 – 365 dni	0	0	14.177	14.177
nad eno leto	0	0	250.485	250.485
Skupaj domači kupci	522.989	3.688	1.319.639	1.846.315

(EUR)

B. TUJI KUPCI	Podjetja v skupini	Drugi	Skupaj
1. Nezapadle	16.634.573	10.197.276	26.831.849
2. Zapadle	2.665.706	2.394.297	5.060.003
0 – 30 dni	1.604.850	1.443.000	3.047.850
31 – 60 dni	372.466	160.134	532.600
61 – 90 dni	226.927	14.156	241.083
91 – 120 dni	186.194	268.758	454.951
121 – 365 dni	275.269	276.507	551.775
nad eno leto	0	231.743	231.743
Skupaj tuji kupci	19.300.280	12.591.573	31.891.852

11. Denar in denarni ustrezniki

(EUR)

	2012	2011
Sredstva na računih	2.048.927	139.578
Denarna sredstva v blagajni	305	415
Skupaj	2.049.232	139.993

12. Kapital

(EUR)

	2012	2011
Vpoklicani kapital - osnovni kapital	13.422.742	13.422.742
Kapitalske rezerve – vplačani presežek kapitala	2.004.999	2.004.999
Kapitalske rezerve – splošni prevrednotevalni popravek kapitala	15.947.737	15.947.737
Rezerve za lastne delnice	476.767	476.767
Lastne delnice	-476.767	-476.767
Rezerve za pošteno vrednost	135.356	0
Zadržani dobički	6.015.723	4.292.697
Skupaj	37.526.556	35.668.175
Dobiček/ izguba na delnico (osnovni in prilagojeni) – v EUR	1,38	1,72

Nominalna vrednost celotne izdaje delnic Letrike, d.d., znaša 13.422.742,45 EUR. Družba je izdala 1.608.313 kosovnih delnic, ki so bile vpisane v sodni register z dnem vpisa sprememb statuta dne 28.12.2006.

Na dan 31.12.2012 ima družba skupaj 9.182 lastnih delnic:

- 270 lastnih delnic pridobljenih v letu 2006 na osnovi sklepa nadzornega sveta in v skladu z drugo alineo 1. odst. 240. čl. takrat veljavnega ZGD (sedanja druga alineo 1.odst. 247. čl. ZGD-1). Delnice so bile kupljene po povprečni ceni 30,54 EUR za delnico.
- 8.912 lastnih delnic pridobljenih v letu 2007 in 2008 na osnovi pooblastila 13. skupščine družbe z dne 22.08.2007 skladno z osmo alineo 1. odst. 247. čl. ZGD-1. Delnice so bile kupljene po povprečni ceni 52,21 EUR za delnico.

Skupna vrednost lastnih delnic znaša 476.767 EUR in predstavlja 0,57% vseh izdanih delnic.

Kapitalskih rezerv, rezerv za lastne delnice ter ni mogoče uporabiti za izplačilo dividend ali drugih udeležb v dobičku.

Družba nima sprejetega nobenega sklepa v zvezi z odobrenim kapitalom.

Čisti dobiček na delnico je izračunan iz razmerja med doseženim čistim poslovnim izidom obračunskega obdobja in številom izdanih delnic, zmanjšanim s povprečnim številom lastnih delnic.

Ugotovljeni bilančni dobiček družbe za leto 2012 znaša 2.368.208,89 EUR in vključuje nerazporejeni dobiček iz preteklih let v višini 1.266.826,55 EUR in dobiček tekočega leta v višini 1.101.382,34 EUR. Uprava družbe je pri oblikovanju bilančnega dobička v skladu z 230. členom ZGD-1 polovico čistega dobička tekočega leta v vrednosti 1.101.382,34 EUR razporedila v druge rezerve. Nerazporejeni dobiček iz preteklih let vključuje tudi znesek neizplačanih dividend za lastne delnice v višini 2.754,60 EUR.

13. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

(EUR)

	2012	2011
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	3.680.545	3.852.833
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	943.915	1.107.479
Skupaj	4.624.460	4.960.312

Gibanje rezervacij in dolg. PČR za leto 2011 je prikazano v naslednji tabeli:

(EUR)

Rezervacije	Stanje 1.1.	Povečanje med letom	Črpanje med letom	Stanje 31.12.
- za odprav. in jub.nagrade	3.687.457	379.980	214.604	3.852.833
- dolgoročne PČR	713.363	643.372	249.256	1.107.479
Skupaj	4.400.820	1.023.352	463.860	4.960.312

Gibanje rezervacij in dolg. PČR za leto 2012 je prikazano v naslednji tabeli:

(EUR)

Rezervacije	Stanje 1.1.	Povečanje med letom	Črpanje med letom	Stanje 31.12.
- za odprav. in jub.nagrade	3.852.833	283.275	455.563	3.680.545
- dolgoročne PČR	1.107.479	121.900	285.464	943.915
Skupaj	4.960.312	405.175	741.027	4.624.460

Rezervacije se nanašajo na rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade.

Pri aktuarskem izračunu za leto 2012 so bile uporabljene naslednje predpostavke:

- rast povprečne plače v Republiki Sloveniji je predpostavljena v višini 0,9% letno v letu 2013, 1,7 % letno v letu 2014 in 3,5% letno v nadaljnjih letih, kar predstavlja ocenjeno dolgoročno rast plač,
- V izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, v višini, kot je v prejšnji alineji predpostavljeno za rast povprečne plače v Republiki Sloveniji (gre za predpostavko, da se bodo osnove spreminjale s predpostavljeno rastjo povprečne plače v Republiki Sloveniji, saj ne poznamo dejanskih namenov zakonodajalca glede zneskov iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja),
- izračun obveznosti za odpravnine je vezan na pokojninsko delovno dobo posameznega zaposlenca.

Izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,70 % letno.

Aktuarski izračun je pripravil pooblaščen aktuar.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve se nanašajo na prejeta nepovratna sredstva Ministrstva za gospodarstvo iz evropskih sredstev za spodbujanje inovacijskega okolja. S sredstvi je bil sofinanciran nakup razvojne opreme, zato so namenjena pokrivanju stroškov amortizacije.

14. Dolgoročna posojila

(EUR)

	2012	2011
Dolgoročno dobljena posojila pri bankah doma	44.190.000	39.244.286
Finančni najem	82.668	91.048
Skupaj	44.272.668	39.335.334

Tabela gibanja posojil:

(EUR)

	2012	2011
Stanje 1.1.	39.335.334	46.848.571
Povečanja	11.000.000	0
Povečanja finančni najem	33.253	145.033
Vračila	0	0
Prenos na kratkoročni del	-6.054.286	-7.604.286
Prenos na kratkoročni del – finančni najem	-41.633	-53.985
Tečajne razlike	0	0
Stanje 31.12.	44.272.668	39.335.334

Stanje dolgoročnih finančnih obveznosti se je povečalo za 12,6 % v primerjavi z letom 2011, skupne finančne obveznosti (dolgoročne in kratkoročne) pa so se zmanjšale za 10,0 %.

Dolgoročna posojila, dobljena pri bankah, so nominirana v EUR, z rokom dospelosti od pet do deset let ter trimesečnim oz. šestmesečnim odplačevanjem glavnice. Vsa posojila so sklenjena z variabilno obrestno mero. Povprečna ponderirana nominalna obrestna mera se je gibala v razponu od 4,2 do 5,27 %. Vrednost dolgoročnih posojil z rokom dospelosti daljšim od petih let znaša 12,4 mio EUR.

Družba ima vsa dolgoročna posojila pri bankah zavarovana z menicami ter zastavo premičnin, nepremičnin, s kapitalskimi naložbami v slovenske odvisne družbe in terjatvami. Znesek odobrenih nečrpanih dolgoročnih posojil na dan 31.12.2012 znaša 4 mio EUR.

15. Dolgoročne poslovne obveznosti

(EUR)

	2012	2011
Dolgoročne poslovne obveznosti	58.877	118.877
Skupaj	58.877	118.877

(EUR)

	2012	2011
Stanje 1.1.	118.877	178.877
Prenos na kratkoročni del	60.000	60.000
Stanje 31.12.	58.877	118.877

16. Kratkoročna posojila

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročno dobljena posojila pri domačih bankah	911.007	10.295.714
Obveznost za obresti od finančnih posojil	277.083	33.662
Kratkoročni del dolgoročno dobljenih posojil	6.054.286	7.604.286
Posojilo po leasing pogodbah	40.034	34.049
Druge kratkoročne	6.371	6.371
Skupaj	7.288.781	17.974.082

Kratkoročno dobljena posojila pri bankah so zavarovana z menicami. Povprečna ponderirana obrestna mera se giblje v razponu od 4,13 do 4,41 %.

Znesek odobrenih nečrpanih posojil na dan 31.12.2012 znaša 5,9 mio EUR.

Tabela gibanja posojil:

(EUR)

	2012	2011
Stanje 1.1.	17.974.082	7.396.518
Povečanja	26.296.079	38.272.083
Vračila	-43.010.905	-35.409.881
Kratkoročni del dolgoročnih posojil	6.054.285	7.604.286
Kratkoročni del finančni najem	41.633	53.985
Tečajne razlike	-66.393	57.091
Stanje 31.12.	7.288.781	17.974.082

17. Kratkoročne poslovne obveznosti

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne obveznosti do podjetij v skupini	5.241.207	5.326.541
Kratkoročne obveznosti do pridruženih podjetij	232.584	171.063
Kratkoročne obveznosti do drugih dobaviteljev	22.665.858	27.964.571
Kratkoročne obveznosti za predujme	175.220	351.433
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	3.115.008	4.780.067
Skupaj	31.429.877	38.593.675

Kratkoročne poslovne obveznosti do podjetij v skupini

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne obveznosti do podjetij v skupini kot dobaviteljev	5.229.755	5.319.658
Kratkoročne obveznosti za obresti do podjetij v skupini	11.452	6.883
Skupaj	5.241.207	5.326.541

Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih podjetij

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne obveznosti do pridruženih podjetij kot dobaviteljev	232.584	171.063
Skupaj	232.584	171.063

Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih dobaviteljev

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne obveznosti do drugih dobaviteljev	22.658.730	27.957.516
Kratkoročne obveznosti za obresti	7.128	7.055
Skupaj	22.665.858	27.964.571

Starostna struktura obveznosti do dobaviteljev (brez obresti)

(EUR)

A. DOMAČI DOBAVITELJI	Podjetja v skupini	Pridružene družbe	Drugi	Skupaj
1. Nezapadle	2.209.571	232.584	9.142.014	11.584.169
2. Zapadle	144.230	0	1.983.640	2.127.870
0 – 30 dni	139.007	0	1.685.622	1.824.629
31 – 60 dni	637	0	246.993	247.630
61 – 90 dni	0	0	50.230	50.230
nad 90 dni	4.586	0	795	5.381
Skupaj domači dobavitelji	2.353.801	232.584	11.125.654	13.712.039

(EUR)

B. TUJI DOBAVITELJI	Podjetja v skupini	Drugi	Skupaj
1. Nezapadle	1.892.551	9.153.645	11.046.196
2. Zapadle	983.403	2.379.432	3.362.835
0 – 30 dni	833.446	2.189.130	3.022.576
31 – 60 dni	138.900	65.714	204.614
61 – 90 dni	7.844	17.432	25.276
nad 90 dni	3.213	107.156	110.369
Skupaj tuji dobavitelji	2.875.954	11.533.077	14.409.031

174

Druge kratkoročne poslovne obveznosti

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročne obveznosti do delavcev	2.035.642	2.270.207
Kratkoročne obveznosti do države	905.499	1.537.208
Druge kratkoročne obveznosti	173.867	972.652
Skupaj	3.115.008	4.780.067

18. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

(EUR)

	2012	2011
Kratkoročno odloženi prihodki	24.349	117.148
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	1.290.387	1.556.997
Skupaj	1.314.736	1.674.146

Vračunani stroški se nanašajo na stroške neizkoriščenega dopusta, vkalkulirane obresti za posojila ter na vkalkulirane stroške reklamacij.

Izkaz poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je izdelan po naravnih vrstah stroškov. Na osnovi stroškovnega računovodstva je izdelan tudi prikaz stroškov po funkcionalnih skupinah.

(EUR)

	2012	2011
Prihodki od prodaje	184.739.467	194.411.499
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-11.892.731	-13.672.038
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	-134.124.731	-139.318.027
Kosmati poslovni izid od prodaje	38.722.005	41.421.434
Stroški prodajanja	-5.488.665	-5.400.246
Stroški splošnih dejavnosti	-28.237.685	-28.449.176
Drugi poslovni prihodki	1.198.239	1.688.098
Drugi odhodki	-1.596.835	-2.936.263
Poslovni izid iz poslovanja	4.597.059	6.323.847

19. Prihodki od prodaje

(EUR)

	2012	2011
Prihodki od prodaje, od tega:	184.739.467	194.411.499
- skupaj proizvodi	168.721.418	178.854.960
- skupaj storitve	2.521.612	2.264.908
- skupaj blago	1.406.783	1.264.392
- skupaj material	12.089.654	12.027.239

(EUR)

	2012	2011
Prihodki od prodaje, od tega:	184.739.467	194.411.499
- prodaja na domačem trgu	8.930.615	9.042.198
- prodaja na tujem trgu	175.808.852	185.369.301

20. Drugi poslovni prihodki

(EUR)

	2012	2011
Prihodki od subvencij, dotacij	361.617	460.967
Prihodki od črpanja rezervacij oz. črpanja PČR	72	531.982
Prihodki od najemnin	178.176	108.040
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	189.550	224.890
Prihodki od odpisa obveznosti	65.124	196.268
Prihodki od izterjanih terjatev	42.739	48.851
Ostali prihodki (odškodnine)	360.961	117.100
Skupaj	1.198.239	1.688.098

Najemnine

(EUR)

	2012	2011
Pričakovana najemnina do 1 leta	178.176	176.880
Pričakovana najemnina od 2 do 5 let	715.296	707.520
Skupaj	893.472	884.400

Družba ima z nepremičninami, ki jih daje v najem, le stroške amortizacije, ostale stroške vzdrževanja krije najemjemalec.

21. Stroški blaga, materiala in storitev

(EUR)

	2012	2011
Nabavna vrednost prodanega blaga	11.892.731	13.672.038
Stroški materiala	109.127.469	118.089.162
Stroški storitev	18.022.753	17.560.346
Skupaj	139.042.953	149.321.545

Stroški materiala

(EUR)

	2012	2011
Stroški osnovnega materiala	104.253.213	111.834.454
Stroški pomožnega materiala	378.115	472.375
Stroški porabljene energije	2.158.535	3.224.449
Stroški nadomestnih delov in materiala za vzdrževanje	581.824	689.038
Stroški drobnega inventarja	1.641.494	1.853.984
Popisne razlike pri materialu	11.564	-82.087
Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	88.548	90.984
Drugi stroški materiala	14.176	5.965
Skupaj	109.127.469	118.089.162

Stroški storitev

(EUR)

	2012	2011
Stroški proizvodnih storitev	7.295.228	7.884.811
Stroški prevoznih storitev	2.047.315	2.133.448
Stroški storitev vzdrževanja	1.400.772	1.123.585
Stroški najemnin	1.907.335	1.817.111
Nadomestila stroškov delavcem	546.334	500.299
Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev, zavarovanja	896.172	820.532
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	324.576	220.344
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	351.621	288.823
Storitve fizičnih oseb, ki ne opravljajo dej.	48.715	62.226
Stroški drugih storitev	3.204.684	2.709.167
Skupaj	18.022.753	17.560.346

22. Stroški dela

(EUR)

	2012	2011
Stroški plač	24.509.955	25.121.827
Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	3.987.589	4.060.314
Stroški za dodatno pokojninsko zavarovanje	653.269	623.562
Drugi stroški dela	4.256.133	4.551.818
Skupaj	33.406.946	34.357.521

Drugi stroški dela se nanašajo predvsem na stroške prehrane, stroške prevoza na delo in z dela, stroške regresa za letni dopust, izplačanih v skladu z veljavno delovnopravno zakonodajo in panožno kolektivno pogodbo. Stroški odpravnin in jubilejnih nagrad v višini 455.562 EUR niso zajeti med stroški dela, ker se izplačila le teh črpajo iz rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade. Med drugimi stroški dela so zajeti tudi stroški neizkoriščenih dopustov v višini 54.063 EUR.

Zaposlenci družbe nimajo nobenih drugih zahtevkov po izplačilih do družbe, ki bi jim družba nasprotovala.

23. Amortizacija

(EUR)

	2012	2011
Amortizacija neopredmetenih sredstev	268.745	458.464
Amortizacija zgradb	764.652	815.384
Amortizacija naložbenih nepremičnin	55.354	1.402
Amortizacija opreme	4.690.790	4.758.259
Skupaj	5.779.542	6.033.509

24. Drugi poslovni odhodki

(EUR)

	2012	2011
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	283.275	379.980
Dajatve, neodvisne od poslovanja	224.219	206.296
Izdatki za varstvo okolja	51.819	60.501
Nagrade dijakom, študentom ter štipendije	162.229	136.920
Izguba pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	21.294	75.685
Slabitev in odpisi zalog	547.205	194.523
Slabitev in odpisi terjatev	236.818	1.819.866
Ostali poslovni odhodki	69.976	62.493
Skupaj	1.596.835	2.936.264

25. Finančni prihodki

(EUR)

	2012	2011
Prihodki od obresti	307.081	260.453
Tečajne razlike	2.010.777	2.628.466
Drugi finančni prihodki	119.759	8.330
Skupaj	2.437.617	2.897.249

26. Finančni odhodki

(EUR)

	2012	2011
Odhodki od obresti	2.739.494	2.929.724
Tečajne razlike	2.123.138	2.888.791
Popravki in odpisi finančnih naložb	18.793	110.737
Skupaj	4.881.425	5.929.252

27. Davek od dohodka

Davek od dohodka je prikazan z upoštevanjem dejanske obveznosti iz naslova obračunanega davka od dohodka pravnih oseb in ugotovljenih odloženih terjatev za davek.

(EUR)

	2012	2011
Skupaj davek	49.514	-547.146
- dejansko obračunani	0	0
- odloženi davek	49.514	-547.146
Dobiček pred obdavčitvijo	2.153.250	3.291.843
Davek obračunan z uporabo splošne stopnje	387.585	658.368
Davčna stopnja	18%	20%
Davčni učinki:		
- prihodkov izvzetih iz obdavčitve	-111.250	-117.781
- davčno nepriznanih odhodkov	232.881	603.711
- davčnih olajšav	-509.216	-1.144.298
Dejansko obračunani davek	0	0
Efektivna davčna stopnja v %	0%	0%

28. Informacije po geografskih območjih

(EUR)

	2012			
	Evropska unija	Amerika	Ostali svet	Skupaj
Prihodki od prodaje	128.887.668	35.367.458	20.484.341	184.739.467
Sredstva	121.644.904	286.185	4.449.510	126.380.599
Dolgoročna sredstva	51.967.118	286.185	4.449.510	56.702.813
	2011			
	Evropska unija	Amerika	Ostali svet	Skupaj
Prihodki od prodaje	146.570.993	30.752.079	17.088.427	194.411.499
Sredstva	131.594.572	286.185	6.443.841	138.324.599
Dolgoročna sredstva	48.323.042	286.185	6.443.841	55.053.069

29. Analiza valutnih in obrestnih tveganj

Izpostavljenost valutnemu tveganju

Izpostavljenost valutnemu tveganju v izvornih valutah na dan 31.12.2011 je bila naslednja:

	USD	GBP	JPY	CHF
Terjatve do kupcev in druge terjatve	11.390.992	323.580	3.473.830	40.907
Poslovne in druge obveznosti	11.222.639	2.630	1.624.400	14.340
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja	168.353	320.950	1.849.430	26.567
Nezaščitena izpostavljenost	168.353	320.950	1.849.430	26.567

Izpostavljenost valutnemu tveganju v izvornih valutah na dan 31.12.2012 je bila naslednja:

	USD	GBP	JPY	CHF
Terjatve do kupcev in druge terjatve	8.845.561	384.442	100.180	0
Poslovne in druge obveznosti	5.515.274	1.097	1.372.180	0
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja	3.330.287	383.345	1.272.000	0
Nezaščitena izpostavljenost	3.330.287	383.345	1.272.000	0

V analizi občutljivosti je bilo upoštevano 5-odstotno povečanje ali zmanjšanje vrednosti evra glede na navedene valute na dan 31.12. Sprememba tečaja bi povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid oz. kapital za spodaj navedene vrednosti.

(EUR)

	31.12.2012	31.12.2011
USD	126.310	6.506
GBP	23.462	19.212
JPY	560	923
CHF	0	1.093
SKUPAJ	150.332	27.734

Izpostavljenost obrestnemu tveganju prejetih posojil

Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere je bila naslednja:

(EUR)

	31.12.2012	31.12.2011
Posojila po fiksni obrestni meri	0	3.000.000
Posojila po variabilni obrestni meri	51.155.292	54.144.286
SKUPAJ	51.155.292	57.144.286

V analizi občutljivosti upoštevana sprememba obrestne mere euribor za 100 bazičnih točk oz. 1% na dan poročanja bi povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid za spodaj navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem devizni tečaji, ostanejo nespremenjene.

(EUR)

	31.12.2012	31.12.2011
Posojila po variabilni obrestni meri	505.237	524.307
SKUPAJ	505.237	524.307

30. Poštene vrednosti

(EUR)

	2012		2011	
	Knjigovodska vrednost	Poštена / nakupna vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštена / nakupna vrednost
Dolgoročna dana posojila	2.407.189	2.407.189	1.557.963	1.557.963
Kratkoročna dana posojila	675.362	675.362	743.007	743.007
Dolgoročna posojila - variabilna obrestna mera	50.244.286	50.244.286	46.848.571	46.848.571
Kratkoročna posojila	911.007	911.007	10.238.624	10.238.624

31. Potencialne obveznosti

Družba ima potencialne obveznosti na podlagi poroštev v vrednosti 6.495.114 EUR. Znesek 4.495.114 EUR se nanaša na poročstva za posojila, ki so jih najele odvisne družbe, 2.000.000 EUR pa se nanaša na poročstvo družbi SiEVA, podjetje za razvoj in trženje v avtomobilski industriji d.o.o.

32. Posli s povezanimi osebami

(EUR)

	2012
Kumulativni promet terjatev	95.019.462
Kumulativni promet obveznosti	32.593.238
Prodaja osnovnih sredstev	11.292
Nabava osnovnih sredstev	1.617.355
Vrednost dolgoročno danih posojil	895.630
Vrednost kratkoročno danih posojil	1.540.000
Kratkoročne poslovne terjatve	19.823.268
Kratkoročne finančne terjatve	649.436
Dolgoročne finančne terjatve	730.088
Kratkoročne poslovne obveznosti	5.229.755

Družba je z odvisnimi družbami poslovala na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pri čemer so bile v medsebojnih prometih uporabljene tržne cene izdelkov in storitev. Družba, na osnovi okoliščin, ki so ji bile znane v trenutku, ko je bil opravljen pravni posel ocenjuje, da v navedenih poslih ni bila prikrajšana in ni bilo storjeno ali opuščeno nobeno dejanje, ki bi družbi povzročilo škodo.

33. Podatki o prejemkih

Družba je v letu 2012 upravi družbe, članom nadzornega sveta in zaposlenim po individualnih pogodbah izplačala naslednje prejemke

(EUR)

	Uprava	Nadzorni svet in Revizijska komisija	Zaposleni po individualnih pogodbah
Število prejemnikov	2	7	65
Kosmata plača	264.556	0	2.817.878
Čista plača	129.669	0	1.638.194
Sejnina bruto	0	15.235	0
Sejnina neto	0	11.808	0
Boniteta	4.724	0	6.713
Drugi prejemki - bruto	24.546	25.385	96.749
Drugi prejemki - neto	12.136	19.674	65.543

V drugih prejemkih je vključen znesek regresa za letni dopust ter plačila za funkcijo v nadzornih organih odvisnih družb.

V letu 2012 zgoraj navedenim kategorijam zaposlencev družba ni odobraval predujmov, posojil ali poroštev. Prav tako ni imela terjatev iz tega naslova iz preteklih let. Družba tudi nima drugih pogodbenih odnosov s člani nadzornega sveta. Družba nima poslovnih terjatev do članov uprave, članov nadzornega sveta in drugih delavcev, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe.

V skladu z Zakonom o gospodarskih družbah v nadaljevanju navajamo celotna plačila in druge ugodnosti članov uprave:

(EUR)

	Kosmata plača	Čista plača	Drugi prejemki - bruto	Drugi prejemki - neto	Boniteta	Povračila stroškov
Edvin Sever – predsednik uprave	139.240	65.596	12.863	6.335	4.700	3.066
mag. Bojan Konič – član uprave	125.316	64.073	11.683	5.801	24	4.577

Prejemki članov nadzornega sveta:

(EUR)

	Obdobje	Plačilo za funkcijo bruto	Plačilo za funkcijo neto	Sejnina bruto	Sejnina neto	Povračila stroškov bruto	Povračila stroškov neto
Aleš Klavžar	1.1. – 31.12.2012	4.218	3.269	2.013	1.560	524	406
Andrej Valetič	1.1. – 31.12.2012	3.553	2.754	2.013	1.560	0	0
Tomaž Kulot	1.1. – 31.12.2012	3.230	2.503	2.013	1.560	0	0
Simon Zdolšek	1.1. – 7.6.2012	0	0	1.544	1.197	414	321
Žarko Krajnik	1.1. – 31.12.2012	3.230	2.503	2.005	1.554	1.039	806
Vida Škrli	1.1. – 31.12.2012	3.230	2.503	2.013	1.560	9	7

Prejemki članov revizijske komisije:

(EUR)

	Obdobje	Plačilo za funkcijo bruto	Plačilo za funkcijo neto	Sejnina bruto	Sejnina neto	Povračila stroškov bruto	Povračila stroškov neto
Vida Škrli	1.1. – 31.12.2012	1.053	816	891	691	0	0
Tomaž Kulot	1.1. – 31.12.2012	888	688	891	691	0	0
Aleš Klavžar	1.1. – 31.12.2012	966	749	960	744	0	0
Vezjak Blanka	26.3. – 31.12.2012	1.983	1.537	891	691	1.048	812
mag. Stanko Čokelc	1.1. – 26.3.2012	0	0	0	0	0	0

34. Stroški revizije

Pogodbena vrednost revizije za leto 2012 znaša 40.000 EUR povečana za materialne stroške v maksimalni višini 2.500 EUR. Cena vključuje revidiranje računovodskih izkazov družbe Letrika d.d., revidiranje konsolidiranih izkazov skupine Letrika in pregled poslovnega poročila, vključenega v letno poročilo družbe.

35. Dogodki po datumu izkaza finančnega položaja

Po datumu bilance ni bilo dogodkov, ki bi vplivali na postavke v računovodskih izkazih.

185

36. Število zaposlenih v letu 2012

Povprečno stanje zaposlenih in stopnjah dejanske in zahtevane izobrazbe:

zaposleni		Letrika, d.d.		
Stopnja izobrazbe	dejanska 2012	zahtevana 2012	dejanska 2011	zahtevana 2011
VIII	7	2	7	2
VII/2	23	7	22	8
VII/1	140	226	128	209
VII	125	109	114	100
VI	82	104	78	108
V	279	146	291	159
IV	390	299	414	292
III	113	260	113	207
II	273	342	312	466
I	66	4	77	4
Skupaj	1.499	1.499	1555	1555

Revizorjevo poročilo - družba Letrika, d.d.

Deloitte.

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe LETRIKA d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene nekonsolidirane računovodske izkaze družbe Letrika d.d., ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2012, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Mnenje

Po našem mnenju računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih podajajo resničen in pošten prikaz finančnega položaja družbe Letrika d.d. na dan 31. decembra 2012 ter njenega vseobsegajočega donosa in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poudarjanje zadeve

Gospodarska družba Letrika d.d. je obvladujoča družba v skupini Letrika. Konsolidirani računovodski izkazi skupine Letrika, pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, so predstavljeni ločeno. Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze skupine in 5. aprila 2013 izdali mnenje brez pridržkov.

Naše mnenje v zvezi s poudarjeno zadevo ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Martin Železnik
Pooblaščen revizor

Ljubljana, 5. aprila 2013

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Dušan Hartman
Član uprave

KONTAKTNI NASLOVI ODVISNIH DRUŽB

Letrika d.d.

Polje 15, 5290 Šempeter pri Gorici
Tel.: +386 5 33 93 000
Faks: +386 5 33 93 801
info@letrika.com
www.letrika.com

DRUŽBE V SLOVENIJI

Letrika Asing d.o.o.

Vrtojbenska cesta 62
5290 Šempeter pri Gorici
T: +386 5 33 93 402
F: +386 5 33 93 814
E: info.asing@letrika.com

Letrika Bovec d.o.o.

Industrijska cona 3
5230 Bovec
T: +386 5 38 79 000
F: +386 5 38 86 225
E: info.bovec@letrika.com

Letrika Komen d.o.o.

Komen 139
6223 Komen
T: +386 5 76 68 222
F: +386 5 76 68 383
E: info.komen@letrika.com

Letrika Lab d.o.o.

Polje 15
5290 Šempeter pri Gorici
T: +386 5 33 93 000
F: +386 5 33 93 801
E: info.lab@letrika.com

Letrika Sol d.o.o.

Polje 15
5290 Šempeter pri Gorici
E: info.sol@letrika.com

DRUŽBE V TUJINI

BELORUSIJA

Letrika Bel Ltd.
Ul. Dombrovskogo 69
230002 Grodno
T: +375 152 787 484
F: +375 152 787 485
E: info.by@letrika.com

BOSNA IN HERCEGOVINA

Letrika Laktaši d.o.o.
Nemanjina 63a
78250 Laktaši
T: +387 51 530785
F: +387 51 535315
E: info.bih@letrika.com

BRAZILIJA

Letrika do Brasil Autoelectrica, Ltda.
Rua Testa n. 81 - Jardim Sao Sebastiao
Jaguariuna - (SP) - Brasil
CEP 13820-000
T: +55 19 3837 2363
F: +55 19 3837 3185
E: info.br@letrika.com

FRANCIJA

Letrika France S.A.S.
ZA du Chapeau Rouge
56000 Vannes
T: +33 2 97 45 59 90
F: +33 2 97 45 59 99
E: info.fr@letrika.com

ITALIJA

Letrika Italia S.r.l.
Via Ragazzi del'99 n.36
42124 Reggio Emilia, Italy
T: +39 0522 506 285
F: +39 0522 272 025
E: info.it@letrika.com

VELIKA BRITANIJA

Letrika UK, Ltd.
Redlands
Ullswater Crescent, Coulsdon
Surrey CR5 2HT
T: +44 208 668 7141
F: +44 208 668 3108
E: info.uk@letrika.com

KITAJSKA

Letrika Suzhou Co., Ltd.
Qujiang Road 11
Shuangfeng Town, Taicang City
T: +86 512 8160 6888
F: +86 512 8160 7799
E: info.cn@letrika.com

NEMČIJA

Letrika Deutschland GmbH
Danziger Straße 1
71691 Freiberg am Neckar
T: +49 7141 702 69 0
F: +49 7141 702 69 33
E: info.de@letrika.com

ZDA

Letrika USA Inc.
4814 American Road
Rockford, IL 61109
T: +1 800 474 1996
T: +1 815 874 4022
F: +1 815 874 4024
E: info.usa@letrika.com

